

รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัด สตูล

จัดทำโดย

คณะกรรมการโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สนับสนุนโดย

มูลนิธิชัยพัฒนา

๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

บทที่	เรื่อง	หน้า
	คำนำ	ก
	กิตติกรรมประกาศ	ข
	บทคัดย่อ	ค
๑	ข้อมูลทั่วไปของหมู่เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล	๑
๒	ความเป็นมาของโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล	๕
๓	ผลการดำเนินงาน โครงการพัฒนาเกาะบูโหลน ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘	๗
๔	การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน	๕๑
๕	บทสรุป	๕๕
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก - ๑	ตารางที่ ๑ โครงการพัฒนาเกาะบูโหลนระยะที่ ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๕๕	
ภาคผนวก ก - ๒	ตารางที่ ๒ โครงการพัฒนาเกาะบูโหลนระยะที่ ๒ ปีงบประมาณ ๒๕๕๖	
ภาคผนวก ก - ๓	ตารางที่ ๓ โครงการพัฒนาเกาะบูโหลนระยะที่ ๓ ปีงบประมาณ ๒๕๕๗	
ภาคผนวก ก - ๔	ตารางที่ ๔ โครงการพัฒนาเกาะบูโหลนระยะที่ ๔ ปีงบประมาณ ๒๕๕๘	
ภาคผนวก ข	คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการพัฒนา เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	
ภาคผนวก ค	คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานโครงการพัฒนา เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	
ภาคผนวก ง	แบบสอบถามครัวเรือน เพื่อใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ ของโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน	

คำนำ

โครงการพัฒนาเกาะบูโหลน อำเภอละงู จังหวัดสตูล ได้เริ่มขึ้นในปีพ.ศ. ๒๕๕๔ เมื่อมูลนิธิชัยพัฒนา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้มีพิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือขึ้นเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ ณ ห้องประชุม ๑ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นโครงการความร่วมมือขอต่อสังคมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมูลนิธิชัยพัฒนา และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานราชการและภาคเอกชน ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๙ เป็นลักษณะการศึกษา สำรวจ วิจัย และพัฒนา รวม ๘ ด้าน ประกอบด้วย (๑) ด้านสาธารณสุข (๒) ด้านการพัฒนาสังคมและการศึกษา (๓) ด้านพลังงานและแหล่งน้ำ (๔) ด้านการจัดการขยะมูลฝอย (๕) ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมอูรักลาไวย์ (๖) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (๗) ด้านการพัฒนาการประมง ปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์ (๘) ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยก่อนหน้าในปี ๒๕๕๕ บริษัทไอสตอก จำกัด (มหาชน) ได้ให้การสนับสนุนโครงการฝึกอบรม "หมอน้อย" และโครงการผลิตพลังงานไฟฟ้าสำหรับระบบแสงสว่าง น้ำดื่ม และตู้เย็นชุมชน รวม ๒ โครงการ ด้วยงบประมาณ ๒๓๐,๗๒๐ บาท และ ๗๑๕,๐๐๐ บาท ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ดำเนินการตั้งแต่ปลายปีพ.ศ. ๒๕๕๔ มีหน่วยงานระดับคณะเข้าร่วมดำเนินการถึง ๑๓ คณะ และมีหน่วยงานราชการที่เข้าร่วมดำเนินการ คือ โรงพยาบาลละงู สำนักงานอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา จังหวัดสตูล องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๔๕ (นพค.๔๕) สำนักงานพัฒนาภาค ๔ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๘ จังหวัดสงขลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอละงู จังหวัดสตูล และภาคเอกชนได้แก่ บริษัททีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัทโซติวิชั่น โฮลดิ้ง จำกัด อีกด้วย โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้ส่งบัณฑิตอาสาเข้าปฏิบัติงานประจำอยู่ที่เกาะบูโหลนเพื่อทำหน้าที่ประสานงานภายในพื้นที่ระหว่างนักวิจัยของมหาวิทยาลัยฯ กับราษฎร รวมทั้งเก็บข้อมูลต่างๆ ตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐

ผลการดำเนินงานโครงการศึกษา สำรวจ วิจัยและพัฒนาทั้ง ๘ ด้านจะมีรายละเอียดอยู่ในบทต่างๆ ของรายงานฉบับนี้

คณะทำงานโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

กิตติกรรมประกาศ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในฐานะผู้ดำเนินการโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล ขอขอบคุณมูลนิธิชัยพัฒนา ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการทั้ง ๘ ด้าน ขอขอบคุณกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ที่อนุญาตให้นักวิจัยของมหาวิทยาลัย เข้าดำเนินการศึกษาวิจัยในพื้นที่เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล อีกทั้งให้การสนับสนุนงบประมาณสร้างฝายเก็บน้ำที่เกาะบูโหลนเล ทำให้มีแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่าและประชาชนที่อาศัยอยู่ที่เกาะ ขอขอบคุณบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ที่สนับสนุนอุปกรณ์เครือข่ายไร้สาย ทำให้โครงการสอนทางไกลและการรักษาพยาบาลทางไกลประสบผลสำเร็จ ขอขอบคุณบริษัท โอเอสสกา จำกัด (มหาชน) ได้สนับสนุน อุปกรณ์การแพทย์ให้กับศูนย์สุขภาพที่เกาะบูโหลนดอน และเกาะบูโหลนเล ขอขอบคุณบริษัท โซติวฒน์โฮลดิ้ง จำกัด และพนักงานบริษัททีโอที จำกัด (มหาชน) ที่สนับสนุนงบประมาณสำหรับอุปกรณ์ และแผงโซลาร์เซลล์ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ให้กับโรงเรียนบ้านเกาะบูโหลนดอน ขอขอบคุณ นายวัลลภ มุสิกะเจริญ ประธานงานสวัสดิการสำนักงานทางหลวงชนบทที่ 12 (สงขลา) ที่สนับสนุนงบประมาณจัดหาอุปกรณ์การแพทย์ ที่หน่วยบริการสุขภาพหมู่บ้าน ที่เกาะบูโหลนเล ขอขอบคุณ โรงพยาบาลละงู จังหวัดสตูล ที่ทำการอบรมหลักสูตร "ผู้ช่วยดูแลสุขภาพ" ขอขอบคุณองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ ที่จัดหาเครื่องปั่นไฟ ให้กับราษฎรเกาะบูโหลนดอน และสนับสนุนค่าตอบแทน ผู้ช่วยดูแลสุขภาพ และขอขอบคุณนักวิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทุกท่านที่ได้ดำเนินโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ทำให้งานโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณ ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูลทุกท่าน นายอำเภอละงู และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องของจังหวัดสตูล ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และรับช่วงต่อในโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ด้วยงบประมาณปกติของจังหวัดสตูลต่อไป อันจะทำให้ราษฎรเกาะบูโหลนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืนในอนาคต

บทคัดย่อ

หมู่เกาะบุโหลน ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๓ ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล อยู่ห่างจากชายฝั่งประมาณ ๒๒ กิโลเมตร เกาะที่มีราษฎรอาศัยอยู่มี ๒ เกาะคือ เกาะบุโหลนดอน และเกาะบุโหลนเล มีจำนวนรวมกัน ๑๔๗ ครัวเรือน ๔๖๔ คน ราษฎรส่วนใหญ่เป็นชาวเลอุรักลาไว้ย นับถือศาสนาอิสลาม มีอาชีพหลักคือทำประมงพื้นบ้าน ค้าขาย ทำรีสอร์ท และรับจ้าง มีโรงเรียนสามัญเปิดการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึงมัธยมปีที่ ๓ ทั้งสองเกาะ มีนักเรียน ๑๑๐ คน ครู ๑๒ คน ผู้อำนวยการ ๑ คน กวาร์ร้อยละ ๘๐ ของราษฎรมีระดับความรู้ต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่ ๓

เกาะบุโหลนทั้ง ๒ เกาะไม่มีไฟฟ้าใช้ ราษฎรใช้พลังงานแสงอาทิตย์ และเครื่องปั่นไฟขนาดเล็ก ซึ่งยังไม่พอกับความต้องการ ด้านแหล่งน้ำ ราษฎรใช้น้ำฝนในการบริโภคและใช้น้ำบ่อใต้ดิน ลำธารธรรมชาติ และอ่างเก็บน้ำชลประทาน ซึ่งมีปัญหาน้ำขุ่น น้ำกร่อย และแห้งขอดในช่วงฤดูแล้ง บนเกาะทั้งสองไม่มีสถานีอนามัย เนื่องจากเป็นชุมชนขนาดเล็ก มีราษฎรเจ็บป่วยเรื้อรัง ๘ คน เป็นเบาหวาน ๙ คน ความดันโลหิตสูง ๔๕ คน ราษฎรสตรีส่วนใหญ่มีน้ำหนักเกินมาตรฐาน และร้อยละ ๙๐ ของราษฎรมีปัญหาสุขภาพเหงือกและฟัน ราษฎรต้องเดินทางไปรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลละงู รพ.สต.บ่อเจ็ดลูก ซึ่งประสบปัญหาการเดินทางในช่วงฤดูมรสุม

ราษฎรเกาะบุโหลนเล ตั้งบ้านเรือนกระจัดกระจาย ส่วนราษฎรเกาะบุโหลนดอน ตั้งบ้านเรือนเป็นชุมชนหนาแน่น ราษฎรมีการเลี้ยงแพะพื้นเมืองแบบปล่อย มีฐานะยากจนกว่าราษฎรเกาะบุโหลนเล ไม่มีแกนนำที่เข้มแข็ง แยกแยกเป็นหลายกลุ่ม ทำกิจกรรมต่างๆ ในอดีตไม่ประสบความสำเร็จ ไม่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีปัญหาขยะมูลฝอย ป่าชายเลนเสื่อมโทรม ทรัพยากรประมงก็ร่อยหรอ ด้านศิลปวัฒนธรรม อุรักลาไว้ยก็เสื่อมถอยลงทั้งด้านภาษาอุรักลาไว้ย การรักษาประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ รวมทั้งศิลปการดนตรีก็เหลือนักดนตรีที่สืโวโกลินอยู่เพียงคนเดียว ไม่มีผู้สืบทอด

โครงการพัฒนาเกาะบุโหลนได้เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เมื่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จัดทำเป็นโครงการรับผิดชอบต่อสังคมโดยได้รับทุนสนับสนุนจากมูลนิธิชัยพัฒนา และเริ่มด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ในการพัฒนา และในขั้นตอนแรกได้ส่งทีมวิจัยด้านพัฒนาสังคมเข้าฝังตัวศึกษาข้อมูล และจัดทำกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งค้นหาแกนนำธรรมชาติ และพาไปศึกษาดูงาน จากนั้นก็มีโครงการพัฒนาในด้านต่างๆ รวม ๒๐ โครงการ ซึ่งประกอบด้วย โครงการด้านสาธารณสุข ด้านการพัฒนาสังคมและการศึกษาด้านพลังงานและแหล่งน้ำ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมอุรักลาไว้ย ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการพัฒนาการประมง ปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์ และด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ในปีพ.ศ. ๒๕๕๖ ได้พิจารณาอนุมัติโครงการต่อเนื่องจำนวน ๑๐ โครงการ เข้าดำเนินการ อีกทั้งได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์เครือข่ายสัญญาณไร้สายจากบริษัททีโอที จำกัด (มหาชน) มูลค่า ๔,๔๙๐,๕๘๒ บาท เพื่อให้สามารถให้บริการด้านการรักษาพยาบาลทางไกลให้กับราษฎรที่เจ็บป่วยรวมทั้ง สอนทางไกลให้กับนักเรียนบ้านเกาะบุโหลนได้อย่างสมบูรณ์แบบ

ผลการดำเนินโครงการในปีพ.ศ. ๒๕๕๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้ค้นพบแกนนำธรรมชาติรวม ๑๘ คน ราษฎรได้รับการอบรมเรื่องการดูแลสุขภาพ การใช้ยา และสมุนไพร การดูแลสุขภาพเหงือกและฟัน มีการอบรมการผลิตก๊าซชีวภาพ และจัดตั้งธนาคารขยะ มีการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ ด้วยการปูแผ่นยางพาราทำให้ได้ปริมาณน้ำมากขึ้นและคุณภาพน้ำดีขึ้นมาก มีการสร้างฝายชะลอน้ำที่เกาะบุโหลนเล ทำให้ระดับน้ำใต้ดินสูงขึ้น

มีเส้นทางเดินธรรมชาติและป้ายทางเดินที่มีคำอธิบายเป็นภาษาไทยและอังกฤษ รวม ๕ เส้นทาง มีโครงการอบรมอนุรักษ์ปะการังและป่าชายเลน โดยมีการปลูกป่าชายเลนเพิ่ม ๓๐๐ ต้น การปลูกผักสวนครัว การแปรรูปผลิตภัณฑ์ OTOP และโครงการจัดทำสถานีชาร์จแบตเตอรี่จากแผงโซลาร์เซลล์ ๖๐ แผงเดิมที่ไม่ได้ใช้งาน และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะบุโหลนดอนระยะที่ ๑

ในปีพ.ศ.๒๕๕๗ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้รับทุนสนับสนุนจากมูลนิธิชัยพัฒนาให้ดำเนินการโครงการวิจัยและพัฒนาต่อเนื่องรวม ๘ โครงการ ประกอบด้วย (๑) โครงการการศึกษาทางไกลการเรียนรู้ตลอดชีวิต กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเกาะบุโหลน จังหวัดสตูล (๒) โครงการรักษาพยาบาลทางไกลผ่านระบบ ICT บริษัททีโอทีจำกัด(มหาชน) (๓) โครงการอบรมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (๔) โครงการเดินท่อส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำเข้าสู่ถังเก็บน้ำเกาะบุโหลนดอน (๕) โครงการปลูกหญ้าแฝกป้องกันการกัดเซาะของอ่างเก็บน้ำเกาะบุโหลนดอน (๖) โครงการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมทางดนตรีอุรูกลาไว (๗) โครงการพัฒนาสายพันธุ์แพะแบล็คเบงกอลเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะให้กับราษฎรเกาะบุโหลนดอน (๘) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะบุโหลนดอน ระยะที่ ๒ รวมเป็นงบประมาณรวมทั้งสิ้น ๑,๕๑๐,๘๓๑ บาท

โครงการต่างๆได้มีการดำเนินการตามแผนงานยกเว้น ๒ โครงการที่ไม่สามารถดำเนินการได้คือโครงการอบรมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและโครงการปลูกหญ้าแฝกป้องกันการกัดเซาะของอ่างเก็บน้ำเกาะบุโหลนดอนเนื่องจากราษฎรเกาะบุโหลนส่วนใหญ่ได้ออกไปหางานทำเพื่อเสริมรายได้นอกพื้นที่

นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้รับพระราชทานทุนผู้ช่วยดูแลสุขภาพจำนวน ๒ ทุน จำนวน ๒๘๐,๐๐๐ บาทเพื่อให้เยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่เกาะบุโหลนและเรียนจบชั้นมัธยมปีที่ ๓ ได้รับทุนไปเรียนที่โรงพยาบาลละงูเป็นเวลา ๑ ปี แล้วเมื่อจบหลักสูตรแล้วก็จะได้กลับมาปฏิบัติงานเป็นผู้ช่วยดูแลสุขภาพให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นและบริการรักษาพยาบาลทางไกลให้กับผู้ป่วยที่เกาะบุโหลนต่อไป

ในปีพ.ศ.๒๕๕๖ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ส่งบัณฑิตอาสาเข้าปฏิบัติงานเต็มเวลาที่เกาะบุโหลน เพื่อทำหน้าที่ประสานงานนักวิจัยและราษฎรเกาะบุโหลนในการปฏิบัติงาน รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ด้วย ซึ่งในปี ๒๕๕๗ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชได้จัดสรรงบประมาณ ๒.๔๘ ล้านบาทสร้างฝายเก็บน้ำที่เกาะบุโหลนเล และอบต.ปากน้ำใต้ของงบประมาณติดตั้งเครื่องปั่นไฟขนาด ๑๓ เควีเอ ที่เกาะบุโหลนดอน แล้วมอบให้ราษฎรบริหารจัดการกันเอง

ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรรายงานความก้าวหน้าโครงการพัฒนาเกาะบุโหลน ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และบริษัททีโอที จำกัด (มหาชน) ได้ถวายรายงานโครงการสนับสนุนเครือข่ายไร้สายที่เกาะบุโหลนด้วย

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมูลนิธิชัยพัฒนาอีก ๔ โครงการ ประกอบด้วย (๑) โครงการบูรณาการด้านสาธารณสุข งบประมาณ ๘๑,๒๐๐ บาท (๒) โครงการจัดการขยะมูลฝอยที่เกาะบุโหลนดอน งบประมาณรวม ๓๕๐,๐๐๐ บาท (๓) การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบไฟฟ้าเพื่อสนับสนุนโรงเรียนและระบบให้บริการด้านการรักษาพยาบาลทางไกลโรงเรียนบ้านเกาะบุโหลนเล งบประมาณ ๘๕๘,๐๐๐ บาท โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก บริษัทโซติวิชั่นโฮลดิ้งส์ จำกัด จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท กลุ่มพนักงานและหน่วยงานในเครือบริษัททีโอที จำกัด (มหาชน) สนับสนุนคอมพิวเตอร์ ๔๐,๐๐๐ บาท และ (๔) โครงการจัดตั้งอาคารสุศาลาเพื่อรองรับการรักษาพยาบาลทางไกลเกาะบุโหลนเล จังหวัดสตูล งบประมาณ ๑๑๐,๐๐๐ บาท

ในปีพ.ศ. ๒๕๕๘ นี้หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่๔๕ สำนักงานพัฒนาภาค ๔ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองทัพไทย ได้เข้ามาดำเนินการโครงการ หมู่บ้านตัวอย่างตามรอยเท้าพ่อ จัดทำธนาคารขยะ และ

โครงการพัฒนาอื่น ๆ ซึ่งสามารถบูรณาการร่วมกับโครงการจัดการขยะในปี ๒๕๕๘ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้เป็นอย่างดี

เนื่องด้วยโครงการวิจัยและพัฒนาที่มูลนิธิชัยพัฒนาให้การสนับสนุนให้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดำเนินการทั้ง ๘ ด้านนั้น จะเป็นโครงการทดลองหรือโครงการนำร่องที่ไม่ได้ซ้ำซ้อนกับงานปกติของส่วนราชการต่างๆ และมีกำหนดสิ้นสุดภายในปี พ.ศ.๒๕๕๙ ดังนั้นมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จึงได้ประสานกับจังหวัดสตูลเพื่อให้ทางจังหวัดสตูลได้พิจารณาดำเนินการต่อยังงบประมาณปกติของจังหวัดโดยคณะกรรมการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของจังหวัดสตูลซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดสตูลเป็นประธานจึงได้จัดประชุมขึ้นเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๘ ที่ศาลากลางจังหวัดสตูล เพื่อประสานหน่วยราชการต่างๆ ของจังหวัดเพื่อวางแผนและจัดสรรงบประมาณปกติมาดำเนินการต่อไป

เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาสายพันธุ์แพะแบล็กเบงกอลเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะให้กับราษฎรเกาะบูโหลนดอน จังหวัดสตูล และทรงพระราชทานแพะลูกผสมแบล็กเบงกอลให้กับกลุ่มราษฎรผู้เลี้ยงแพะเกาะบูโหลนดอน จำนวน ๑๑ ตัว ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก สถานีวิจัยคลองหอยโข่ง คณะทรัพยากรธรรมชาติ อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

หลังจากปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ราษฎรเกาะบูโหลนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหรือไม่ ทั้งด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา อาชีพ รายได้ เงินออม ความพอเพียงในด้านพลังงานและแหล่งน้ำ การจัดการขยะมูลฝอย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การสืบสานศิลปวัฒนธรรมอนุรักษ์วิถีตลอดจน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้นขึ้นอยู่กับกลุ่มแกนนำราษฎรตลอดจนความช่วยเหลือจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ราษฎรเกาะบูโหลนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป

บทที่ ๑

ข้อมูลทั่วไปของหมู่เกาะบุโหลน จังหวัดสตูล

หมู่เกาะบุโหลน ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๓ ตำบลปากน้ำ อำเภอลงู จังหวัดสตูล อยู่ห่างจากชายฝั่งท่าเทียบเรือปากปารา อำเภอลงู จังหวัดสตูล ออกไปทางทิศตะวันตกเป็นระยะทางประมาณ ๒๒ กิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะต่าง ๆ รวม ๘ เกาะ และอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะเภตรา กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช โดยเกาะที่มีราษฎรอาศัยอยู่มี ๒ เกาะ คือ เกาะบุโหลนดอน และเกาะบุโหลนเล ซึ่งตามประวัติพบว่า เป็นชาวอูรักลาไวย์ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ที่เกาะบุโหลนกว่า ๑๐๐ ปี มาแล้ว จากข้อมูลทะเบียนราษฎรในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีจำนวนราษฎรอาศัยรวม ๑๔๗ ครัวเรือน จำนวน ๔๖๗ คน โดยเกาะบุโหลนดอนที่เป็นเกาะขนาดเล็กนั้นมีราษฎรอาศัยอยู่ประมาณ ๗๖ ครัวเรือน ตั้งบ้านเรือนอยู่หนาแน่น ไม่มีรีสอร์ท ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านและค้าขาย มีฐานะค่อนข้างยากจนและมีการเลี้ยงแพะพื้นเมืองแบบปล่อยประมาณ ๑๐๐ - ๒๐๐ ตัว เพื่อขายในเทศกาลของศาสนาอิสลาม ส่วนที่เกาะบุโหลนเล ซึ่งเป็นเกาะใหญ่ที่สุดในหมู่เกาะบุโหลน มีราษฎรอาศัยตั้งบ้านเรือนอยู่กระจัดกระจายประมาณ ๖๘ ครัวเรือน มีอาชีพประมง ค้าขาย และรับจ้าง มีรีสอร์ทของทั้งเอกชนและราษฎรอยู่รวม ๑๑ รีสอร์ท มีฐานะความเป็นอยู่โดยเฉลี่ยดีกว่าราษฎรที่เกาะบุโหลนดอน

แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมแสดงที่ตั้งหมู่เกาะบุโหลน อำเภอลงู จังหวัดสตูล

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นในปีพ.ศ. ๒๕๕๕ ราษฎรบนเกาะบุโหลนดอนมีรายได้เฉลี่ยประมาณ ๖,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน ส่วนใหญ่จะมีภาระหนี้สิน และไม่ค่อยมีเงินออม ราษฎรเกือบทั้งหมดทั้งสองเกาะนับถือศาสนาอิสลาม โดยที่เกาะบุโหลนดอนมีมัสยิด ๑ แห่ง ชื่อ “มัสยิดปะฮ์รุดดิน” และที่เกาะบุโหลนเล มีมัสยิด ๑ แห่ง ชื่อ “มัสยิดตะวะตุนอิสลามียะห์” มีโรงเรียนสามัญเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมปีที่ ๓ ทั้งสองเกาะ ชื่อโรงเรียนบ้านเกาะบุโหลน จากข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เกาะบุโหลนดอนมีนักเรียน ๖๕ คน เกาะบุโหลนเลมีนักเรียน ๔๕ คน รวม ๑๑๐ คน มีครู ๑๒ คน ผู้อำนวยการ ๑ คน ดูแลทั้งสองโรงเรียนราษฎรบนเกาะบุโหลนไม่ค่อยให้ความสำคัญด้านการศึกษามากนัก โดยมุ่งให้บุตรหลานทำงานหารายได้มากกว่า จากการสำรวจในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ราษฎรกว่า ๘๐ % จบการศึกษาต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่ ๓

ตัวอย่างบ้านราษฎรเกาะบุโหลนดอน

ตัวอย่างบ้านราษฎรเกาะบุโหลนเล

ด้านสุขภาพอนามัย มีราษฎรเจ็บป่วยเรื้อรังรักษาไม่หาย เช่น อัมพฤกษ์ พิการทางสมอง และจิต พิการทางสายตารวม ๘ คน บนเกาะบุโหลนดอนมีผู้ป่วยเป็นเบาหวาน ๙ คน ความดันโลหิต ๔๕ คน ราษฎรเพศหญิงส่วนใหญ่มีน้ำหนักเกินมาตรฐาน และประมาณร้อยละ ๙๐ ของราษฎรมีปัญหาสุขภาพเหงือกและฟัน บนเกาะบุโหลนดอนมีศูนย์สุขภาพชุมชนแต่ไม่มีเจ้าหน้าที่จึงตั้งเป็นอาคารร้างอยู่ ราษฎรทั้งสองเกาะต้องไปใช้บริการด้านสุขภาพที่โรงพยาบาลละงู ซึ่งประสบปัญหาการเดินทางในช่วงฤดูมรสุมเป็นอย่างมาก

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย ระบบการสื่อสาร พลังงาน และแหล่งน้ำนั้น เกาะบุโหลนมีเสาสัญญาณโทรคมนาคม สามารถใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในการสื่อสารได้ แต่ด้านพลังงานนั้นไม่มีสายส่งกระแสไฟฟ้าไปถึง ราษฎรจึงต้องใช้พลังงานแสงอาทิตย์ และเครื่องปั่นไฟขนาดเล็ก ก่อนปีพ.ศ. ๒๕๕๐ กระทรวงพลังงานได้มาติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์จำนวน ๒๐ แผง และมีโรงเรือนชาร์จแบตเตอรี่บนเกาะบุโหลนดอน ต่อมาโรงเรือนและอุปกรณ์ชาร์จแบตเตอรี่ชำรุดเสียหายใช้การไม่ได้ ปัจจุบันราษฎรได้รับแจกแผงโซลาร์เซลล์ประจำบ้าน ๆ ละ ๑ - ๒ แผง ใช้สำหรับแสงสว่างดูโทรทัศน์ และพัดลม ได้แบบจำกัดเวลา ส่วนที่โรงเรียนเกาะบุโหลนดอน มีแผงโซลาร์เซลล์ ๘๐ แผง พร้อมแบตเตอรี่เก็บไฟและอุปกรณ์จ่ายไฟฟ้าขนาด ๕,๐๐๐ WP (วัตต์พีค) ส่วนที่โรงเรียนเกาะบุโหลนเล มีแผงโซลาร์เซลล์ ๔๐ แผง พร้อมแบตเตอรี่เก็บไฟและอุปกรณ์จ่ายไฟฟ้า ๒,๐๐๐ WP(วัตต์พีค) ที่เกาะบุโหลนเลราษฎรที่มีฐานะดีและร่ำรวย จะใช้เครื่องปั่นไฟขนาดเล็กผลิตพลังงานไฟฟ้าให้กับนักท่องเที่ยว

ตัวอย่างรีสอร์ทเกาะบุโหลนเล

เครื่องปั่นไฟขนาดเล็กเกาะบุโหลนเล

แผงโซลาร์เซลล์บ้านเกาะบุโหลนดอน

ด้านแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค ราษฎรทั้งสองเกาะจะใช้น้ำฝนในการบริโภค และมีการขุดบ่อน้ำตื้น ช่วงฤดูแล้งน้ำจะแห้งหรือกร่อย บนเกาะบูโหลนดอนมีอ่างเก็บน้ำที่กรมชลประทานมาจัดสร้างให้ตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๔๘ มีถึงเก็บน้ำขนาด ๑,๐๐๐ ลบ.เมตร จำนวน ๔ ถัง แต่คุณภาพน้ำไม่ดีเนื่องจากน้ำขุ่นเป็นโคลนไม่สามารถบริโภคได้ และอ่างเก็บน้ำเก็บน้ำไม่ได้มาก เนื่องจากน้ำซึมลงผิวดินเป็นปริมาณมาก ส่วนบนเกาะบูโหลนเล ราษฎรใช้น้ำใต้ดิน เนื่องจากมีลำธารธรรมชาติ ที่จะมีน้ำในช่วงฤดูฝนไหลออกสู่ทะเลบริเวณอ่าวม่วง แต่ในช่วงฤดูแล้งลำธารจะแห้งขอด และน้ำจะไม่พอใช้ กล่าวโดยสรุป ราษฎรทั้งสองเกาะมักจะประสบปัญหาภัยแล้ง ทำให้ต้องขอความช่วยเหลือจาก จังหวัดสตูลอยู่เกือบทุกปี

อ่างเก็บน้ำ คลองส่งน้ำ และถังเก็บน้ำ ที่ชลประทานสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ ณ เกาะบูโหลนดอน

ลำธารธรรมชาติ ที่จะแห้งขอดในช่วงฤดูแล้ง และบ่อน้ำตื้น ณ เกาะบูโหลนเล

ด้านสังคม ราษฎรเกาะบูโหลนเล ตั้งบ้านเรือนอยู่กระจัดกระจายบริเวณอ่าวพังก้าน้อยและอ่าวพังกาใหญ่ ไม่รวมกลุ่มกัน ส่วนราษฎรเกาะบูโหลนดอน ตั้งบ้านเรือนเป็นชุมชนหนาแน่นเนื่องจากเกาะมีขนาดเล็ก ราษฎรไม่มีแกนนำที่เข้มแข็ง และแตกแยกเป็นหลายก๊ก หลายกลุ่ม โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ประสบกับความล้มเหลวหลายครั้ง เช่น การจัดตั้งแพปลาชุมชน เงินกองทุนหมู่บ้าน ๑ ล้านบาท การเก็บค่าบำรุงการใช้ไฟฟ้า และการบำรุงรักษาประปาหมู่บ้าน เป็นต้น

ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีชาวเลอุรักลาไว๊ ของราษฎรบนเกาะบูโหลนก็อยู่ในสถานะเสื่อมถอย เนื่องจากมีคนจากถิ่นอื่นเข้าไปตั้งถิ่นฐานเพิ่มขึ้น ภาษาอุรักลาไว๊มีการพูดและสื่อสารน้อยลง ประเพณีต่างๆ เช่น การลอยเรือก็เลิกไป พิธีกรรมแก้บนก็เหลือน้อย สำหรับด้านดนตรีนั้นมีนักดนตรีที่เล่นไวโอลินได้อยู่เพียงคนเดียว และอายุมากแล้ว โดยไม่มีผู้ใดสืบทอด เนื่องจากไม่มีผู้สนใจเรียน ไม่มีผู้สอนและไม่มีเครื่องดนตรีสำหรับฝึกหัดด้วย

พิธีแก้บนและเครื่องเซ่นของชาวอุรักลาไว๊

ในส่วนท้ายคือ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็อยู่ในสถานะที่น่าเป็นห่วง เนื่องจากมีการทิ้งขยะมูลฝอยไม่เป็นที่ ไม่มีการจัดเก็บ คัดแยกและทำลาย ป่าชายเลนก็มีสภาพเสื่อมโทรม มีราษฎรนำเรือเข้าไปจอดซ่อมไม่มีการปลูกเพิ่ม แนวปะการังไม่มีคนสนใจช่วยกันอนุรักษ์และดูแล มีการจับปลาสวยงามในแนวปะการังมาบริโภค ทรัพยากรประมงก็ร่อยหรอ เพราะไม่มีการกิจกรรมอนุรักษ์ เช่นการจัดทำธนาคารปู ฯลฯ และยังถูกเรือประมงพาณิชย์ เข้ามาแย่งจับสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่ง ด้วยเครื่องมือประมงที่ทำลายทรัพยากรอยู่เสมอ ๆ

สำหรับข้อดีของหมู่เกาะบูโหลน คือตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ จึงไม่สามารถออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินได้ โดยในอดีตมีการออกเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนดที่ดินอยู่แปลงเดียวที่เกาะบูโหลนเล ๗๕ ไร่ ราษฎรมีอัยาศัยดี และปลอดภัยจากการระบาดของยาเสพติด หมู่เกาะบูโหลนมีแนวปะการังที่ยังมีสภาพสมบูรณ์ สวยงาม น้ำทะเลใส มีป่าชายเลน และมีป่าธรรมชาติบนภูเขา และได้สำรวจพบสัตว์หายาก เช่น นกเงือก นกขาปีไหน จิ้งจกไว้ทุกข์ และมีเสี้ยวทอง เป็นต้น ซึ่งถ้าหากสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบยั่งยืนได้ก็จะทำให้ราษฎรมีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกาะบุโหลน จังหวัดสตูล

เมื่อวันที่ ๒๑ เดือนกันยายน ๒๕๕๓ มูลนิธิชัยพัฒนาได้มีหนังสือมายังมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อขอให้พิจารณาให้ความช่วยเหลือราษฎรบนเกาะบุโหลน ตำบลปากน้ำ อำเภอลงฐู จังหวัดสตูล ที่เจ็บป่วย จำนวน ๘ รายให้มารักษาตัวที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริให้เกาะบุโหลนเป็นพื้นที่ศึกษาด้านสุขภาพอนามัยของนักศึกษาสาขาแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ และพยาบาลศาสตร์ เข้าศึกษาฝึกงานและปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ ต่อมามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริ โดยจัดทำเป็นโครงการความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) ภายใต้โครงการหนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัด และได้มีพิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการพัฒนาเกาะบุโหลน ระหว่างมูลนิธิชัยพัฒนา กับ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ขึ้นเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ ณ ห้องประชุม ๑ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เริ่มดำเนินการโครงการพัฒนาเกาะบุโหลนในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเกาะบุโหลน จังหวัดสตูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามคำสั่งที่ ๑๑๔๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ (ภาคผนวก ข) และคณะทำงานโครงการพัฒนาเกาะบุโหลน จังหวัดสตูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามคำสั่งที่ ๑๑๔๒/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ (ภาคผนวก ค) พร้อมทั้งให้คณะทำงานและนักวิจัยเข้าสำรวจปัญหาและความต้องการเบื้องต้นของราษฎรในปี ๒๕๕๔ หลังจากนั้น คณะทำงานได้รวบรวมผลการศึกษาเบื้องต้นให้คณะกรรมการอำนวยการฯ ทราบ เมื่อพิจารณาผลการศึกษาแล้ว คณะกรรมการอำนวยการฯ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเกาะบุโหลน เป็นเวลา ๕ ปี ดังนี้

วิสัยทัศน์ “ ราษฎรบนเกาะบุโหลนมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ภายในปี ๒๕๕๙ ”
สำหรับยุทธศาสตร์ของการพัฒนามี ๙ ข้อดังนี้

๑. ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักในการพัฒนาทุกด้าน
๒. เน้นการพัฒนาด้านสุขภาพอนามัยและการสาธารณสุขเป็นอันดับแรกเพื่อให้ราษฎรมีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้นก่อน
๓. หาทางสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนก่อนโดยส่งคนเข้าฝึงตัวและค้นหาผู้นำชุมชนตามธรรมชาติซึ่งอาจมีหลายคน หลายกลุ่ม และหลายด้าน แล้วให้ราษฎรจัดตั้งกลุ่มหรือสภาประชาชน ฯลฯ แยกเป็นสองเกาะให้พัฒนาไปพร้อมกันตามศักยภาพของแต่ละชุมชน
๔. ทำแผนปฏิบัติการเพื่อเข้าศึกษา สำรวจ วิจัย และพัฒนาต่าง ๆ ตามความต้องการของราษฎรโดยกำหนดเวลาการศึกษา โครงการละไม่เกิน 1 ปี เนื่องจากมีช่วงฤดูมรสุมที่เดินทางเข้าพื้นที่ไม่ได้ยกเว้นเป็นโครงการต่อเนื่องหรือมีการติดตามประเมินผล

อนึ่ง โครงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและกิจกรรมเสริมรายได้ อาจทำได้ยากถ้าไม่สามารถจัดตั้งกลุ่มผู้นำชุมชนได้

๕. โครงการที่ต้องมีการลงทุนสูงเสนอให้จังหวัดบรรจุเข้าในแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อขออนุมัติงบประมาณผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วติดตามแผนร่วมกับจังหวัดต่อไป
๖. โครงการที่ไม่ต้องลงทุน หรือลงทุนไม่มาก และได้ผลตอบแทนเร็ว ให้ขออนุมัติงบประมาณสนับสนุนจากมูลนิธิชัยพัฒนามาดำเนินการ เช่น โครงการจัดทำเส้นทางเดินธรรมชาติ การสร้างร้านอาหาร จำหน่าย

ผลิตภัณฑ์ OTOP และแสดงนิทรรศการ ทุ่นลอยจอดเรือ ห้องอาบน้ำ ห้องสุขา ฯลฯ (รูปแบบเดียวกับที่อัมพวา สมุทรสงคราม)

๗. ปฏิบัติตามกฎหมายของกรมอุทยาน ฯ และกฎหมายอื่น ๆ อย่างเคร่งครัดในทุกกิจกรรมและโครงการ
๘. เป็นพันธมิตรกับรีสอร์ทที่มีอยู่เดิมในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและมีประโยชน์ร่วมกันในการแสดงศิลปวัฒนธรรม ยุวมัคคุเทศก์ และขายผลิตภัณฑ์ชุมชนแก่นักท่องเที่ยว
๙. จัดเครือข่ายเชื่อมโยงกับเรือประมงและเรือนำเที่ยวขนาดเล็กที่อ่าวนุ่นเพื่อนำนักท่องเที่ยวมายังเกาะในราคาที่เหมาะสมโดยเน้นให้มีการกระจายรายได้สู่ชาวประมงระดับราษฎรให้มากที่สุด

อนึ่ง ก่อนปีพ.ศ.๒๕๕๕ มีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากบริษัทไอเอสเอส จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒ โครงการคือ

๑. โครงการพัฒนาศูนย์บริการสุขภาพ “บ้านเกาะบุโหลน” ดำเนินการโดยโรงพยาบาลละงู จังหวัดสตูล โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างการดูแลสุขภาพตนเองเบื้องต้น ได้อย่างเหมาะสม อันนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีกว่า โดยมีระยะเวลาดำเนินงานตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ นอกจากนี้ทางโครงการมีโครงการอบรมพัฒนาทักษะ “หมอน้อย” เป็นการคัดเลือกราษฎรบนเกาะบุโหลนดอนและเกาะบุโหลนเล มารับฝึก อบรม ด้านสาธารณสุข การรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีหลักสูตรภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ใช้เวลา ๖ เดือน โดยเริ่มจากเดือนสิงหาคม ๒๕๕๕ เมื่อเสร็จสิ้นแล้วมีการลงฝึกปฏิบัติงานจริงเป็นระยะเวลา ๒ เดือน โดยจะซื้อเครื่องมือการแพทย์เบื้องต้นให้จำนวน ๑ ชุด โครงการดังกล่าวได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จำนวน ๒๓๐,๗๒๐ บาท

๒. โครงการผลิตพลังงานไฟฟ้าสำหรับระบบแสงสว่าง ระบบน้ำดื่ม และตู้เย็นชุมชนบ้านเกาะบุโหลนดอน ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล ดำเนินการโดยนักศึกษาภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเข้าประกวดชิงรางวัลระดับประเทศภายใต้หัวข้อ “M - 150 SOLAR CELL FOR LIFE'S BETTER IDEOLOGY 2011 โซลาร์เซลล์เพื่อชีวิตที่ดียิ่งกว่า” จากบริษัทไอเอสเอส จำกัด อีก ๑ โครงการ ดำเนินการในช่วงปลายปี ๒๕๕๔ โดยมี ผศ.ดร. กุสุมาลย์ เฉลิมยานนท์ เป็นหัวหน้าโครงการ โดยมีการติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์จำนวน ๖๐ แผง ติดตั้งระบบไฟฟ้าแสงสว่างและติดตั้งหลอดไฟ LED ขนาด ๕ วัตต์ จำนวนรวมทั้งสิ้น ๗๐ หลอด เครื่องกรองน้ำดื่มประจำหมู่บ้านในขนาด ๑,๐๐๐ ลิตร ๑ เครื่อง และมีการติดตั้งตู้เย็นพลังงานแสงอาทิตย์ประจำหมู่บ้านจำนวน ๑ ตู้ ใช้งบประมาณทั้งสิ้น ๗๑๕,๐๐๐ บาท ซึ่งได้ติดตั้งและส่งมอบให้กับราษฎรบนเกาะบุโหลนดอน เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เมื่อปลายปี ๒๕๕๔

บทที่ ๓

ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ในปีพ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙

จากข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ ประวัติความเป็นมา และผลของความสำเร็จและความล้มเหลวของการพัฒนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ของราษฎรหมู่เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ดังรายละเอียดที่กล่าวในบทที่ ๑ คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาดังรายละเอียดไว้ในบทที่ ๒ คณะทำงานโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งมีภาระหน้าที่ในการวางแผนการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ที่กำหนดมา จึงได้ทำการประชุมพิจารณาแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับราษฎรเกาะบูโหลนตอนซึ่งมีฐานะความเป็นอยู่ต่ำกว่าราษฎรที่เกาะบูโหลนเล

หลังจากวันพิธีลงนามบันทึกข้อตกลง (วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔) คณะทำงานฯ ได้ทำการเชิญชวนนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากคณะต่าง ๆ ให้จัดทำข้อเสนอโครงการศึกษาสำรวจ วิจัยและพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย

๑. ด้านสาธารณสุข
๒. ด้านการพัฒนาสังคมและการศึกษา
๓. ด้านพลังงานและแหล่งน้ำ
๔. ด้านการจัดการขยะมูลฝอย
๕. ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมอูรักลาโว้ย
๖. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
๗. ด้านพัฒนาการประมง ปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์
๘. ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

จากนั้นได้ทำการพิจารณากลับกรอง และคัดเลือกโครงการที่จะดำเนินการในปีพ.ศ. ๒๕๕๕ รวม ๒๐ โครงการ จาก ๑๒ คณะ **ดังมีรายละเอียดในตารางที่ ๑ (ภาคผนวก ก – ๑)** โดยได้รับทุนสนับสนุนจากมูลนิธิชัยพัฒนา ๓,๖๔๑,๓๔๐ บาท และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ๓๔๒,๗๔๐ บาท รวม ๓,๙๘๔,๐๘๐ บาท

พิธีลงนามความร่วมมือโครงการฯ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔

ผลการดำเนินงานของโครงการในปีพ.ศ. ๒๕๕๕ แต่ละกลุ่มสรุปผลได้ดังนี้

๑.ด้านสาธารณสุข

คณะแพทยศาสตร์ รศ.นพ.สีลม แจ่มอุลิตร์ตัน และนักศึกษาแพทย์ กว่า ๒๐ คน ได้ดำเนินการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) บนเกาะบูโหลนตอนในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕ สรุปได้ดังนี้

จากการสำรวจข้อมูลประชากรและสุขภาพอนามัยของประชากรบนเกาะบูโหลนตอน พบว่าประชากรบนเกาะเข้าถึงบริการทางสาธารณสุขได้น้อย จึงเป็นที่มาของการทำโครงการเตรียมความพร้อม สำหรับระบบแพทย์ทางไกล โดยการให้ความรู้แก่อาสาสมัครหมู่บ้าน เพื่อให้เขาใจและสามารถดูแลสุขภาพ ของประชากรในหมู่บ้านในขั้นเบื้องต้นได้ เริ่มจากการประเมินปัญหาด้านสุขภาพที่สำคัญของคนในชุมชน จากนั้นสมาชิกในกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานที่อาสาสมัครชุมชนจำเป็นต้องรู้ซึ่งแบ่งออกเป็นสองส่วน ได้แก่ ความรู้ด้านสาธารณสุขประกอบด้วย โรคที่พบได้บ่อย การปฐมพยาบาลและ วิธีการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ในการคัดกรองโรค เช่น โรคความดันโลหิตสูง,การปฐมพยาบาลผู้ป่วยโรคน้ำหนึบ และวิธีการใช้เครื่องวัดระดับน้ำตาลในเลือด เป็นต้น และความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นโดยจัดให้มีการให้ความรู้แก่อาสาสมัครหมู่บ้านทุกวัน วันละ ๒ ชั่วโมง ระหว่างวันที่ ๑๖ – ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ พร้อมจัดทำแบบประเมินก่อนและหลังการให้ความรู้ซึ่งตลอดระยะเวลาการถึงดำเนินโครงการ อาสาสมัครหมู่บ้านทุกคนให้ความร่วมมือ และมีความตั้งใจในการเรียน วัดได้จากผลคะแนนจาก การทำแบบประเมินหลังให้ความรู้ที่มีค่าเพิ่มขึ้นทุกเรื่องเฉลี่ยร้อยละ ๕๕.๕ โดยเฉพาะเรื่องที่มีคะแนน เพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ การปฐมพยาบาลเบื้องต้นผู้ป่วยโดนพิษแมงกะพรุน และจำนวนอาสาสมัครหมู่บ้านที่เขา รวมโครงการเฉลี่ย ร้อยละ ๗๕.๙ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้โครงการประสบผลสำเร็จมากขึ้น อาสาสมัครหมู่บ้านบนเกาะบูโหลนตอน ควรมีการกระจายอยู่ทั่วเกาะเพื่อสิทธิประโยชน์ด้านสาธารณสุขของประชากรใน หมู่บ้าน

คณะพยาบาลศาสตร์ ผศ.ดร.ขวัญตา บาลทิพย์ และคณะ ได้ทำการสำรวจและให้ความรู้แก่กลุ่มราษฎรสตรีให้มีความสามารถในการดูแลสุขภาพด้วยตัวเอง สรุปได้ดังนี้

ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์สตรีที่อาศัยอยู่บนเกาะบูโหลนตอน ตามแบบสัมภาษณ์ที่ทีมวิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว ผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นสตรีจำนวน ๓๕ คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งมีโรคประจำตัว (ร้อยละ ๔๕.๗๑) โดยโรคประจำตัวที่เป็นมากที่สุดคือ ความดันโลหิตสูง รองลงมาคือ เบาหวานและนิ่ว กลุ่มอาการผิดปกติของกลุ่มตัวอย่างที่พบมาก ๕ อันดับแรกในรอบ ๑ เดือนที่ผ่านมา ประกอบด้วย มีน/เวียนศีรษะ ปวดศีรษะ อ่อนเพลียนอนไม่หลับ/หลับไม่สนิท และเป็นหวัดง่าย

กิจกรรมอบรมให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ

ข้อมูลเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลายกลุ่ม ได้แก่ การสัมภาษณ์เจาะลึกผู้นำชุมชน จำนวน ๔ ราย สตรีที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขและสตรีทั่วไป จำนวน ๖ ราย และหัวหน้าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล จำนวน ๑ ราย สนทนากลุ่มกับสตรี จำนวน ๑๒ คน ร่วมกับการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับภาวะสุขภาพของสตรีและประชาชนซึ่งอาศัยบนเกาะบูโหลนตอน การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการบันทึกภาคสนาม ระหว่างเดือนมีนาคม - พฤศจิกายน ๒๕๕๔ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงรากฐานของสตรีทาร์และคอร์บิน

ผลการศึกษสามารถสรุป กระบวนการดูแลสุขภาพแบบพึ่งตนเองของสตรีที่อาศัยบนเกาะ บูโหลนตอน จังหวัดสตูล ได้ ๓ ประเด็นหลัก คือ ปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย ๒ ปัจจัยหลัก ได้แก่ ๑) ปัจจัยส่งเสริมในการดูแลสุขภาพ ประกอบด้วย ๓ ปัจจัยย่อย คือ การมีทรัพยากรจากธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีสัมพันธภาพที่ดีและช่วยเหลือเกื้อกูลผูกพันดุจญาติมิตร และการได้รับการดูแลจากทีมสุขภาพ ๒) ปัจจัยคุกคามในการดูแลสุขภาพ ประกอบด้วย ๓ ปัจจัยย่อย คือ การรับรู้ว่าคุณภาพแข็งแรง ไม่มีโรค การขาดความรู้ภัยจากพฤติกรรมมนุษย์และธรรมชาติ และการห่วงอนาคตของลูกหลานเพราะเรียนหนังสือไม่เต็มสำหรับกลยุทธ์ในการดูแลสุขภาพ ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ได้แก่ ๑) การดูแลสุขภาพด้วยวิถีธรรมชาติ ๒) การเข้าใจและเรียนรู้ที่จะอยู่กับความไม่แน่นอน ซึ่งประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ย่อย คือ การยอมรับความไม่แน่นอนของชีวิต มีชีวิตแบบเรียบง่ายและยืดหยุ่น การเก็บออมพร้อมรับมรสุมทางทะเล และการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับฤดูกาล และ ๓) การร่วมดูแลบ้านและรักษาสิ่งแวดล้อม ส่วนผลที่เกิดขึ้นจากปัจจัยส่งเสริมและกลยุทธ์ในการดูแลสุขภาพ คือ มีความสุข และพอใจในชีวิต

ผลการศึกษครั้งนี้ช่วยให้ทีมสุขภาพได้เกิดความตระหนักในการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรคแก่ผู้ที่อาศัยบนเกาะทั้งในระดับบุคคลและชุมชน

คณะเภสัชศาสตร์ ดร.จิตติมา ต้วงเงิน และคณะ ได้ดำเนินการอบรมราษฎรให้มีความรู้ในเรื่องการใช้ยา การจัดตั้งห้องยาชุมชน และส่งเสริมให้ราษฎรและนักเรียนปลูกพืชสมุนไพรเพื่อใช้ในการรักษาโรค สรุปได้ดังนี้

เนื่องจากเกาะบูโหลนตอนเป็นพื้นที่เกาะในทะเลซึ่งอยู่ห่างไกลจากแผ่นดินทำให้การเดินทางไปรับบริการทางการแพทย์เป็นเรื่องยากลำบากและสิ้นเปลือง นอกจากนี้ยังเป็นชุมชนที่มีจำนวนประชากรไม่มากพอที่จะสร้างหน่วยบริการทางการแพทย์ เช่น สถานีอนามัยให้คุ้มค่างับการลงทุนได้ ล่าสุดชาวบ้านชุมชนบ้านเกาะ บูโหลนตอน ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำและโรงพยาบาลละงูได้แก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการส่งเสริมให้มีอาสาสมัครหมอน้อยประจำชุมชนเพื่อทำหน้าที่ดูแลสุขภาพของชาวบ้านในชุมชนที่ป่วยเป็นโรคไม่ร้ายแรงเบื้องต้นได้ โดยอาสาสมัครหมอน้อยที่ได้รับการคัดเลือกจะต้องเป็นคนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งปัจจุบันอาสาสมัครหมอน้อย ๑ คนกำลังอยู่ระหว่างการฝึกอบรมที่โรงพยาบาลละงู และคาดว่าจะมาปฏิบัติหน้าที่ที่สุขศาลาบ้านเกาะบูโหลนได้ช่วงต้นปี ๒๕๕๖

กิจกรรมอบรมให้ความรู้เรื่องการैया

โรคที่พบบ่อยในชุมชนบ้านเกาะบุโหลน ได้แก่ ไข้หวัด และการได้รับพิษจากแมลงสัตว์กัดต่อย รวมทั้งพิษจากแมงกะพรุนไฟ ซึ่งโรคดังกล่าวสามารถรักษาได้ด้วยการใช้ยาสามัญประจำบ้าน และ/หรือสมุนไพรในสาธารณสุขมูลฐาน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจในการสุขภาพเบื้องต้นอย่างง่ายได้ด้วยตนเอง โดยที่จะเน้นการรักษาโรคพื้นฐานที่สามารถรักษาด้วยยาสามัญประจำบ้านและ/หรือสมุนไพรในสาธารณสุขมูลฐานเป็นหลัก เพื่อให้เป็นไปตามแนวคิดข้างต้น จึงควรจัดให้มีการสำรองยาสามัญประจำบ้านประจำในตู้ครัวเรือน และจัดให้มีสวนสมุนไพรประจำหมู่บ้านเพื่อไว้ใช้ในชุมชน พร้อมกันนี้ควรจัดอบรมเสริมความรู้เรื่องยาสามัญประจำบ้านในแก่ชาวบ้านในชุมชนบ้านเกาะบุโหลน และอบรมการใช้สมุนไพรในสาธารณสุขมูลฐานให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และ/หรือมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการจัดการปัญหาสุขภาพเบื้องต้นของตนเองและบุคคลในครอบครัวได้

๒. ด้านพัฒนาสังคมและการศึกษา

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาเขตปัตตานี รศ.ดร.ชุกรี หะยีสาแม ได้ส่งทีมนักวิจัยซึ่งมีประสบการณ์สูงเข้าไปฝังตัวเพื่อศึกษาข้อมูลและสภาพปัญหาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันของราษฎรเกาะบุโหลน จัดทำกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชน และค้นหาแกนนำธรรมชาติตามยุทธศาสตร์ข้อ ๓ ซึ่งสอดคล้องกับหลักทรงงาน “ระเบิดจากข้างใน” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ หลังจากที่ดำเนินการไปประมาณ ๘ เดือน ก็สามารถค้นหาแกนนำธรรมชาติได้รวม ๑๘ คน และสร้างกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดงานวันเด็ก แข่งกีฬา ทาสีป้ายโรงเรียน ฯลฯ เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในกลุ่มราษฎรลงได้มาก จากนั้นได้พาแกนนำเหล่านั้นไปศึกษาดูงานที่ชุมชนเกาะยวน้อย จังหวัดพังงา ซึ่งเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสังคม การทำโฮมสเตย์ การอนุรักษ์และขยายพันธุ์สัตว์น้ำ การจัดการขยะมูลฝอย และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น และมีแผนงานที่จะสร้างบุคลากรที่เป็นเยาวชนในเป็นแกนนำรุ่นต่อไป เพื่อทำการพัฒนาสังคมได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

กิจกรรมประชุมผู้นำชุมชน เยาวชน ผู้ที่มีความรู้ แกนนำกลุ่ม

กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ภายในชุมชนเกาะบุโหลนเล

คณะศึกษาศาสตร์ ดร.ศักรินทร์ ขนประชา และคณะ ได้เข้าทำการศึกษาโครงการพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพอย่างยั่งยืน ชุมชนเกาะบุโหลน จ.สตูล สรุปลงได้ดังนี้

โครงการพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพอย่างยั่งยืนชุมชนเกาะบุโหลน จ.สตูล มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อดำเนินการพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพตามความต้องการของชุมชนโดยใช้ชุมชนเกาะบุโหลน ดอน และบุโหลนเลเป็นฐานในการพัฒนา สร้างเสริมสุขภาวะของคนในชุมชนทั้งทางกาย จิตใจ สังคม และจิตสำนึกรักถิ่นเกิด โดยผ่านกระบวนการกิจกรรมสำหรับเยาวชน และสร้างเสริมพลังเยาวชนเพื่อสังคม ในการทำประโยชน์ให้เพื่อนมนุษย์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยคำนึงถึงวิถีประชาธิปไตยที่มีชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

การดำเนินโครงการครั้งนี้ มี ๓ กิจกรรม ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ ๑ การพัฒนาการศึกษาทางด้านอาชีพตามความต้องการของชุมชนเกาะบุโหลน จ.สตูล

ผลการดำเนินงาน พบว่าปัญหาของการประกอบอาชีพประมงเป็นเรื่องของ ขาดความรู้และทักษะ ในการแก้ปัญหาเมื่อเครื่องยนต์ชำรุด สึกหรอ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ ทีมงานวิจัยจึงร่วมมือกับ วิทยาลัยการอาชีพละงู จังหวัดสตูล ลงพื้นที่เพื่อคัดเลือกประชากรในชุมชนที่เป็น กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๒๐ คน (ที่มีเรือประมงติดเครื่องยนต์ดีเซลเล็ก) ดำเนินการพัฒนาโดยฝึกปฏิบัติจริงพร้อมให้ความรู้ประกอบในการซ่อม เครื่องยนต์ดีเซลเล็กเป็นเวลา ๒ วัน ปรากฏว่ากลุ่มเป้าหมายพึงพอใจมาก และสามารถเป็นต้นแบบถ่ายทอดความรู้ ทักษะในการซ่อมเครื่องยนต์เรือหางยาวได้ การติดตามผล พบว่า หลังจากทีมีวิจัยทิ้งช่วง ๒ เดือน ชาวบ้านยังมีการถ่ายทอดความรู้และการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของการซ่อมเครื่องยนต์เรือหางยาวและขยายกลุ่ม ออกไปกว้างมากขึ้น สรุปลงผล กิจกรรมนี้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

อบรมให้ความรู้ด้านการซ่อมเครื่องยนต์เล็ก

กิจกรรมที่ ๒ พัฒนาโรงเรียนเกาะบุโหลน ให้เป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาวิชาเอก คณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ ตามเกณฑ์มาตรฐานของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผลการดำเนินงาน ครู ๒ คน เข้ารับการพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ ในการเป็นครูที่เลี้ยงตาม เกณฑ์มาตรฐานของคณะศึกษาศาสตร์ สำหรับดูแลนักศึกษาที่จะลงพื้นที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ณ โรงเรียนบุโหลนเลและบุโหลนดอน ผลการพัฒนา ในภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๗ คณะศึกษาศาสตร์จะส่งนักศึกษา จำนวน ๔ คน ลงฝึกสอนในโรงเรียนบุโหลนดอนและบุโหลนเล สรุปลงผล กิจกรรมนี้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์เนื่องจากมีนักศึกษาเพียง ๑ คน ที่ประสงค์จะฝึกสอน ณ โรงเรียนบุโหลนดอน ดังนั้นคณะศึกษาศาสตร์จึงมีการต่อยอด โดยได้ดำเนินการดังนี้

๑. ประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๗ ลงฝึกสอน ณ โรงเรียนเกาะบุโหลนดอน และบุโหลนเล

๒. ประสานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูลในการดำเนินการกรณีพิเศษหาทุนของคณะศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนานักเรียนบนเกาะให้เรียนต่อปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อจะกลับมาเป็นครูบนเกาะบูโหลนต่อไป

ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา

กิจกรรมที่ ๓ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ : พลังเยาวชนคนรักเกาะบูโหลน
ผลการดำเนินงาน

- กิจกรรมย่อยที่ ๑ ผักสวนครัว ผลการดำเนินงาน ได้จัดทำแปลงผักที่โรงเรียนบ้านเกาะบูโหลนเลโดยความร่วมมือกับผู้ปกครองและเด็กนักเรียน เพื่อเป็นอาหารกลางวันให้กับเด็กนักเรียน ผลการพัฒนา ปัจจุบันโรงเรียนยังคงมีแปลงผักอยู่และสามารถนำมาเป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหารกลางวันได้

- กิจกรรมย่อยที่ ๒ ธนาคารชยะ ผลการดำเนินงานร่วมมือกับผู้ปกครองและเด็กนักเรียนทำโครงการธนาคารชยะ ให้ความรู้ในเรื่องของการแยกขยะ และสอนเด็กนักเรียนในเรื่องของการจดบันทึกรายรับ – รายจ่าย การเก็บออม ผลการพัฒนา จากการติดตามผล หลังสิ้นสุดโครงการ ๒ เดือน ปรากฏว่าธนาคารชยะยังมีการดำเนินงานอยู่ สภาพเกาะสะอาดมากขึ้น และสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนส่วนหนึ่งเพื่อผ่อนเบาภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว ถือว่าเป็นกิจกรรมย่อยที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก

- กิจกรรมย่อยที่ ๔ ฝึกอาชีพพระยะสัน ผลการดำเนินงาน สอนชาวบ้านทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น เทียนหอม และผ้ามัดย้อม ซึ่งชาวบ้านจำนวน ๒๕ คน เข้าร่วมกิจกรรมและสามารถทำได้ทุกคน ผลการพัฒนา ชาวบ้านที่เข้ารับการอบรมการทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นเห็นคุณค่าของวัสดุท้องถิ่นและมีการทำน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นประจำบ้าน

- กิจกรรมย่อยที่ ๔ ห้องสมุดเคลื่อนที่ ผลการดำเนินงาน นักศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาเอกจิตวิทยาและการแนะแนว จำนวน ๔ คน ร่วมเล่านิทานให้นักเรียนฟัง และมีกิจกรรมแบ่งกลุ่มคิด จินตนาการและแสดงบทบาทสมมติตามเรื่องราวในนิทาน นักเรียนมีความตั้งใจ สนุกสนานและแสดงบทบาทสมมติได้ดี รวมถึงมีผู้ปกครองร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์และให้กำลังใจนักเรียนจนกิจกรรมแล้วเสร็จ ผลการพัฒนา จากการสอบถามครู และผู้ปกครอง นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น สรุป กิจกรรมนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประสบผลสำเร็จในบางกิจกรรมย่อย เช่น ธนาคารชยะ อาชีพพระยะสัน

๓. ด้านพลังงานและแหล่งน้ำ

คณะวิทยาศาสตร์ รศ.ดร.ยุทธนา ภูริระวณิชกุล และคณะ ดำเนินโครงการประเมินศักยภาพพลังงานลมและการถ่ายทอดเทคโนโลยีการนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ประโยชน์ของเกาะบุโหลน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องกลั่นน้ำพลังงานแสงอาทิตย์และศึกษาศักยภาพพลังงานลมบริเวณเกาะบุโหลน จังหวัดสตูล โดยทำการศึกษาและเก็บข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๕ ได้ออกแบบสร้างเครื่องกลั่นน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบภาคสองชั้นและเครื่องกลั่นน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบกระจกเอียงสองด้าน ผลการทดลองพบว่า ประสิทธิภาพของเครื่องกลั่นน้ำมีค่าประมาณร้อยละ ๒๐ และสามารถกลั่นน้ำจืดได้ในปริมาณ ๐.๕ – ๒ ลิตรต่อวัน โดยพบว่าเครื่องกลั่นน้ำแบบภาคสองชั้นไม่สะดวกในการใช้งานจริงในพื้นที่และปริมาณน้ำกลั่นที่ได้ไม่แตกต่างกันกับจากเครื่องกลั่นน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบกระจกเอียงสองด้านและมีภาคบรรจุน้ำชั้นเดียว จึงได้นำเครื่องกลั่นน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แบบกระจกเอียงไปติดตั้งที่เกาะบุโหลนดอนและเกาะบุโหลนเล ในส่วนการศึกษาศักยภาพพลังงานลม ได้นำข้อมูลที่เก็บจากสถานีตรวจวัดในพื้นที่ใกล้เคียงจำนวน ๔ สถานีและศึกษาข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยาฝั่งอันดามัน พบว่า อัตราเร็วลมเฉลี่ยมีค่ามากกว่า ๓ เมตรต่อวินาที มีศักยภาพเพียงพอต่อการผลิตไฟฟ้าสำหรับกังหันลมขนาดเล็กระดับกิโลวัตต์ เนื่องจากไม่มีโครงสร้างที่ใหญ่ ง่ายต่อการบำรุงรักษาและติดตั้งบนพื้นที่อุทยานมากกว่ากังหันลมขนาดใหญ่ แต่การสร้างกังหันลมต้องสร้างบนที่สูงเป็นถาวรวัสดุจึงติดขัดกับกฎระเบียบของกรมอุทยานแห่งชาติ

ลงพื้นที่สำรวจและติดตั้งเครื่องกลั่นน้ำพลังงานแสงอาทิตย์

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาเขตปัตตานี ผศ.ดร.อดิศักดิ์ รุ่งวิชานินวัฒน์ และคณะ ได้ทำการดาดอ่างเก็บน้ำชลประทานบนเกาะบุโหลนดอน ด้วยยางพาราธรรมชาติ ทำให้อ่างเก็บน้ำสามารถเก็บน้ำได้ปริมาณมากขึ้น เนื่องจากลดการสูญเสียของน้ำซึมลงดินได้ อีกทั้งคุณภาพน้ำดีขึ้น มีความใสสะอาดไม่เป็นตะกอนขุ่น เป็นที่พอใจของราษฎรเป็นอย่างมาก

ปูแผ่นยางพาราธรรมชาติที่อ่างเก็บน้ำเกาะบุโหลนดอน

คณะวิศวกรรมศาสตร์ อาจารย์วิวัฒน์ สุทธิวิภากร และคณะ ดำเนินโครงการจัดทำฝายชะลอน้ำเกาะบุโหลนเล สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

การก่อสร้างฝายชะลอน้ำบริเวณลำธารธรรมชาติ ณ อ่าวม่วง เกาะบุโหลนเล จังหวัดสตูล ได้รับความเห็นชอบจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ได้รับความร่วมมือและความสนับสนุนจากสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๘ ทั้งในด้านบุคลากรผู้ชำนาญงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญจำเป็นสำหรับการก่อสร้าง และได้รับความสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยฯ จำนวน ๔๓,๗๒๐ บาท

หลังการเตรียมโครงการและการเตรียมการ การก่อสร้างฝายชะลอน้ำได้ดำเนินการเป็นครั้งแรกอย่างเป็นทางการในช่วงระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๒ เมษายน ๒๕๕๕ และประสบผลสำเร็จที่ดีในระดับหนึ่งหลังการฟื้นฟูอุปสรรคการก่อสร้าง จากนั้นหลังหมดฤดูมรสุมในทะเลอันดามัน ได้มีการปรับปรุงฝายชะลอน้ำต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ โดยในช่วงระหว่างวันที่ ๖ - ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ได้มีการเข้าไปดำเนินการเสริมความสูงและความยาวของฝายชะลอน้ำที่ได้สร้างไว้ เพื่อให้มีขีดความสามารถในการชะลอน้ำได้มากขึ้น ส่งผลให้ความชุ่มชื้นของป่าธรรมชาติบนเกาะบุโหลนเลเพิ่มขึ้น ยาวนานขึ้น สามารถรักษาระดับน้ำใต้ดินของผืนป่าให้สูงขึ้น ลำธารที่เคยแห้งขอดในช่วงหน้าแล้งของทุกปีเกิดมีน้ำขัง เกิดมีสัตว์น้ำตามธรรมชาติจำนวนมากขึ้น แพร่พันธุ์มากขึ้น และราษฎรที่อยู่อาศัยบนเกาะบุโหลนเลก็ได้มีน้ำสำหรับใช้ในการอุปโภคบริโภคมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ราษฎรร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดให้มีการบริหารจัดการน้ำและการบำรุงรักษาและปรับปรุงอย่างเหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ จะต้องพยายามไม่มีการก่อสร้างหรือการดำเนินการใดๆ ที่ละเมิดกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายของกรมอุทยานฯ ที่ใช้ดูแลพื้นที่แห่งนี้

การสำรวจพื้นที่

การสร้างฝายชะลอน้ำครั้งที่ ๑

กิจกรรมสร้างขยายฝายชะลอน้ำครั้งที่ ๒ เพื่อให้กักเก็บน้ำได้มากขึ้น

ความสำเร็จของการดำเนินการนี้ เกิดจากความคิดริเริ่ม ความสามารถ ประสบการณ์ ความเพียร และความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากความร่วมมือของกลุ่มราษฎรในพื้นที่ เป็นความสำเร็จที่น่าพอใจยิ่งภายใต้งบประมาณที่ต่ำตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ทำลายระบบนิเวศเดิมของพื้นที่ และสามารถใช้เป็นแบบอย่างสำหรับผู้ที่ต้องการร่วมกันก่อสร้างฝายชะลอน้ำในลักษณะนี้ ให้นำไปดำเนินการเพิ่มเติมในพื้นที่อื่นๆ ที่เหมาะสม เพื่อช่วยบรรเทาหรือขจัดภัยแล้งอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

๔. ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

คณะวิศวกรรมศาสตร์ ผศ.ดร.จรีรัตน์ สกุรัตน์ และคณะ ได้ดำเนินโครงการเลือกระบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่เกาะ กรณีศึกษา : เกาะบุโหลน จังหวัดสตูล รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่ยั่งยืนสำหรับพื้นที่เกาะบุโหลน จังหวัดสตูล สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือ หาทางเลือกระบบการจัดการมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่เกาะบุโหลน (บุโหลนดอน และ บุโหลนเล) จังหวัดสตูล ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เกาะบุโหลนดอนมีปริมาณมูลฝอยทิ้งช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวและช่วงปิดรับนักท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน คือ ประมาณ ๑๖๐ กิโลกรัมต่อวัน หรือคิดเป็น ๐.๔๗ กิโลกรัมต่อคนต่อวัน โดยมีขวดแก้ว วัสดุรีไซเคิล และเศษอาหาร เป็นองค์ประกอบหลักในช่วงท่องเที่ยว ส่วนในช่วงปิดรับนักท่องเที่ยวพบพลาสติกขายไม่ได้ปริมาณมากที่สุด ในขณะที่เกาะบุโหลนเล มีปริมาณ มูลฝอยในช่วงฤดูท่องเที่ยวสูงกว่าช่วงปิดรับนักท่องเที่ยว คือ ๑๘๐ และ ๗๐ กิโลกรัมต่อวัน ตามลำดับ และพบ เศษอาหาร วัสดุรีไซเคิล และขวดแก้ว เป็นองค์ประกอบหลัก จึงสรุปได้ว่าวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนดั้งเดิมเป็นปัจจัยหลักต่อการเกิดมูลฝอยของเกาะบุโหลนดอน ในขณะที่ปริมาณนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหลักต่อการเกิดมูลฝอยของเกาะบุโหลนเล

ปัจจุบันทั้งสองเกาะยังไม่มีระบบสำหรับจัดการมูลฝอยที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในอนาคตได้ ดังนั้น จึงควรมีเทคโนโลยีจัดการมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่ แต่เนื่องจากพื้นที่เกาะบุโหลนตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ จึงทำให้ไม่สามารถสร้างหลุมฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะและเตาเผามูลฝอยได้ จึงทำให้มีเทคโนโลยีที่สามารถนำมาผสมผสานเป็นระบบได้คือ การคัดแยก ณ แหล่งกำเนิด ธนาคารขยะ การทำปุ๋ยหมัก แก๊สชีวภาพ การส่งกลับไปกำจัด ณ แผ่นดินใหญ่ ซึ่งสามารถสร้างเป็นทางเลือกระบบการจัดการมูลฝอยได้ ๖ ทางเลือก และเมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการตัดสินใจแบบหลายเกณฑ์ พบว่า ระบบการจัดการมูลฝอยที่เหมาะสมและเป็นไปได้ทั้งทางด้านเศรษฐศาสตร์ วิศวกรรม และสังคม คือ การคัดแยก ณ แหล่งกำเนิดผลิตแก๊สชีวภาพจากขยะอินทรีย์ และการส่งขยะที่เหลือกลับไปกำจัด ณ แผ่นดินใหญ่

การกำจัดขยะบนเกาะบูโหลนตอนด้วยการเผา

การกำจัดขยะบนเกาะบูโหลนเล

ขยะที่ได้ทำการคัดแยกบนเกาะบูโหลนตอน

ธนาคารขยะบนเกาะบูโหลนเล

คณะวิศวกรรมศาสตร์ รศ.ดร.สุเมธ ไชยประพัทธ์ และคณะ ดำเนินโครงการจัดการขยะอินทรีย์และมูลฝอยโดยใช้ถังหมักก๊าซชีวภาพครัวเรือนสำหรับพื้นที่เกาะ กรณีศึกษา : เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

ผลวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการสร้างถังหมักก๊าซชีวภาพและศักยภาพการผลิตก๊าซชีวภาพ

เกาะบูโหลนตอนในช่วงปิดเกาะมีปริมาณเศษอาหารประมาณ ๒๔ กก./วัน สามารถผลิตก๊าซชีวภาพได้ ๒.๗๑ ลบ.ม./วัน และในช่วงฤดูท่องเที่ยวมีปริมาณเศษอาหารประมาณ ๓๐ กก./วัน สามารถผลิตก๊าซชีวภาพได้ ๓.๓๙ ลบ.ม./วัน สำหรับเกาะบูโหลนเลในช่วงปิดเกาะมีปริมาณเศษอาหารประมาณ ๓๕ กก./วัน สามารถผลิตก๊าซชีวภาพได้ ๓.๙๕ ลบ.ม./วัน สำหรับในช่วงฤดูท่องเที่ยวมีปริมาณเศษอาหารประมาณ ๕๗ กก./วัน สามารถผลิตก๊าซชีวภาพได้ ๖.๔๓ ลบ.ม./วัน

เมื่อพิจารณาปริมาณขยะอินทรีย์บนเกาะบูโหลนเลในช่วงปิดเกาะและเกาะบูโหลนตอน พบว่ามีปริมาณไม่เพียงพอต่อการเติมถังหมักฯ ณ บ้านนาร่อง ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางให้มีการรวบรวมขยะอินทรีย์ไปไว้ในจุดที่เหมาะสม และทำการติดตั้งถังหมักฯ ไว้ที่โรงเรียนประจำเกาะ เพื่อเป็นจุดสาธิตและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนและชุมชน

ผลการทดลองหมักเศษขยะอินทรีย์ และติดตามผลการใช้ถังหมักก๊าซชีวภาพ

(๑) ผลการใช้ถังหมักก๊าซชีวภาพบนเกาะบูโหลนตอน พบว่า มีก๊าซชีวภาพเกิดขึ้นและสามารถจุดติดไฟได้ มีองค์ประกอบก๊าซชีวภาพ ประกอบด้วย ก๊าซมีเทน (CH_4) ร้อยละ ๖๓.๖ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ร้อยละ ๓๒.๘ ก๊าซออกซิเจน (O_2) ร้อยละ ๐.๖ และก๊าซอื่นๆ ร้อยละ ๐.๓

(๒) ผลการใช้ถังหมักก๊าซชีวภาพบนเกาะบูโหลนเล พบว่า มีก๊าซชีวภาพเกิดขึ้น แต่ไม่สามารถจุดติดไฟได้ เนื่องจากมีการรั่วซึมของก๊าซชีวภาพบริเวณท่อลำเลียงก๊าซชีวภาพ ทำให้อากาศจากภายนอกเข้าไปถังหมัก

ก๊าซชีวภาพและทำให้สภาพแวดล้อมภายในถังหมักก๊าซชีวภาพไม่เหมาะสมต่อการทำงานจุลินทรีย์ชนิดไม่ใช้ออกซิเจน ก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้นจึงมีองค์ประกอบของก๊าซมีเทนเพียงเล็กน้อยจึงไม่สามารถจุดติดไฟได้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้แนะนำวิธีการซ่อมถังหมักฯ ในตำแหน่งที่มีรูรั่วเพื่อให้สามารถใช้งานได้

ข้อปรับปรุงหลังติดตามการใช้ถังหมักก๊าซชีวภาพครัวเรือน

(๑) เปลี่ยนแปลงการใช้หัวเตาแก๊สแรงดันสูง (แบบหัวแก๊สรูเล็กๆ ที่ใช้ในครัวเรือน) เป็นการต่อท่อเหล็กที่ปลายสายยางต่อลำเลียงก๊าซชีวภาพและบีบอัดบริเวณปลายท่อและมีวาล์วควบคุมการเปิด-ปิด และนำไปใส่ในเตาอังโล่เพื่อความสะดวกในการใช้หุงต้มอาหาร เป็นการลดค่าใช้จ่ายเรื่องหัวเตาและง่ายต่อการใช้งาน

(๒) ติดตั้งโรงเรือนหรือหลังคาถังหมักก๊าซชีวภาพบนเกาะบูโหลนสำหรับกันแดดฝน เนื่องจากเดิมถังหมักก๊าซชีวภาพครัวเรือนตั้งอยู่นอกอาคารซึ่งพบว่าอุปกรณ์ต่างๆ หลังจากการใช้งานมีสภาพเสื่อมโทรม ซึ่งหากเพิ่มโรงเรือนที่มีหลังคาจะช่วยยืดอายุการใช้งานถังหมักก๊าซชีวภาพ อีกทั้งจะซ่อมแซมบริเวณที่มีการรั่วซึมของก๊าซชีวภาพบริเวณท่อลำเลียงก๊าซชีวภาพ

ถังหมักผลิตก๊าซชีวภาพติดตั้งไว้ที่โรงเรียนทั้งสองเกาะ

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม ผศ.ดร.บุญญานิช อินทรพัฒน์ และคณะ ดำเนินโครงการถ่ายทอดความรู้การจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร กรณีศึกษา : พื้นที่เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

ได้ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ความเข้าใจวิธีการลดปริมาณขยะมูลฝอย ความตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากขยะมูลฝอย ตลอดจนการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์และความรู้พื้นฐานของการจัดทำธนาคารขยะ โดยกิจกรรมฝึกอบรมนี้จัดในเชิงปฏิบัติการใช้กับประชาชนชาวเกาะบูโหลน ซึ่งประกอบด้วย นักเรียน แม่บ้าน คุณครู และชาวประมง จำนวน ๗๓ คน ประเมินผลโดยการสังเกตพฤติกรรมระหว่างทำกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ประกอบกับการติดตามผลหลังจากทำกิจกรรมเสร็จ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เข้าอบรมทำกิจกรรมที่ความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะมูลฝอยอยู่ระดับดีมาก สังเกตได้จากการทำกิจกรรม การคัดแยกขยะมูลฝอย ซึ่งผู้เข้าร่วมอบรมสามารถแยกขยะมูลฝอยได้ถูกประเภท คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๔๑ ของผู้เข้ารับ

การอบรมทั้งหมด ส่วนกิจกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยและการใช้ประโยชน์จากขยะ ผู้เข้าร่วมอบรมได้เข้าใจถึงความรู้พื้นฐานในการลดขยะ เช่น การนำกลับมาใช้ใหม่ การนำไปรีไซเคิล เป็นต้น รวมทั้งฝึกปฏิบัติการนำขยะมูลฝอยพวกเศษอาหารมาเป็นวัตถุดิบในการทำน้ำหมักชีวภาพ แต่มีบางคนที่ขาดการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติเนื่องจากขาดความสนใจของผู้เข้าอบรมโดยเฉพาะนักเรียน สื่อและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เข้าอบรมได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เช่น ไม่มีพื้นที่จัดเก็บขยะ โดยในการทำกิจกรรมดังกล่าวต้องอาศัยผู้นำของชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน และครูเข้ามามีบทบาทในการรณรงค์การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แต่ถึงอย่างไรก็ตามพบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมถ่ายทอดความรู้มีความพึงพอใจต่อวิธีการฝึกอบรมและต้องการให้มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมในลักษณะนี้อีก

กิจกรรมอบรมการคัดแยกขยะต่างๆ

๕. ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมอุรุกรลาไวย์

คณะศิลปศาสตร์ ผศ.ดร.ปรัชมน อักษรจรุง และคณะ ได้ดำเนินโครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ภาษาอุรุกรลาไวย์ สรุปได้ดังนี้

อุรุกรลาไวย์ เป็นชนกลุ่มน้อยชาวเลที่ได้ตั้งถิ่นฐานที่อยู่ในเกาะต่างๆของ ๔ จังหวัดในภาคใต้ ได้แก่ ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล ชาวเลกลุ่มนี้มีชื่อเรียกขานต่าง ๆ กัน เช่น อุรุกรลาไวย์ และอุรูลาไวย์ เป็นต้น ชาวอุรุกรลาไวย์ได้รับและสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมดั้งเดิมด้านต่างๆมาจากบรรพบุรุษ วัฒนธรรมหนึ่งที่ชาวอุรุกรลาไวย์ได้ถ่ายทอดสู่รุ่นลูกหลานคือการใช้ภาษาเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๔๘ มีรายงานว่ามิชาวอุรุกรลาไวย์สามารถพูดภาษาอุรุกรลาไวย์อยู่เพียง ๔,๒๐๐ คน ซึ่งตัวเลขนี้ ยังเป็นจำนวนที่ไม่คงที่และมีแนวโน้มว่าจำนวนผู้พูดภาษาอุรุกรลาไวย์ จะลดลงเรื่อย ๆ จากอิทธิพลของปัจจัยรอบข้างต่าง ๆ ในสังคมสมัยใหม่

เพื่อไม่ให้ภาษาชาวเลกลุ่มนี้สูญสิ้นไปจากสังคมเหมือนดังการสูญสิ้นของภาษาชนกลุ่มน้อยหลายพันภาษาที่กระจัดกระจายอยู่ในทวีปต่างๆ ทั้ง ๕ ทวีป โครงการ “การฟื้นฟูและอนุรักษ์ภาษาอุรุกรลาไวย์ หมู่เกาะบูโหลน” มีจุดประสงค์ ๓ ประการคือ ๑) เพื่อสืบค้นคำศัพท์ภาษาอุรุกรลาไวย์ที่ใช้พูดเพื่อสื่อสารตามจุดประสงค์ต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันของชาวอุรุกรลาไวย์ ๒) เพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์ไว้ซึ่งภาษาชาวเลอุรุกรลาไวย์ และ ๓) เพื่อบันทึกคำศัพท์ที่สืบค้นได้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีผลการศึกษาเป็นปทานุกรมศัพท์หมวด รวม ๑๔ หมวด บันทึกด้วย ๓ ภาษา (ไทย-อุรุกรลาไวย์-อังกฤษ) พร้อมบันทึกเสียงอ่านด้วยสัทอักษรสากล

การสืบค้นคำศัพท์ในโครงการนี้ใช้กระบวนการวิจัยแบบชุมชนมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยชาวอุรุกรลาไวย์ที่อาศัยอยู่ที่เกาะบูโหลนดอน และบูโหลนเล จำนวน ๓๘ คน เพศชายจำนวน ๒๒ คน เพศหญิงจำนวน ๑๖ คน อายุอยู่ระหว่าง ๓๑ – ๗๘ ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ ถึงปริญญาตรี การเก็บข้อมูลดำเนินการโดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ๒ แบบ คือการสัมภาษณ์โดยใช้เครื่องมือวิจัยคือบัตรภาพ และบัตรคำประกอบการสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์เชิงลึก บันทึกข้อมูลด้วยเครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็กประกอบการ

จดบันทึกด้วยมือ และพิมพ์ข้อมูลตามหมวดหมู่ที่กำหนด ตามด้วยการตรวจสอบเพื่อความถูกต้องจากผู้ให้ข้อมูลต่างกลุ่มหลังจัดหมวดหมู่คำศัพท์แล้ว

ผลการศึกษา โครงการวิจัยนี้ได้สืบค้นและบันทึกคำศัพท์ภาษาอูรักลาไวก์และจัดเป็นหมวดหมู่คำศัพท์ ๑๔ หมวด รวม ๗๗๒ คำ ข้อมูลอื่นที่ค้นพบคือที่มาของภาษา การสร้างคำศัพท์ และการพัฒนาการของภาษา ซึ่งมีประโยชน์ ๒ ประการคือ

๑) ช่วยให้เยาวชนชาวเลกลุ่มนี้ได้เกิดสำนึกและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ

๒) ช่วยอนุรักษ์ภาษาอูรักลาไวก์ซึ่งเป็นภาษาพูดและเสี่ยงต่อการสูญสิ้นให้อยู่ดำรงต่อไปในรูปแบบที่จดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

โครงการดำเนินการเก็บข้อมูลในขอบเขตพื้นที่จำกัดเฉพาะหมู่เกาะบูโหลนซึ่งมีชาวอูรักลาไวก์อาศัยอยู่น้อยกว่าพื้นที่อื่น ข้อมูลภาษาที่ได้รับจึงอยู่ในขอบเขตและจำนวนจำกัด การวิจัยในอนาคตจึงควรขยายขอบเขตการเก็บข้อมูลที่ครอบคลุมพื้นที่อื่นๆที่มีผู้ให้ข้อมูลชาวอูรักลาไวก์อาศัยอยู่จำนวนมากกว่า

คำหลัก : ชาวเล ภาษาอูรักลาไวก์ การสูญสิ้นของภาษา การบันทึกคำศัพท์ด้วยสัทอักษร

สัมภาษณ์ชาวอูรักลาไวก์การใช้ภาษา ความหมาย คำศัพท์

คณะศิลปศาสตร์ ดร.ศรีสุพร ปิยรัตน์วงศ์ และคณะ ได้ดำเนินโครงการตำนาน ความเชื่อ พิธีกรรมและความเป็นอยู่ชาวอูรักลาไวก์ในหมู่เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล สรุปลงได้ดังนี้

การดำเนินงานได้ใช้วิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ ด้วยวิธีการประวัติศาสตร์จากการบอกเล่า (Oral History) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา ความเชื่อ พิธีกรรม และประมวลองค์ความรู้เกี่ยวกับวิถีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวเลกลุ่มอูรักลาไวก์ในหมู่เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า คำว่า “บูโหลน” มีที่มา ๓ แนวทาง คือ ๑) มาจากภาษามลายูในคำว่า “บูโล๊ะ” แปลว่า ไม้ไผ่ ๒) มาจากภาษาของชาวเลที่เรียกเกาะบูโหลนตอนว่า บินตัง แปลว่า เกาะดาว เรียกเกาะบูโหลนเลว่า บูหลัน แปลว่า เดือน ทั้งนี้เรียกคู่กันว่า เกาะบินตัง-เกาะบูหลัน (เกาะดาว เกาะเดือน) และ ๓) มาจากการให้ความหมายตามลักษณะภูมิศาสตร์ ที่ว่า เกาะบูโหลนเล หมายถึง คลื่นใหญ่ และเกาะบูโหลนตอน หมายถึง เป็นที่ดอน เป็นควน กันดารน้ำ

ในประเด็นการอพยพ/ตั้งถิ่นฐาน แบ่งเป็น ๒ ระยะ ระยะแรก อพยพมาจากอินโดนีเซียและมาเลเซีย ระยะที่สอง มีความหลากหลายของผู้คนที่อพยพเข้ามา โดยผ่านการแต่งงานและความเป็นเครือญาติ ทำให้เกิดการผสมกลมกลืนระหว่างเชื้อสายชาวเลกับคนภายนอก

ส่วนประเด็นวิถีการดำรงชีวิต ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม แต่ดั้งเดิมเป็นวิถีชีวิตที่เรียบง่ายผูกพันกับธรรมชาติ ที่สัมพันธ์กับความเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติ การนับถือผี และไสยศาสตร์ ซึ่งปรากฏในรูปแบบประเพณีพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับวงจรชีวิต การลอยเรือและการรำร่องเง็ง ต่อมาเมื่อการท่องเที่ยวและศาสนาอิสลามแพร่เข้ามาทำให้วิถีแบบดั้งเดิมค่อยๆ เลือนหายไปในที่สุด เปลี่ยนมาเป็นวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับหลัก

คำสอนของศาสนาอิสลาม และสอดคล้องกับกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและด้านลบแก่ผู้คนและชุมชนในหมู่เกาะบาหลี

การร่ายรำองเงิง

พิธีแก้บนของชาวอุรักลาไวย์

คณะศิลปศาสตร์ ดร.เรวดี อึ้งโพธิ์ และคณะ ดำเนินโครงการวัฒนธรรมทางดนตรีชาวอุรักลาไวย์ในหมู่เกาะบาหลีจังหวัดสตูล สรุปได้ดังนี้

โครงการนี้เป็นงานวิจัยด้านมานุษยวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาและรวบรวมทางด้านวัฒนธรรมดนตรีของชาวเลกลุ่มอุรักลาไวย์ที่อยู่ในเกาะบาหลีและอีกประการหนึ่งเพื่อหาข้อมูลพื้นฐานในการฟื้นฟูและอนุรักษ์เรื่องของวัฒนธรรมดนตรีของชาวเลกลุ่มอุรักลาไวย์ที่อยู่ในเกาะบาหลี จังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของดนตรีของชาวอุรักลาไวย์ (Urak Lawoi) ในเกาะบาหลียังคงเป็นดนตรีแบบดั้งเดิม ไม่มีการผสมกับอิทธิพลดนตรีภายนอกทั้งเครื่องดนตรี ภาษา และลักษณะทางดนตรีอื่นๆ มีการเล่นเพลงที่หลากหลายแต่ที่สามารถเล่นได้สมบูรณ์ทั้งทำนองและจังหวะมีทั้งสิ้น ๘ เพลง ได้แก่ ลาซูดวอ ลาซุมะอินัง ลาซุมานะอิกัน ลาซุยมดีเต๊ะ ตะแล็กแต็กแต็ก ลาซุซีตีปายัง ลาซูปุลงปูเต๊ะและลาซุเจ๊ะมะมัด วัฒนธรรม/บทบาทดนตรีในเกาะบาหลีมีความสัมพันธ์กับสังคมชาวอุรักลาไวย์ ดนตรีใช้ประกอบพิธีแก้เหลย พิธีลอยเรือที่จัดในเกาะหลีเป๊ะ และงานรื่นเริงต่างๆ ดนตรีจึงถือเป็นเครื่องบูชาและเป็นเครื่องมือทางจิตวิญญาณที่บ่งบอกความเป็นอุรักลาไวย์ ทำให้ชาวอุรักลาไวย์ยังคงเอกลักษณ์และมีความรู้แห่งความเป็นตัวตนของชาติพันธุ์ การสืบทอดดนตรีอุรักลาไวย์ยังคงวัฒนธรรมการสืบทอดแบบดั้งเดิมคือแบบ มุขปาฐะ (Oral Tradition) ไม่มีการบันทึก ลักษณะการเรียนการสอนต้องเป็นแบบตัวต่อตัว และต้องอาศัยระยะเวลาในการฝึกและสั่งสมความรู้เป็นเวลานาน จึงมีผู้สนใจน้อย ผู้สนใจอาจไม่สามารถฝึกอย่างต่อเนื่องได้ จึงส่งผลให้มีผู้สืบทอดน้อยและอาจไม่มีผู้สืบทอดในที่สุด

การสืบทอดดนตรีอุรักลาไวย์ บทเพลง

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม รศ.ดร.นพรัตน์ บำรุงรักษา และคณะ ดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชายเลนและแนวปะการังหมู่เกาะบุโหลน จังหวัดสตูล สรุปผลได้ดังนี้

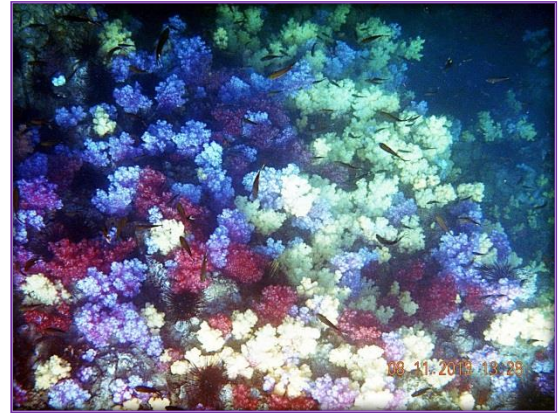
โครงการได้ทำการศึกษาและสำรวจป่าชายเลนและป่าชายหาด ตลอดจนแนวปะการังน้ำตื้นที่เกาะบุโหลนอำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยศึกษาและสำรวจ ป่าชายเลนบริเวณ เกาะบุโหลนเล อ่าวพังกาใหญ่ และอ่าวพังกาน้อย ป่าชายหาดที่เกาะบุโหลนดอน ส่วนแนวปะการังน้ำตื้นในบริเวณเกาะบุโหลนดอน และเกาะลูกหินพบว่า แต่ละพื้นที่ มีป่าชายเลนแตกต่างกันตามลักษณะอ่าว เช่น บริเวณอ่าวม่วงของเกาะบุโหลนเล สามารถพบพืชป่าชายเลนเจริญเติบโตหลายชนิดที่เป็นไม้ใหญ่ ได้แก่ ต้นหยีน้ำ (Derris indica) หงอนไก่ทะเล (Heritiera littoralis) เป็นไม้เด่น บริเวณอ่าวพังกาอ่าว มีลักษณะเป็นอ่าวลึกเป็นดินทราย ที่ใช้ประโยชน์เป็นท่าเรือของเกาะ มีพันธุ์ไม้ป่าชายเลนขึ้นอยู่หนาแน่นกว่าบริเวณอื่น ๆ ควรจะรักษาไว้เป็นจุดท่องเที่ยวของเกาะ บริเวณอ่าวพังกาใหญ่ ลักษณะเป็นอ่าวดินทราย มีพันธุ์ไม้ใหญ่ขึ้นบริเวณริมฝั่งบริเวณขอบอ่าว เช่น ต้นหยีน้ำ (Derris indica) หงอนไก่ทะเล (Heritiera littoralis) และตะบูนขาว (Xylocarpus granatum) จากการสำรวจป่าชายเลน และ/หรือป่าชายหาดบนเกาะบุโหลนดอน บริเวณหน้าเกาะทางฝั่งตะวันออก ตามแนวเหนือใต้ ซึ่งมีลักษณะเป็นหาดทรายพบพันธุ์พืชทั้งของป่าชายหาดและป่าชายเลน (ที่ขึ้นในโซนพื้นที่สูง) เป็นหย่อมหรือเดี่ยว ๆ สำหรับแนวปะการังบริเวณเกาะลูกหินเป็นแหล่งค่าน้ำตื้นที่สำคัญของเกาะบุโหลน เป็นบริเวณที่ใช้ในการท่องเที่ยวหนาแน่นในทุกฤดูกาลท่องเที่ยว บริเวณรอบ ๆ เกาะเป็นแนวโขดหินที่มีแนวปะการังก่อตัวได้อย่างหนาแน่นเป็นแนวกว้าง ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ดี ชนิดปะการังที่พบมาก ได้แก่ ปะการังโขด (Porites lutea) ปะการังเขากวาง (Acropora formosa) ปะการังช่องเล็กแบบแผ่นปนเคลือบ (Montipora crassituberculata) เกาะบุโหลนดอน พบการก่อตัวของแนวปะการังค่อนข้างมากบริเวณหัวเกาะตอนเหนือและบางส่วนของชายฝั่งด้านทิศตะวันตกที่เป็นแนวโขดหินสภาพความสมบูรณ์จัดอยู่ในระดับดี ชนิดปะการังที่พบส่วนใหญ่เป็นปะการังโขด ปะการังช่องเล็กแบบแผ่นปนเคลือบ ปะการังโต๊ะ (Acropora sp.) และปะการังเขากวาง ปะการังลายดอกไม้ (Pavona decussata) ปะการังช่องเล็กแบบแผ่นปนเคลือบ (Montipora crassituberculata) และปะการังช่องหนาม (Echinopora lamellosa) เป็นต้น และในเกาะบุโหลนเล บริเวณโดยรอบเกาะมีการก่อตัวของแนวปะการังหนาแน่น พื้นที่ชายฝั่งด้านทิศเหนือและทิศใต้พบแนวปะการังหนาแน่น บริเวณเกาะบุโหลนไม้ไผ่ ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของหน่วยจัดการอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา พบแนวปะการังก่อตัวหนาแน่นบริเวณชายฝั่งด้านทิศเหนือ ทิศตะวันตกและทิศตะวันออกของเกาะสภาพความสมบูรณ์จัดอยู่ในเกณฑ์ดี นอกจากนี้ ได้มีการอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านที่อาศัยบนเกาะ รวมแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรดังกล่าว โดยมีชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมด้วยดี

กิจกรรมอบรมด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลน ปะการัง

แนวป่าชายเลน เกาะบูโหลนเล

ปะการังในหมู่เกาะบูโหลน

๗.โครงการพัฒนาด้านประมง ปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์

คณะทรัพยากรธรรมชาติ ดร.กอบชัย วรพิมพ์พงษ์ และคณะ ดำเนินโครงการการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระบบการประมง และการจำแนกประเภทของชาวประมงเกาะบูโหลนตอน จังหวัดสตูล สรุปผลได้ดังนี้

โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระบบการประมง และจำแนกประเภทของชาวประมงบนเกาะบูโหลน แนวคิดการวิเคราะห์ระบบการเกษตร (Agrarian system diagnosis) ได้นำมาปรับใช้กับการวิเคราะห์ระบบประมงในการศึกษาครั้งนี้ การสัมภาษณ์เชิงลึก การใช้แบบสัมภาษณ์ และการสังเกต เป็นวิธีการที่ใช้ในการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่าชาวประมงเกาะบูโหลนตั้งถิ่นฐานครั้งแรกที่เกาะบูโหลนเลเมื่อราวปี พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยเป็นชาวประมงที่นับถือศาสนาอิสลามอพยพมาจากเกาะลันตา จ.กระบี่ และชาวประมงจากทางประเทศมาเลเซีย ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ชาวประมงบนเกาะบูโหลนเลได้อพยพจากเกาะบูโหลนเลออกไปทั้งหมด ไปอาศัยตามสถานที่ต่างๆ เช่น เกาะหลีเป๊ะ เกาะสาหร่าย หรือบนฝั่ง บ้างก็มีครอบครัวตามสถานที่ที่อพยพไปซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุของความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในปัจจุบัน จากนั้นชาวประมงก็ได้อพยพกลับมาที่เกาะบูโหลนเล และเริ่มมีการตั้งถิ่นฐานที่เกาะบูโหลนตอนในช่วงเวลาเดียวกันโดยชาวประมงกลุ่มเดียวกันในช่วงราวปี พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๑๐ จากนั้นสังคมการประมงทั้ง ๒ เกาะเจริญเติบโตขึ้นเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน ระบบการผลิตของชาวประมงในอดีตเป็นการตกปลาแล้วทำเป็นปลาเค็มสะสมไว้แจวเรือหรือกางใบเรือมาขายบนฝั่ง หรือการค้าหอยมาต้มขายเปลือก และมีการปลูกพืชอย่างง่าย เพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน ความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในระบบการผลิตคือการมีพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อปลาบนฝั่งเป็นผู้ให้กู้ยืมเงินในการลงทุนกับเครื่องมือประมงเช่น เรือ เครื่องเรือ อวน

หรือการรู้จักใช้น้ำแข็งรักษาความสดของผลผลิตการประมง ทำให้การทำปลาเค็มที่เคยเป็นผลิตภัณฑ์หลักค่อยๆ หายไป ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๕ จากนั้นระบบการผลิตของชาวประมงก็มีการพัฒนาเป็นลำดับจนในปัจจุบัน กิจกรรมการประมงที่พบบนเกาะบูโหลนคือ อวนปู ลอบหมึก ลอบปู ลอบปลา อวนปลา ตกปลา ตกหมึก การเก็บหอย ปลิงทะเล และกุ้งมังกร แต่กิจกรรมประมงที่สำคัญคือ การทำอวนปู ซึ่งชาวประมงร้อยละ ๙๒.๒ ทำอวนปู และการตกปลา ตกหมึกที่เป็นกิจกรรมเสริม โดยที่ชาวประมงร้อยละ ๗๕.๓ ตกปลา ตกหมึก ด้วยอุปกรณ์ตกปลา การจำแนกประเภทของชาวประมงสามารถจำแนกชาวประมงออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ คือ ชาวประมงประเภท A ที่ไม่มีเรือหัวโทงเป็นของตัวเอง และประเภท B ที่มีเรือหัวโทงเป็นของตัวเอง แต่ชาวประมงประเภท B สามารถแบ่งย่อยได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ B1 มีทางเลือกในกิจกรรมการประมงและความสามารถในการประกอบอาชีพเสริมน้อยกว่า ชาวประมงประเภท B2 ที่มีสามารถทำลอบปลาได้ ซึ่งต้องลงทุนมากกว่ากิจกรรมประมงอื่น และชาวประมงในประเภท B2 บางรายก็เป็นพ่อค้าคนกลางรับซื้อผลผลิตทางการประมงบนเกาะด้วย อย่างไรก็ตาม ชาวประมงทั้ง ๒ ประเภทมีความสัมพันธ์กันในเชิงของการพึ่งพาแรงงานกัน เพื่อความยั่งยืนของการประกอบอาชีพประมง ควรมีการทำธนาคารปูม้าเพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงเนื่องจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่าอวนปูเป็นกิจกรรมที่สำคัญของชาวประมง

ประมงแบบพื้นบ้านด้วยเรือประมงขนาดเล็ก ทำอวนปู ลอบดักปลาหมึก

คณะอุตสาหกรรมเกษตร นายสุทธิรักษ์ เพชรรัตน์ และคณะ ดำเนินโครงการศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยี การแปรรูปมะม่วงและมันสำปะหลัง สรุปลงได้ดังนี้

โครงการได้ดำเนินอบรมสาธิตการแปรรูปมะม่วงเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น มะม่วงแช่อิ่ม มะม่วงกวน มะม่วงอบกรอบ การสาธิตการทำมันสำปะหลังทอดกรอบปรุงรส รวมทั้งการจัดอบรมเรื่องสุขลักษณะที่ดีในการแปรรูปอาหาร ความสะอาด และความปลอดภัย ให้กับกลุ่มแม่บ้านที่อาศัยอยู่บนเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านได้มีความคิดในการทำมาประกอบอาชีพเสริมให้กับครอบครัว จากผลการจัดอบรมสาธิตพบว่า ช่วยให้มีความสนใจจำนวน ๑๕ คน ซึ่งเป็นแม่บ้านทั้งหมด กลุ่มแม่บ้านสามารถทำผลิตภัณฑ์ที่นำไปสาธิตได้

แต่เนื่องจากการออกผลของมะม่วงขึ้นกับฤดูกาลและสภาพภูมิอากาศของแต่ละปี ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มะม่วงไม่ออกผลผลิตตามฤดูกาลจึงทำให้ไม่มีมะม่วงเพียงพอในการทำผลิตภัณฑ์ ชาวบ้านจึงยังไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้อย่างเต็มที่

นักวิจัย สอนการแปรรูปข้าวเกรียบปลา และ มันสำปะหลังทอด

นอกจากนี้ได้ดำเนินโครงการผลิตปลา ปลาหมึกตากแห้ง ด้วยตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์/ไม้ฟืน เป็นโครงการที่ใช้ประโยชน์จากความร้อนจากแสงอาทิตย์และไม้ฟืนที่ใช้เป็นแหล่งให้ความร้อนในการผลิตปลาและปลาหมึกตากแห้ง เพื่อยืดอายุการเก็บรักษา และลดการเน่าเสียของสัตว์ทะเล บนเกาะบูโหลนดอนและเกาะบูโหลนเล ได้ออกแบบเป็นตู้อบ ซึ่งผลิตจากแผ่นสังกะสี ทาสีดำที่สามารถดูดซับความร้อนจากแสงอาทิตย์ให้มีอุณหภูมิสูงขึ้นกว่าปกติ และสามารถใส่ไม้ฟืนเป็นแหล่งให้ความร้อนได้ในสภาวะที่ไม่มีแสงแดด เช่น ในเวลากลางคืน หรือฝนตก นอกจากนี้คณะผู้วิจัยได้จัดอบรมถ่ายทอดให้ความรู้การแปรรูปอาหารทะเลเป็นผลิตภัณฑ์ตากแห้งให้กับชาวบ้านบนเกาะด้วย

ผลจากการดำเนินงาน พบว่าตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์/ไม้ฟืน ที่ติดตั้งบนเกาะบูโหลนดอน เมื่อได้รับพลังงานความร้อนจะมีอุณหภูมิภายในตู้เฉลี่ย ๖๐ องศาเซลเซียส และเมื่อได้รับความร้อนจากไม้ฟืน จะมีความร้อนเฉลี่ย ๗๐ องศาเซลเซียส องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นอุณหภูมิที่พอเหมาะสำหรับทำแห้งปลา และปลาหมึกได้ ส่วนตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์/ไม้ฟืน ที่ติดตั้งบนเกาะบูโหลนเล เมื่อได้รับพลังงานความร้อนจะมีอุณหภูมิภายในตู้เฉลี่ย ๕๐ ซึ่งไม่เหมาะสำหรับอบอาหารทะเล เนื่องจากสถานที่ตั้งไม่เหมาะสม สำหรับการอบรมถ่ายทอดความรู้การแปรรูปอาหารทะเลเป็นผลิตภัณฑ์ตากแห้ง ได้รับความสนใจจากกลุ่มชาวบ้านจำนวนหนึ่ง โดยได้อธิบายถึงการแปรรูปอาหารที่ถูกสุขลักษณะและมีความปลอดภัยต่อการบริโภค และปลูกฝังให้ชาวบ้านรู้จักการใช้พลังงานจากธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ สนับสนุนการประกอบอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนบนเกาะ

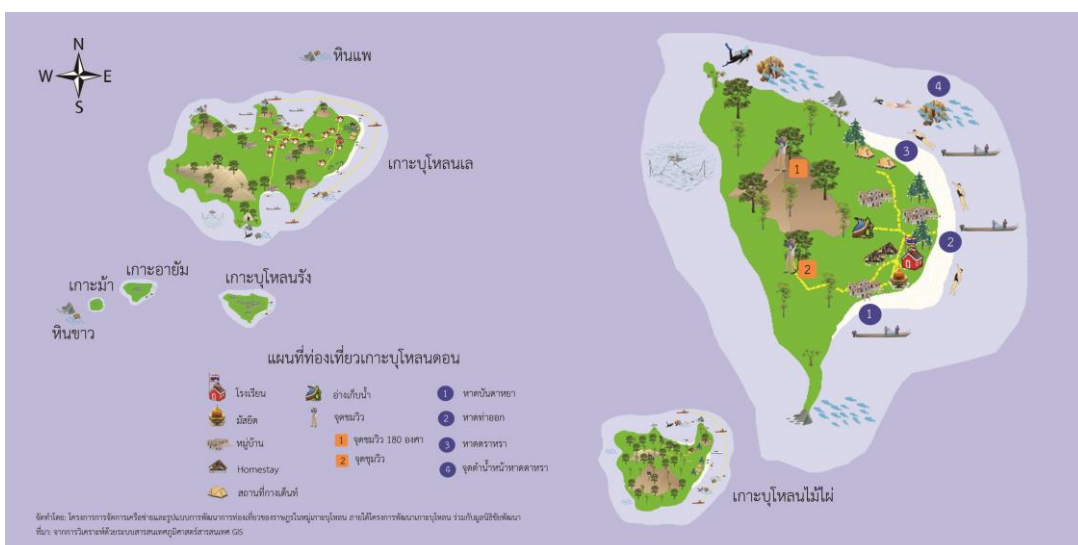
ตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์/ไม้ฟืนที่ติดตั้งไว้เกาะบูโหลนดอนและเกาะบูโหลนเล

๘. ด้านพัฒนาการท่องเที่ยว

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร และคณะ ดำเนินโครงการจัดการเครือข่าย และรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวของราษฎรหมู่เกาะบุโหลน อ.ละงู จ.สตูล สรุปรุได้ดังนี้

โครงการนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงประยุกต์ (Applied Research) เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล การสนทนากลุ่ม (Focus group) ระดมความคิดเห็น การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะบุโหลนเล เกาะบุโหลนดอน และเกาะบุโหลนไม้ไผ่ และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อนำเสนอข้อมูลที่ได้ วางแผนจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และจัดทำโปรแกรมท่องเที่ยว ผลที่ได้พบว่า ศักยภาพและการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวในหมู่เกาะบุโหลน เกาะบุโหลนเล มีทรัพยากรการท่องเที่ยวเช่น หาดแพนแซนด์ อ่าวพังก้าน้อย บะเกา (ต้นพังกา) อ่าวพังกาใหญ่ อ่าวม่วง อ่าวบายใจ แหลมสน ถ้ำค้างคาว เกาะบุโหลนดอน มีทรัพยากรการท่องเที่ยวเช่น หาดตาหยา (หาดลมเหนือ) หาดท่าออก (หาดลมตะวันออก) หาดบันดาหยา (หาดลมใต้) เส้นทางศึกษาธรรมชาติ จุดชมวิว ๑๘๐ องศา และเกาะบุโหลนไม้ไผ่ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวเช่น อ่าว Sea beach หาดทิศตะวันออก เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ศาลาชมวิว นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่อื่นๆ เช่น กิจกรรมศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนที่เกาะบุโหลนเลและเกาะบุโหลนดอน กิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติที่เกาะบุโหลนไม้ไผ่ กิจกรรมดูนกที่เกาะบุโหลนเลและเกาะบุโหลนไม้ไผ่ กิจกรรม Camping สามารถจัดได้ทั้ง ๓ เกาะ กิจกรรมตกปลา ตกหมึก ในพื้นที่เกาะสามและเกาะตะมะซึ่งเป็นเกาะที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับหมู่เกาะบุโหลน และกิจกรรมดำน้ำ (Snorkeling) เป็นการดำน้ำตื้น ซึ่งมีจุดดำน้ำที่โดดเด่นและสำคัญอยู่หลายจุด เช่น หินขาว หินแพ หน้าหาดแพนแซนด์ เกาะอายัม บุโหลนรัง หน้าอ่าว Sea beach และ หน้าหาดทางทิศตะวันออกของเกาะบุโหลนไม้ไผ่ และทิศเหนือของหาดตาหยา เป็นต้น

ส่วนศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของกิจกรรมการท่องเที่ยวหลักๆ ของหมู่เกาะบุโหลน ซึ่งแต่ละเกาะมีกิจกรรมการท่องเที่ยวดังนี้ (๑) เกาะบุโหลนเล ประกอบด้วย กิจกรรมที่ปักเชิงนิเวศ/Camping กิจกรรมชายหาด และกิจกรรมชมวิวทิวทัศน์ (๒) เกาะบุโหลนดอน ประกอบด้วย กิจกรรมชายหาด และกิจกรรมจุดชมวิวทิวทัศน์ (๓) เกาะบุโหลนไม้ไผ่ ประกอบด้วย กิจกรรมที่ปักเชิงนิเวศ/Camping เส้นทางศึกษาธรรมชาติ และกิจกรรมชายหาด และ (๔) กิจกรรมดำน้ำ การประเมินโดยใช้แบบประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ Ecotourism Potential Spectrum: EPS ของ จิตศักดิ์ พุฒจร (๒๕๔๖) พบว่า เกาะบุโหลนเล มีศักยภาพทางด้านกิจกรรมชายหาด (อาบแดด เล่นน้ำ ถ่ายรูป) มากที่สุด เกาะบุโหลนดอน มีศักยภาพทางด้านกิจกรรมชมวิวทิวทัศน์มากที่สุด และเกาะบุโหลนไม้ไผ่ มีศักยภาพทางด้านกิจกรรมชายหาด (อาบแดด เล่นน้ำ ถ่ายรูป) มากที่สุด

แผนที่ท่องเที่ยวเกาะบุโหลนดอน จังหวัดสตูล

สรุปปัญหาของราษฎรบนเกาะบุโหลน พบว่าปัญหาอันดับหนึ่งคือการเข้าถึงบริการสาธารณสุข รองลงมาคือปัญหาการสูบบุหรี่ในเพศชาย และปัญหาโรคความดันโลหิตสูงและภาวะโภชนาการเกินในเพศหญิง ซึ่งทางโครงการได้ดำเนินการส่งเสริมให้ประชากรช่วยกันดูแลสุขภาพตนเอง เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงด้านการบริการด้านสาธารณสุขโรงพยาบาลและสถานีนอนามัย

กิจกรรมอบรมให้ความรู้เรื่องโรคความดัน เบาหวาน

คณะพยาบาลศาสตร์ ผศ.ดร.ขวัญตา บาลทิพย์ ดำเนินการพัฒนาศักยภาพสตรีผู้ดูแลประจำครอบครัว เพื่อดูแลสุขภาพในด้านโภชนาการ ของเด็ก และสมาชิกในครัวเรือน สร้างสัมพันธภาพในชุมชนให้การร่วมกันดูแลสุขภาพโดยเน้นการพึ่งพาตนเอง และช่วยเหลือกันในชุมชน นอกจากนี้ มีการสอนให้ความรู้ การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ เพื่อป้องกันการเกิดโรค จากการดำเนินงานพบผู้สูงอายุในชุมชนจำนวนหนึ่งมีความรู้ด้านการดูแลตนเองแบบพื้นบ้านโดยการรับประทานสมุนไพร และพืชผักในชุมชน ดังนั้นจึงมีการแนะนำในการนำผักและสมุนไพรในชุมชนมาใช้ในการดูแลสุขภาพ เป็นการสนับสนุนให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งอาหารที่มีประโยชน์ในชุมชน และให้การอบรมการปฐมพยาบาลในเบื้องต้นในกรณีเกิดอุบัติเหตุ บาดแผลเล็กน้อย หรือถูกสัตว์มีพิษกัด วิธีการเช็ดแผลด้วยน้ำสะอาด การออกกำลังกายและดูแลสุขภาพใจด้วยโยคะ ผลการดำเนินงานที่สตรีในชุมชนเกาะบุโหลนให้ความสนใจ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่กำหนดขึ้นเป็นอย่างดี

กิจกรรมอบรมให้ความรู้ด้านโภชนาการ และตรวจสุขภาพ

คณะทันตแพทยศาสตร์ ผศ.ดร.ทพญ. อังคณา เขียรมนตรี และผศ.ทพญ.เสมอจิต พิธพรชัยกุล ดำเนินการเสริมสร้างสุขภาพในช่องปาก สำหรับประชาชนบนเกาะบูโหลน โดยมุ่งเน้นไปยังนักเรียนโรงเรียนบ้านเกาะบูโหลน ได้สัมผัสภาคนักเรียนก่อนเข้าร่วมโครงการจำนวน ๔๔ คน และ หลังดำเนินโครงการจำนวน ๑๘ คน ผู้ปกครองก่อนดำเนินโครงการ ๘ คน หลังดำเนินโครงการ ๗ คน แกนนำ จำนวน ๑๕ คน แกนนำส่วนใหญ่มีความรู้ที่ถูกต้องหลังการได้รับความรู้และมีศักยภาพในการให้ คำแนะนำและจัดกิจกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากให้ประชาชนและนักเรียน นักเรียนและผู้ปกครองมี ความรู้ ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นต่อประเด็นข้อความต่อไปนี้ สาเหตุของโรคฟันผุ ลักษณะโรคเหงือกอักเสบ หรือปริทันต์อักเสบ การป้องกันฟันผุ ความรู้เกี่ยวกับชนิดอาหารที่เป็นสาเหตุของโรคฟันผุ เช่น ขนมกรุบ กรอบที่บรรจุสูง ซ็อกโกแลต ลูกอม หมากฝรั่ง ข้าวเหนียวไก่ทอด นมช็อคโกแลต/นมสตอเบอรี่ นมเปรี้ยว น้ำปั่นใสผงต่างๆ น้ำอัดลม น้ำหวาน ทศนคติในเชิงบวกต่อข้อความ “ฟันไม่ดี ไม่มีผลเสียต่อสุขภาพอื่นๆ” “ถึงแม้จะแปรงฟันดีแล้วฟันก็ยังผุได้” “การบ้วนปากอย่างเดียวก็ป้องกันฟันผุได้” “ ลืมแปรงฟันบ้างบางวัน ก็ไม่เป็นไร”

นักเรียนและผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีและเล็งเห็นถึงความสำคัญต่อการแปรงฟันจากการตรวจแผ่น คราบ จุลินทรีย์ในช่องปากของเด็กนักเรียน พบว่า คราบจุลินทรีย์ในช่องปากลดลง จากเดิมตรวจครั้งแรก เด็กนักเรียน ๔๔ คน พบว่ามีคราบจุลินทรีย์ระดับมากคิดเป็นร้อยละ ๔๓ ครั้งที่ ๒ ตรวจ ๓๖ คน พบว่ามีคราบ จุลินทรีย์ระดับมากคิดเป็นร้อยละ ๘.๓ เห็นได้ว่าหลังดำเนินโครงการนักเรียนแปรงฟันได้สะอาดขึ้น นักเรียนแปรงฟันจำนวนมากขึ้นที่แปรงฟันวันละ ๒ ครั้ง ทางโรงเรียนมีการดูแลเอาใจใส่สุขภาพช่องปาก นักเรียน ครูจัดหน้าที่นักเรียนคอยส่นระฆังเตือนเมื่อถึงเวลาแปรงฟันหลังอาหารกลางวันพร้อมกันที่ โรงเรียน นอกจากนั้นครูยังร่วมมือกับแกนนำผู้ปกครอง ช่อมแซมจัดสถานที่แปรงฟันที่โรงเรียนให้พร้อม ใช้งานได้ในช่วงเปิดเทอมใหม่ มีการแต่งตั้งแกนนำนักเรียนและแกนนำผู้ปกครองด้านทันตสุขภาพจำนวน ๑๗ คน โรงเรียนมีกฎ กติกาห้ามนำเงินซื้อขนมมารับประทานในโรงเรียน และมีการจัดอาหารกลางวันให้เด็กนักเรียนด้วย

การอบรมให้ความรู้แกนนำผู้ปกครอง และแกนนำนักเรียน

อบรมเพิ่มศักยภาพแกนนำในการตรวจ และการให้คำแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพช่องปาก

๒. ด้านสังคมและการศึกษา

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาเขตปัตตานี รศ.ดร.ชุกรี หะยีสาแม ได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนคัตสรณักเรียนที่เรียนดีในชั้นต่าง ๆ ที่สนใจเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมอย่างต่อเนื่อง จากการคัดเลือกได้เด็กนักเรียนที่ผ่านการคัดสรรจำนวน ๔ คน เป็นผู้ชาย ๒ คน เป็นผู้หญิง ๒ คน ดังนี้

นายป๊อดล ทะเลเล็ก ชั้นม.๔ เข้าเรียนโรงเรียนอิสลามวิทยานูเคราะห์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
นายบาทนุญ หาญทะเล ชั้นม.๔ เข้าเรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จังหวัดสตูล
นางสาวศุภภัส หาญทะเล ชั้นม.๔ เข้าเรียนโรงเรียนมุสลิมศึกษา จังหวัดสตูล
นางสาวกัลยา หาญทะเล ชั้นม.๔ เข้าเรียนโรงเรียนมุสลิมศึกษา จังหวัดสตูล

และทางโครงการมีกิจกรรมจัดการเรียนการสอนเสริมให้กับนักเรียนเดือนละ ๔๐ ชั่วโมง นำนักเรียนเข้าค่ายพัฒนา
นักเรียนที่จัดโดยมหาวิทยาลัยต่างๆ ในช่วงปิดภาคเรียน อีกทั้งประสานไปยังโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
เพื่อรับนักเรียนในโครงการ ประสานงานกับแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาต่อของนักเรียน

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมกระตุ้นผู้ปกครองเพื่อให้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา มีการจัดประชุมเสวนา และ
กระตุ้นผู้ปกครองที่มีบุตร ธิดา ที่เรียนดีและมีความประสงค์ที่จะศึกษาต่อในระดับสูง จัดกิจกรรมเพื่อสร้างค่านิยม
การส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูง จากการส่งเสริมในด้านการศึกษาแล้ว ยังมีการพัฒนาในอื่นๆ เช่น การ
สำรวจความต้องการด้านการพัฒนาตนเองด้านอาชีพของชุมชน สำรวจข้อมูลพื้นฐานของราษฎรบนเกาะในเรื่องของ
รายได้ เงินออม หนี้สิน พลังงาน การขาดแคลนน้ำ เป็นต้น

สำหรับโครงการนี้ คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเกาะบูโหลน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีมติเห็นชอบ
ให้เป็นโครงการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการสร้างเยาวชนเกาะบูโหลนให้ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น แล้วกลับมาทำงาน
ด้านการศึกษาในพื้นที่บ้านเกิดของตนเอง

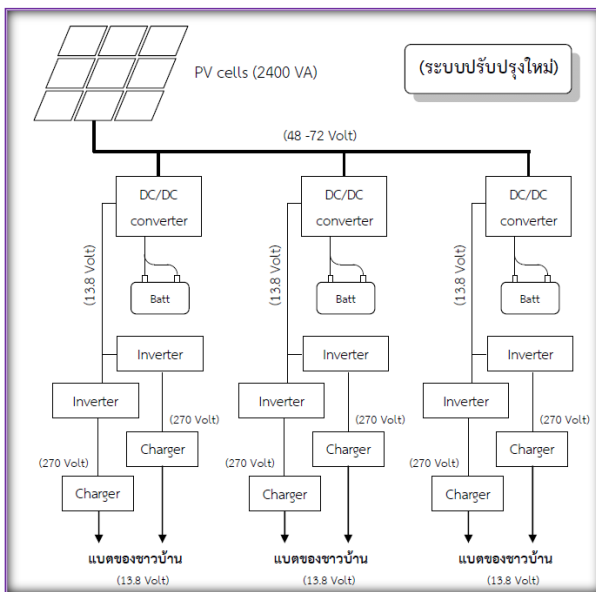
กิจกรรมค่ายพัฒนาศักยภาพนักเรียนตัวและสอนเสริมทักษะการเรียนรู้แก่นักเรียน

กิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างอาสาสมัครและนักเรียนบ้านเกาะบูโหลน

๓. ด้านพลังงานและแหล่งน้ำ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ ผศ.สาวิตรี ตันทนุช ดำเนินการปรับปรุงโครงการผลิตพลังงานไฟฟ้าสำหรับระบบแสงสว่าง ระบบน้ำดื่ม และตู้เย็นชุมชนบ้านเกาะบุโหลนดอน ที่ได้รับการสนับสนุนจากบริษัทไอเอสเอส จำกัด แต่ราษฎรไม่ได้ใช้ประโยชน์เต็มศักยภาพจากสิ่งที่ได้สร้างไว้ ทางโครงการจึงปรับเปลี่ยนโดยการนำเอาแผงโซลาเซลล์ที่มีอยู่มาจัดกลุ่มพลังงานเป็น ๖ กลุ่ม และแบ่งราษฎรกลุ่มละ ๑๐ - ๑๕ ครัวเรือน โดยจัดตั้งเป็นสถานีสำหรับจ่ายไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์จำนวน ๓ สถานี เพื่อกระจายเป็นแหล่งชาร์จแบตเตอรี่ ๖ จุด ให้แก่ราษฎรจำนวน ๖๐ - ๗๐ ครัวเรือน ได้ติดตั้งอุปกรณ์ภายในสถานีชาร์จ ประกอบด้วย อุปกรณ์ควบคุมเวลาการชาร์จ และอุปกรณ์ป้องกันจำนวน ๒ ชุด แบตเตอรี่สำรองไฟฟ้า พิกัดติดตั้ง ๑๒ โวลต์ ๑๐๐ แอมป์ - ชั่วโมง ๑ ชุด อุปกรณ์แปลงไฟฟ้าจำนวน ๒ ตัว พิกัดติดตั้ง ๖๐๐ วัตต์ แต่เมื่อกลุ่มราษฎรมาใช้บริการ ปรากฏว่า ไม่เพียงพอต่อความต้องการของราษฎร ซึ่งมีความต้องการใช้พลังงานสูงโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ที่มีการใช้พัดลมเพื่อคลายร้อน

ระบบสถานีจ่ายไฟฟ้าสำหรับชาร์จแบตเตอรี่

สถานีชาร์จแบตเตอรี่

๔. ด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมอุรักลาโว้ย

คณะศิลปศาสตร์ ผศ.ดร.ปรัชมน อักษรจรุง ดำเนินโครงการอนุรักษ์และเผยแพร่ภาษาอุรักลาโว้ย ต่อเนื่องในปี ๒๕๕๖ สรุปได้ดังนี้

มีวัตถุประสงค์เพื่อสืบค้นข้อมูลคำศัพท์ภาษา อุรักลาโว้ยและเผยแพร่สู่ประชาคมอื่นๆของโลก นอกจากประเทศไทย เป็นการสืบค้นเพิ่มเติมจากการดำเนินงานในโครงการ “การฟื้นฟูและอนุรักษ์ภาษาอุรักลาโว้ย หมู่เกาะบุโหลน” ซึ่งโครงการวิจัย “การอนุรักษ์และเผยแพร่ภาษาอุรักลาโว้ย” เป็นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างชาวเลอุรักลาโว้ยที่อาศัยอยู่ที่เกาะหลีเป๊ะ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาษาอุรักลาโว้ยโดยพัฒนาข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อการเผยแพร่สู่สากล คือการจัดเก็บข้อมูลภาษาในรูปแบบ พจนานุกรม ๓ ภาษาคือ ภาษาอังกฤษ-ภาษาอุรักลาโว้ย-ภาษาไทย คำศัพท์ภาษาอุรักลาโว้ยนำเสนอในรูปแบบของการออกเสียงด้วยสัญลักษณ์สัทศาสตร์สากล (International Phonetic Alphabet หรือ IPA) และเสียงในภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยชาวเลอุรักลาโว้ยที่อาศัยอยู่ในเกาะหลีเป๊ะในช่วงเวลาการวิจัยของโครงการ (มกราคม ๒๕๕๖ - เมษายน ๒๕๕๗) ประกอบด้วย ผู้ใหญ่และเยาวชน ผู้กลุ่มตัวอย่างใหญ่จำนวน ๓๗ คน เป็นชาย ๑๐ คน และ หญิง ๒๗ คน อายุ ๒๔ - ๗๖ ปี กลุ่มตัวอย่างเยาวชนชายและหญิง อายุ ๙ - ๑๘ ปี ประกอบด้วยเด็กนักเรียนของโรงเรียนบ้านอาดัง (ตั้งอยู่ที่เกาะหลีเป๊ะ) และเยาวชนที่เรียนจบแล้ว และอาศัยอยู่ที่เกาะหลีเป๊ะ จำนวนประมาณ ๖๐ คน เก็บข้อมูล ๒ วิธีคือ คือ การ

สัมภาษณ์โดยใช้บัตรภาพ บัตรคำ และรายการคำศัพท์ และการสังเกต ได้คำศัพท์จำนวน ๑,๑๘๑ คำ และไม่สามารถค้นพบคำศัพท์ในเป้าหมายกว่า ๑,๐๐๐ คำ และข้อมูลที่ค้นพบจากกระบวนการเก็บข้อมูลทั้ง ๒ แบบ บ่งชี้ว่า ภาษาอุรูกลาวยังไม่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญหายภายในช่วง ๒ ทศวรรษข้างหน้า จึงเสนอแนะว่าการวิจัยในอนาคตควรมุ่งไปยังการจัดกระบวนการให้ชาวเลกลุ่มนี้มีความมั่นคงในชีวิต และเกิดความหวงแหนชาติพันธุ์ วัฒนธรรม และภาษาของตนสืบไป ไม่เพียงภายใน ๒ ทศวรรษเท่านั้น

การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเยาวชนและกลุ่มแม่บ้าน

๕. ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม รศ.ดร.นพรัตน์ บำรุงรักษ์ ได้ดำเนินงานโครงการปลูกป่าชายเลนและการอนุรักษ์แนวปะการังเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมหมู่เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ระยะที่ ๒ สรุปผลได้ดังนี้

หลังจากทำการปลูกเสริมในพื้นที่ป่าชายเลนเดิมที่เสื่อมโทรมของเกาะบูโหลนเล บริเวณอ่าวพังกาน้อยและอ่าวพังกาใหญ่ โดยใช้กล้าไม้จากถุงของโกงกางใบใหญ่ พังกาหัวสุมดอกขาว โปรงแดง ถั่วขาวและหยีทะเลจำนวน ๓๐๐ ต้น และชนิดฝักที่ปลูก คือ ฝักโกงกางใบใหญ่ และฝักโกงกางใบเล็ก อย่างละ ๑๐๐ ต้น พบว่า อัตราการรอดตายของโกงกางใบใหญ่ พังกาหัวสุมดอกขาว โปรงแดง ถั่วขาวประมาณ ๗๐% และหยีทะเลอัตราการรอดตายประมาณ ๕๐% ส่วนฝักของฝักโกงกางใบใหญ่ และฝักโกงกางใบเล็กอัตราการรอดตายสูงถึงประมาณ ๙๐% กล้าไม้ที่ตายไปบางส่วนเนื่องได้จากปลุกไว้บริเวณแนวนอกมีคลื่นซัดรุนแรง แต่ด้านในมีต้นไม้ รากไม้ป่าชายเลนที่ขึ้นอยู่เดิมช่วยกำบัง ทำให้บริเวณมีต้นไม้เหลือรอดมากกว่า เนื่องจากพื้นที่เกาะบูโหลนติดทะเลที่มีน้ำเค็มขังเป็นระยะเวลานานแต่มีน้ำจืดจากด้านบนของเกาะไหลมาเจือจางน้อย ทำให้การเจริญเติบโตของกล้าไม้ช้าและบางส่วนพบว่าไม้ใบร่วง แต่ไม่ตาย คาดว่าเมื่อได้รับน้ำจืดมาช่วยเจือจางน้ำทะเลในฤดูฝน กล้าไม้จะเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น การใช้พันธุ์ไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่เกาะ เช่น โกงกางใบใหญ่ โกงกางใบเล็ก และปลูกจากฝักจะมีอัตราการรอดตายมากที่สุด ในขณะที่สามารถปลูกเสริมโดยพันธุ์ไม้ป่าชายเลนชนิดอื่นได้แก่ พังกาหัวสุมดอกขาว โปรงแดง ถั่วขาวและหยีทะเล นอกจากนี้ การปลูกฝักของต้นรังกะแท้ รวมทั้งไม้เสมขาวและเสมทะเลที่ขึ้นอยู่ในพื้นที่เกาะ ก็ควรนำมาปลูกเสริมให้เป็นป่าชายเลนที่มีความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ต่อไป ส่วนการอนุรักษ์แนวปะการังเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมนั้น ได้ดำเนินงานด้านสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเกี่ยวกับแนวทางการจัดการท่องเที่ยวในชุมชน ตลอดจนการอนุรักษ์แนวปะการัง ได้แก่ จัดเวทีเพื่อพูดคุยและปรึกษาหารือกับชุมชน การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้โดยการติดตั้งแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์และแผ่นป้ายความรู้แก่นักท่องเที่ยว ประชาชนทั่วไปและนักเรียน รวมทั้งการศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว การดำเนินการในส่วนนี้เป็นการวิจัย เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการและแนวทางการจัดการท่องเที่ยวบริเวณเกาะบูโหลนเล ซึ่งโดยภาพรวม สรุปได้ว่าประชาชนในพื้นที่ต้องการให้มีการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น เนื่องจากจะเป็นโอกาสในการสร้างรายได้ ทั้งนี้โดยใช้ศักยภาพทางธรรมชาติและสังคมของตนมาพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งในบริเวณเกาะบูโหลนเลและบูโหลนดอน แต่อย่างไรก็ตามคนส่วนใหญ่ในชุมชนก็ยังกังวลเกี่ยวกับ

ผลกระทบจากการท่องเที่ยวโดยที่การท่องเที่ยวควรเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือเชิงที่เคารพความเป็นชุมชนท้องถิ่นและควรออกแบบให้ประชาชนในพื้นที่เกาะควรเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ หรือรายได้ก่อนคนนอกพื้นที่ เพราะชาวบ้านในพื้นที่เป็นผู้ดูแลทรัพยากรและจะเป็นผู้ได้รับผลกระทบเป็นกลุ่มแรกพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาเที่ยวบริเวณเกาะบุโหลน จังหวัดสตูล เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ช่วงเวลาที่เดินทางมาอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนเมษายนของทุกปีเพราะชอบ ความเงียบสงบของเกาะกับบรรยากาศของผู้คน รวมทั้งความใสของน้ำทะเล สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติมักสนใจกิจกรรม ที่หลากหลาย เช่น อาบแดด ดำน้ำตื้น ศึกษาระบบนิเวศ เดินป่า เป็นต้น ผลการวิจัยยังพบว่า ความสมบูรณ์/สวยงามของธรรมชาติ รวมทั้งแนวปะการัง บริเวณเกาะบุโหลน ตรงกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวก่อนเดินทางมา และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ล้วนพึงพอใจในการมาท่องเที่ยวและคิดว่าหากมีโอกาสจะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีก

ติดตามการอัตราการรอดของต้นโกงกางที่ปลูก

แผ่นความรู้สำหรับแจกจ่ายแก่มีัคคุเทศก์ท้องถิ่นและคนขับเรือ และป้ายประชาสัมพันธ์

๖. ด้านพัฒนาการประมง ปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์

คณะอุตสาหกรรมเกษตร นายสุทธิรักษ์ เพชรรัตน์ ดำเนินโครงการศึกษาวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวเกรียบปลา มันสำปะหลัง สรุปลผลได้ดังนี้

การนำสัตว์น้ำและวัตถุดิบที่มีอยู่บนพื้นที่เกาะบุโหลนมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น ข้าวเกรียบปลา และ กะปิเาะ ซึ่งสามารถใช้ ปลา กุ้ง หมึก และมันสำปะหลังเป็นส่วนประกอบหลักในการผลิต นับเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะเพิ่มทางเลือกการบริโภคให้แก่นักท่องเที่ยวและเพิ่มช่องทางการสร้างรายได้แก่ชาวบ้านเกาะบุโหลน ทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้กลุ่มชาวบ้านเกาะบุโหลนตื่นตัวในการประกอบอาชีพใหม่ๆให้ทันกับความเจริญที่เข้ามา รวมทั้ง

เป็นการใช้เครื่องมือหรือตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์/ไม้ฟืนที่คณะผู้วิจัยได้ติดตั้งไว้บนพื้นที่เกาะบูโหลนอย่างคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น ทางโครงการได้ถ่ายทอดความรู้ในการแปรรูปผลผลิตทางธรรมชาติด้วยวิธีที่เหมาะสมให้กับกลุ่มชาวบ้าน ทั้งนี้การแปรรูปผลผลิตต้องสามารถเก็บไว้สำหรับบริโภคได้ตลอดทั้งปีหรือผลิตเพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวบนเกาะหรือส่งผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายภายนอกได้ การผลิตเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ของฝากสำหรับนักท่องเที่ยว

โครงการวิจัยนี้มีการส่งเสริมให้เกิดการใช้งานตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์/ไม้ฟืน ซึ่งได้ทำการติดตั้งไว้ในช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ผ่านมา โดยมีการใช้ประโยชน์จากตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์/ไม้ฟืน คือการอบแห้งข้าวเกรียบปลาและกะปิยะ ซึ่งเป็นการเน้นการใช้ตู้อบให้คุ้มค่ามากที่สุด

กลุ่มแม่บ้านเข้าร่วมฝึกทำข้าวเกรียบผสมมันสำปะหลังด้วยตนเอง

ผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบปลา มันสำปะหลัง

คณะสัตวแพทยศาสตร์ รศ.สพ.ญ.อุษา เชษฐานนท์ ดำเนินโครงการบริการสุขภาพสัตว์ เกาะบูโหลน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา จังหวัดสตูล สรุปผลได้ดังนี้

ประชาชนบนเกาะบูโหลนดอน มีการเลี้ยงพะเนินเมืองเป็นอาชีพเสริมรายได้ คริวเรือนละประมาณ ๓ -๕ ตัว รวมประมาณ ๑๐๐ ตัว โดยเลี้ยงแบบปล่อยให้พะเนินเมืองหาอาหารคือหญ้าและใบไม้กินเอง ไม่มีการสร้างคอกหรือโรงเรือน ไม่มีการทำแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ ไม่มีการจัดการคอกหรือการดูแลลูกพะเนินเมือง ไม่มีการสุขาภิบาลเลี้ยงสัตว์ใดๆ รวมทั้งไม่ทราบถึงวิธีการในการเลี้ยงสัตว์แบบมาตรฐาน การสุขาภิบาลและการควบคุมโรคที่ถูกต้อง ซึ่งโครงการได้จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์โดยการอบรมความรู้แก่เกษตรกรเรื่อง “การเลี้ยงพะเนินเมือง” และ “การดูแลสุขภาพสัตว์” ผู้เข้ารับการอบรมมีความพอใจ อยู่ในเกณฑ์พอใจมาก (๓.๕๑ - ๔.๕๐) สำหรับความรู้ความเข้าใจหลังการอบรมพบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้มากขึ้น (เฉลี่ย ๓.๘๑) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก นอกจากนี้ได้ให้บริการสุขภาพสัตว์ เช่นการรักษาสัตว์ป่วย การเก็บตัวอย่างเลือดและอุจจาระเพื่อตรวจโรคติดต่อและพยาธิ ร่วมกับ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสตูล โดยมีการทำทะเบียนแพะจำนวน ๔๐ ตัว การฉีดวัคซีนป้องกันโรค การให้คำแนะนำ การใช้ยารักษาแผลและยาถ่ายพยาธิ ให้ยารักษาแผลและป้องกันแมลงวัน ให้ก้อนแร่ธาตุแก่ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเพื่อ แจกเกษตรกร รวมทั้งให้คำแนะนำเรื่องการใช้อาหารเสริมและแร่ธาตุเพื่อให้แพะมีสุขภาพดี

จากการตรวจเลือดของศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนล่าง (สงขลา) ไม่พบการติดโรคที่สำคัญเช่นโรคแท้งติดต่อ (Brucellosis) (๐/๔๐) และโรคพาราทูเบอร์คิวโลซิส (Paratuberculosis) (๐/๔๐) ซึ่งเป็นโรคที่ติดต่อระหว่างแพะและติดสูคนได้ รวมทั้งไม่พบการติดเชื้อโรคข้อและสมองอักเสบในแพะ (Caprine arthritis encephalitis หรือ CAE) (๐/๔๐) ซึ่งเป็นโรคติดต่อเรื้อรังที่พบเฉพาะในแพะที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อฝูงสัตว์ในระยะยาว อย่างไรก็ตาม พบว่าสัตว์มีผลการตรวจโรคมงคล่อเทียม (Meloidosis) เป็นบวก (๔/๔๐) โรคนี้เกิดจากการติดเชื้อจากดินและมักติดสูคนเลี้ยงได้ ผู้เลี้ยงต้องคัดทิ้งสัตว์ออกจากพื้นที่ ซึ่งได้ประสานงานกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสตูลให้ดำเนินการและเฝ้าระวังต่อไป ส่วนการตรวจพยาธิจากอุจจาระ ๑๘ ตัวอย่างพบว่าแพะมีการติดพยาธิตัวกลมและบิดเป็นส่วนใหญ่ การตรวจค่าเลือดพบว่าแพะส่วนใหญ่ยังมีสุขภาพปกติ อาจเนื่องจากแพะเป็นพันธุ์พื้นเมือง มีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม อาหาร และพยาธิในพื้นที่มาเป็นเวลานานได้ดี

โครงการนี้ทำให้ได้ทราบถึงศักยภาพในการพัฒนาการเลี้ยงแพะปลอดโรค เนื่องจากเป็นพื้นที่เกาะซึ่งเป็นพื้นที่ปิด สามารถควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ได้ง่าย ป้องกันโรคติดต่อระหว่างสัตว์ได้ดี อย่างไรก็ตาม ผู้เลี้ยงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการเลี้ยงเพื่อให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งต้องมีการตรวจโรคสัตว์ทุกตัวโดยเฉพาะโรคมงคล่อเทียม (Meloidosis) ซึ่งจะช่วยให้สามารถเลี้ยงแพะเพื่อสร้างรายได้ที่ยั่งยืนและปลอดภัยต่อไปในอนาคต

กิจกรรมอบรมให้ความรู้และเจาะเลือดแพะ

ผลการดำเนินงานของโครงการ ในปีพ.ศ. ๒๕๕๗ สรุปผลได้ดังนี้

ในปีพ.ศ. ๒๕๕๗ มูลนิธิชัยพัฒนาได้สนับสนุนงบประมาณต่อเนื่องรวม ๘ โครงการ งบประมาณรวม ๑,๕๑๐,๘๓๑ บาท ผลการดำเนินงานในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านการพัฒนาสังคมและการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ ดร.ศักรินทร์ ขนประชา จากการดำเนินงาน พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่เป็นปัญหาใหญ่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน มีหลากหลายประการที่สำคัญ คือ การสอนแบบรวมชั้น เนื่องจากมีนักเรียนไม่ครบชั้น เป็นโรงเรียนที่อยู่บนเกาะซึ่งมี ๒ แห่ง ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความยากลำบาก ในแง่ของงบประมาณหรือการลงทุนทางการศึกษาจึงมุ่งไปสู่เกาะที่มีขนาดใหญ่กว่านักเรียนมากกว่า การขาดสื่อการเรียนการสอนประเภทสื่อทำมือ หรือใช้วัสดุท้องถิ่น การย้ายออกจากพื้นที่ของ

ครูผู้สอน รวมถึงสภาพภูมิอากาศที่มีช่วงมรสุมทำให้ยากลำบากต่อการเดินทางของครูในการที่จะมาสอน ถึงแม้การใช้ระบบการสอนทางไกลในลักษณะ On-line ทาง Internet เสริมในการสอนของครูครั้งนี้จะประสบผลสำเร็จในแง่ของการใช้เทคโนโลยีช่วยสอน แต่ยังมีข้อจำกัดที่ต้องพัฒนาต่อไป เช่น พื้นฐานความรู้ของนักเรียนทั้ง ๒ แห่ง (นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และนักเรียนบนเกาะบูโหลนเล) ไม่เท่ากัน ยากต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตารางสอนของโรงเรียนทั้ง ๒ แห่งไม่สัมพันธ์กัน (คาบเรียนไม่ตรงกัน) เนื่องจากมีข้อจำกัดของจำนวนครูผู้สอนที่ไม่เหมือนกัน การสอนแบบรวมชั้นของโรงเรียนบ้านเกาะบูโหลนเลทำให้ไม่สามารถจัดการศึกษาตามตารางสอนของโรงเรียนสาธิตได้ เป็นต้น และจากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า หากมีการเสริมสอนในส่วนของการศึกษาทางไกล ไทยคม (โรงเรียนไกลกังวล) จะทำให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้มากขึ้นเพราะมีทางเลือกที่หลากหลายขึ้น รวมถึงการผลิตสื่ออย่างง่ายโดยใช้วัสดุท้องถิ่นหรือสื่อทำมือ ที่ไม่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เพียงแต่เป็นการออกแบบสื่อการเรียนการสอนอย่างง่าย ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่ามาผสมผสานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อุปกรณ์การสอนทางไกลให้กับโรงเรียนบ้านเกาะบูโหลน

คณะวิศวกรรมศาสตร์ รศ.สินชัย กมลวิวงศ์ ดำเนินการติดตั้งระบบ Tele-Medicine โรงพยาบาลสูง การติดตั้ง Tele-Medicine ระหว่างเกาะบูโหลนกับโรงพยาบาลสูง ใช้เครื่อง PC หมายเลข ๒ ที่ใช้งานในห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จากการทดสอบ CPU และหน่วยความจำมีเพียงพอ และใช้ Windows ๗ ติดตั้งโปรแกรม Tele-Auscultation เพื่อทดสอบในเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา และสำรวจสภาพพื้นที่ที่เกาะบูโหลนตอน แล้วติดตั้งระบบไฟฟ้า ได้จัดทำระบบไฟฟ้าจากโซลาร์เซลล์ ขนาด ๑.๕ kW โดยติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์จำนวน ๕ แผงด้านหน้าของศาลาโดยกำลังไฟฟ้าที่ได้มาประมาณ ๖๐๐ W สามารถรองรับการใช้งานระบบแพทย์ทางไกล รวมอุปกรณ์สื่อสารที่เกี่ยวข้อง (Cisco router, WiFi Rx/Tx) รวมถึงเครื่องช่วยหายใจ และแสงสว่างจำนวน ๓ จุดในอาคาร โดยระบบโซลาร์เซลล์ชุดนี้ได้งบประมาณสนับสนุนจาก บริษัท ไอเอสเอส (มหาชน) จำกัดในการจัดสร้าง ด้วยงบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งโรงพยาบาลสูงเป็นผู้ประสานงานในการของบประมาณ จากนั้น ทำการติดตั้งระบบสื่อสารแบบ WiFi โดยเชื่อมต่อผ่าน WiFi บริเวณหน้าโรงเรียนเกาะบูโหลน โดยบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ได้เข้ามาทำการติดตั้ง มีค่าใช้จ่ายในการเช่าช่องสัญญาณเดือนละ ๑,๒๐๐ บาท

หลังจากติดตั้งระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสารเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้ทำการติดตั้งและทดสอบระบบแพทย์ทางไกล Tele-Auscultation เพื่อเชื่อมต่อไปยังโรงพยาบาลสูง เพื่อทดสอบเครื่องคอมพิวเตอร์พกพาของหมอน้อย พร้อมอธิบายวิธีการใช้งาน Tele-Auscultation และวิธีการเชื่อมต่อหูฟังแพทย์แบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านบลูทูธให้กับหมอน้อย และทดสอบการเชื่อมต่อไปยังโรงพยาบาลสูง สามารถใช้งานได้ทั้งภาพ เสียงและสัญญาณจาก stethoscope

ระบบโซลาร์เซลล์ขนาด ๑.๕ kW ติดตั้งด้านหน้าสุรศาลา

ภายในอาคารสุรศาลา เมื่อติดตั้งอุปกรณ์แล้ว

ทดสอบติดต่อระหว่างเกาะบูโหลนและโรงพยาบาลละงู ระหว่าง ทดสอบการตรวจโดยใช้ stethoscope

๒. ด้านพลังงานและแหล่งน้ำ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ นายเสถียร วาณิชวิริยะ ดำเนินการออกแบบ และเดินท่อส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำเข้าสู่ถังเก็บน้ำ เกาะบูโหลนตอน เนื่องจาก เดิมการส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำไปยังถังเก็บน้ำใช้ระบบปล่อยน้ำไหลไปตามคลองส่งน้ำที่ขุดเป็นร่องน้ำไวยาวประมาณ ๕๐ เมตร ซึ่งน้ำที่ไหลจะชะล้างเอาตะกอนดินเข้าสู่ถังเก็บน้ำด้วยทำให้น้ำในถังเก็บมีลักษณะขุ่นเป็นโคลน อีกทั้งการปล่อยแบบดังกล่าวทำให้สูญเสียน้ำไปกว่าครึ่งหนึ่ง เนื่องจากมีการซึมลงดิน ทำให้ได้ปริมาณน้ำที่เข้าถังเก็บมีปริมาณน้อยและน้ำขุ่นด้วย ดังนั้นทางโครงการจึงได้เข้าไปพัฒนาระบบการส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำไปยังถังเก็บน้ำ เพื่อลดการสูญเสียน้ำที่ซึมลงดิน และป้องกันตะกอนดินเข้าสู่ถังเก็บน้ำ ในเบื้องต้นคณะนักวิจัยเข้าสำรวจพื้นที่ วัดระยะจากอ่างเก็บน้ำถึงถังเก็บน้ำ และออกแบบรูปแบบที่เหมาะสมที่ง่ายต่อการใช้งาน จากนั้นเข้าดำเนินการติดตั้งระบบส่งน้ำในพื้นที่ โดยใช้ท่อพีวีซีขนาด ๖ นิ้ว ยาว ๕๐ เมตร ยึดท่อด้วยเหล็กข้ออ้อยรูปตัวยูเป็นระยะตลอดแนว มีอุปกรณ์กรองน้ำแบบหยาบ เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ และอื่น ๆ จากอ่างก่อนเข้าสู่ถังเก็บน้ำ ผลที่ได้พบว่าน้ำในถังเก็บน้ำ มีปริมาณน้ำมากขึ้น เนื่องจากไม่มีการสูญเสียน้ำเลย และน้ำมีความใสสะอาดขึ้น ซึ่งราษฎรบนเกาะบูโหลนตอนพอใจมาก

อ่างเก็บน้ำ

ถังเก็บน้ำ

เดินท่อส่งน้ำจากอ่างเก็บมายังถังเก็บน้ำ

ลักษณะสีของน้ำในถังเก็บน้ำ ก่อนเดินท่อส่งน้ำ และหลังเดินท่อส่งน้ำ

๓. ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมอุรุกรลาไวย์

ศูนย์ส่งเสริมศิลปและวัฒนธรรม นายทองศักดิ์ ปานงาม ดำเนินการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมทางดนตรีชาวเลอุรุกรลาไวย์ โดยได้จัดกิจกรรมค่ายเยาวชนสืบสานดนตรีชาวเลอุรุกรลาไวย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อดนตรีประจำถิ่นและส่งเสริมศักยภาพทางดนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การ บรรเลงเพลงจากโน้ตให้กับเยาวชนของหมู่บ้านบูโหล่น จังหวัดสตูล เพื่อให้มีพื้นฐานในการสืบสานดนตรีชาวเล อุรุกรลาไวย์ต่อไป โดยกิจกรรมที่จัด ได้แก่ การจัดค่ายอบรมทางดนตรี (ไวโอลิน) และการสนับสนุนและติดตามการ ฝึกซ้อมในพื้นที่ ผลจากการวิจัยพบว่า จากการจัดค่ายอบรมทางดนตรี (ไวโอลิน) เยาวชนมีพัฒนาการทางดนตรีในระดับดีพอใช้ สามารถบรรเลงเพลงตามคำแนะนำของวิทยากรได้ แต่ไม่สามารถบรรเลงได้ต่อเนื่อง และยังพบว่าเยาวชน ช่วงอายุ ๑๕ - ๑๘ ปี มีพัฒนาการทางดนตรีสูงกว่าเยาวชนช่วงอายุ ๑๒-๑๔ ปี การฝึกหัดบรรเลงเพลงประจำถิ่นโดยใช้โน้ตสากล สามารถบรรเลงได้

เพียง 1 เพลงและบรรเลงได้ ไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้เนื่องมาจากการอบรมที่มีระยะเวลาสั้น การขาดพื้นฐานทางด้านไวโอลินของ เยาวชน และความเฉพาะตัวของเพลงซึ่งต้องใช้ทักษะขั้นสูงและเทคนิคเฉพาะบุคคล และทางโครงการได้มอบไวโอลินให้แก่โรงเรียนบ้านเกาะบุโหลนจำนวน ๕ คัน เพื่อสำหรับเรียนรู้และฝึกซ้อมต่อไป

กิจกรรมเข้าค่ายเยาวชนสืบสานดนตรีชาวเลอุรักลาไว้ย ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

๔. ด้านพัฒนาการประมง ปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์

คณะทรัพยากรธรรมชาติ ผศ.ดร.ไชยวรรณ วัฒนจันทร์ ดำเนินการพัฒนาสายพันธุ์แพะแบล็กเบงกอล ลูกผสม ซึ่งได้รับพระราชทานพ่อแม่พันธุ์แพะแบล็กเบงกอลจากมูลนิธิชัยพัฒนาจำนวน ๒ คู่ เพศผู้ ๒ ตัว เพศเมีย ๒ ตัว มาเลี้ยงที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก อำเภอลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นพื้นที่ของคณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยโครงการได้ดำเนินการปรับปรุงอาคารโรงเรือนหลังเก่าที่มีภายในศูนย์ และดำเนินการผสมพันธุ์เพื่อขยายพันธุ์แพะลูกผสมแบล็กเบงกอลซึ่งปัจจุบันมีผลผลิตที่เกิดขึ้นจำนวน ๓๓ ตัว และมีแม่แพะตั้งท้องอีก จำนวน ๑๘ ตัว

เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินมาพระราชทานแพะลูกผสมแบล็กเบงกอล จำนวน ๑๑ ตัว ให้กับนายนิรันดร์ ตังสง่า หัวหน้ากลุ่มเลี้ยงแพะเกาะบุโหลนดอน ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก คณะทรัพยากรธรรมชาติ อำเภอลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา เพื่อให้กลุ่มเลี้ยงแพะเกาะบุโหลนดอนจำนวน ๕ รายได้นำไปเลี้ยงเพื่อเสริมรายได้ต่อไป

วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ เสด็จทอดพระเนตรโครงการแพะ และพระราชทานแพะให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงแพะ

อาคารโรงเรียนที่ได้ดำเนินการปรับปรุงแล้ว

พระราชทานหญ้าให้แพะลูกผสมแบล็กเบงกอล

๕. ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

คณะศิลปศาสตร์ ผศ.ดร.เกตุฉวา บุญปรากฏ ดำเนินโครงการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ และสัมผัสวิถีชีวิตชุมชนชาวเล ในเบื้องต้นได้สำรวจสภาพพื้นที่ หาดจุดเด่นของชุมชน เพื่อนำมาพัฒนาเป็นจุดท่องเที่ยวของเกาะบุโหลนดอน มีการจัดเวทีสัมมนา ร่วมกับราษฎรเกาะบุโหลนดอน และจัดตั้งกลุ่มท่องเที่ยวโฮมสเตย์ ผลจากการดำเนินงาน สามารถตั้งกลุ่มท่องเที่ยวโฮมสเตย์ได้จำนวน ๓ กลุ่ม และจัดประชุมหารือภายในกลุ่ม เพื่อวางแผน กำหนดแนวทางการพัฒนา กฎระเบียบต่างๆ ภายในกลุ่มโฮมสเตย์ จากนั้น โครงการได้ดำเนินการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก โดยปรับปรุงห้องน้ำ และห้องอาบน้ำ จำนวน ๓ จุด รวม ๖ ห้อง และดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่นทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์บุโหลนดอนโฮมสเตย์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ท่องเที่ยวโฮมสเตย์บุโหลนดอน นำไปประชาสัมพันธ์ไว้ที่ท่าเรือปากบารา สนามบินนานาชาติหาดใหญ่ และสำนักงานท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และได้จัดโปรแกรมท่องเที่ยวบุโหลนไว้ ๒ โปรแกรมคือ เที่ยว ๑ วัน และเที่ยว ๒ วัน ๑ คืน

นอกจากนี้โครงการได้ดำเนินการอบรมให้ความรู้ด้าน การทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีกลุ่มโฮมสเตย์ สาธิตการทำอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ให้เหมาะกับกลุ่มนักท่องเที่ยว และอบรมให้ความรู้ด้านการดูแลการจัดบ้าน ให้ถูกสุขลักษณะและความปลอดภัยในการนั่งเรือ เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการ

ห้องน้ำห้องสุขา สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวบนเกาะบูโหลนดอน จังหวัดสตูล

อนึ่ง โครงการที่ไม่สามารถดำเนินการได้ในปีพ.ศ. ๒๕๕๗ มี ๒ โครงการคือ (๑) โครงการอบรมการบริหารการใช้น้ำ และ (๒) โครงการปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของดินบริเวณอ่างเก็บน้ำเกาะบูโหลนดอน เนื่องจากราษฎรบูโหลนส่วนใหญ่เดินทางออกไปรับจ้างหารายได้นอกพื้นที่

การดำเนินงานโครงการบัณฑิตอาสา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้นำโครงการบัณฑิตอาสาของมหาวิทยาลัยฯ เข้าร่วมในการดำเนินการในพื้นที่เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล โดยโครงการดังกล่าวเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ โดยได้ส่งบัณฑิตอาสาลงพื้นที่เกาะบูโหลนเพื่อทำหน้าที่ประสานงานในพื้นที่ระหว่งนักวิจัยกับราษฎรบนเกาะบูโหลน และดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้พื้นที่ให้กับราษฎรเกาะบูโหลนด้วยเช่นกัน เช่น กิจกรรมการโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน อย่างยั่งยืน โดยมีการประชุมหารือ วางแผนแนวทางการพัฒนาในชุมชน โดยมุ่งเน้นให้ราษฎรมีส่วนร่วมในกิจกรรม ร่วมคิดและวางแผนการพัฒนาในแต่ละด้าน กิจกรรมโครงการธนาคารขยะ ดำเนินการจัดการขยะในรูปแบบการส่งเสริมการลดและแยกขยะ โดยเริ่มต้นที่เยาวชนเป็นหลักและใช้โรงเรียนเป็นสถานที่ดำเนินการ เพื่อให้เยาวชนเกิดความเข้าใจในการลดการเกิดขยะ การคัดแยกขยะและการนำขยะรีไซเคิลเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล ซึ่งเน้นทั้งการรักษาสิ่งแวดล้อม และการสร้างรายได้ให้กับเด็กและเยาวชน ตลอดจนจนถึงให้กับคนในชุมชน และดำเนินโครงการวัฒนธรรม Rumah Kita เพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมเกาะบูโหลน และเพื่อเตรียมความพร้อมในการเปิดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะบูโหลนดอน ซึ่งดำเนินการให้ความรู้เป็นฐานความรู้ ๔ ฐาน คือ

๑. ฐานสุขภาพ : มีการตรวจสุขภาพเบื้องต้น ความดัน เบาหวาน ให้กับผู้เข้าร่วมที่มาเรียนรู้

๒. ฐานการออม : มีการทำกระปุกออมสินจากขวดน้ำ และตกแต่งกระปุกออมสินให้สวยงามใน

รูปแบบต่างๆ ตามความชอบของแต่ละบุคคล โดยมีนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นผู้รับผิดชอบ นอกจากนี้ยังพูดคุยให้กับเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับเรื่องการออมอีกด้วย

๓. ฐานอาหารพื้นบ้าน : มีการสาธิตการทำน้ำสมุนไพร (น้ำผักทอง) โดยบุคลากรจากโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ และมีการประกวดอาหารพื้นบ้านของชุมชนเกาะบุโหลน

๔. ฐานการแสดง : เป็นฐานการแสดงวัฒนธรรม ประเพณี ของชุมชนบ้านเกาะบุโหลน ซึ่งประกอบไปด้วย การแสดงร้องเง็ง การแสดงตีเกฮูลู เป็นต้น

ฐานการตรวจสอบคุณภาพ

ฐานการออม

ฐานอาหารพื้นบ้าน

ฐานการแสดง

การดำเนินงานของ สำนักงานอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา จังหวัดสตูล

โครงการสร้างฝายเก็บน้ำ เป็นโครงการพัฒนาต่อยอดจากการสร้างฝายชะลอน้ำที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้เข้าไปดำเนินการ ซึ่งผลจากการสร้างฝายชะลอน้ำในปีแรก พบว่า พื้นที่ป่ามีความชุ่มชื้น มีสัตว์น้ำเข้ามาอาศัย อีกทั้งระดับน้ำใต้ดินเพิ่มมากขึ้น จากการดำเนินการงานดังกล่าว ทำให้อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตราเห็นประโยชน์ และเป็นผลดีต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ จึงได้นำแนวคิด วิธีการดังกล่าวไปขยายผลการพัฒนาเพื่อสร้างความอุดมสมบูรณ์ให้กับพื้นที่ จึงดำเนินการโครงการสร้างฝายเก็บน้ำขนาด ๘ x ๘๕ x ๕.๕๐ เมตร ด้วยงบประมาณของอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืชในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ จำนวน ๒,๔๘๕,๗๐๐ บาท ผลจากการดำเนินงานสร้างฝายเก็บน้ำเพียงปีแรก ได้นำปริมาณมากจนเต็มฝายทั้งสองฝาย พบว่ามีสัตว์ป่าเข้ามาใช้แหล่งน้ำนี้เป็นจำนวนมาก เช่น นกแก๊ก นกยางเขน และตะกวด เป็นต้น

อ่างเก็บน้ำด้านบน
โครงการสร้างฝายเก็บน้ำ ณ อ่าวม่วง เกาะบุโหลนเล จังหวัดสตูล

อ่างเก็บน้ำด้านล่าง

การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ อำเภอละกู จังหวัดสตูล

ในปีพ.ศ.๒๕๕๗ องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ ได้จัดสรรงบประมาณจัดซื้อเครื่องปั่นไฟขนาด ๑๓ เควีเอ มาติดตั้งให้กับราษฎรเกาะบุโหลนดอน และมีราษฎรคนหนึ่งทำหน้าที่ดูแลรักษา เติมน้ำมัน ให้กับเครื่องปั่นไฟ โดยมีค่าตอบแทนเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ มอบให้ราษฎรบริหารจัดการเอง โดยเรียกเก็บค่าบริการไฟฟ้าด้วย โดยมีอัตราการเก็บจากขนาดของครัวเรือน คือ ครัวเรือนใดมีอุปกรณ์ไฟฟ้ามาก จะเก็บค่าบริการเดือนละ ๓๐๐ บาท แล้วลดระดับปานกลางเป็น ๒๐๐ บาท ครัวเรือนที่มีอุปกรณ์น้อย เก็บค่าบริการเดือนละ ๑๐๐ บาท แล้วนำไปซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงดีเซลมาเดินเครื่อง ซึ่งผลการดำเนินงานดังกล่าว ได้รับความร่วมมือ และมีความพึงพอใจจากราษฎร เนื่องจากทำให้ปัญหาการขาดแคลนพลังงานลดลง

เครื่องปั่นไฟขนาด ๑๓ KVA

การดำเนินงาน โครงการฝึกอบรม "ผู้ช่วยดูแลสุขภาพ" ของโรงพยาบาลละงู

เนื่องจากหมู่เกาะบูโหลนเป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก จึงไม่มีสถานีนามัย และอยู่ห่างจากฝั่งถึง ๒๒ กิโลเมตร ราษฎรที่เจ็บป่วยจึงประสบความเดือดร้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูมรสุม ดังนั้น โรงพยาบาลละงูจึงได้จัดทำโครงการฝึกอบรม "หมอน้อย" ให้กับเยาวชนเกาะบูโหลนในปีพ.ศ. ๒๕๕๖ มีเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือกและเรียนจบแล้ว ๑ คน คือ นางสาวสุภาพร ลายัง ซึ่งจะทำหน้าที่เป็น "หมอน้อย" อยู่ประจำที่เกาะบูโหลนตอน ได้รับค่าตอบแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ โดยทำงานอยู่ที่อาคารสุขศาลา ในปีพ.ศ. ๒๕๕๗ เมื่อบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ได้สนับสนุนเครือข่ายไร้สายและ รศ.สินชัย กมลภวิงศ์ ได้ติดตั้งระบบรักษาพยาบาลทางไกล (Telemedicine) จึงสามารถให้บริการแก่ราษฎรเกาะบูโหลนเชื่อมโยงกับโรงพยาบาลละงูได้ โดยแพทย์สามารถตรวจวินิจฉัยอาการ และสั่งจ่ายยาให้ผู้ป่วยได้โดยไม่ต้องเดินทางมาที่โรงพยาบาล ยกเว้นผู้ป่วยอาการหนักก็ต้องส่งตัวไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล

ในปีพ.ศ. ๒๕๕๗ โรงพยาบาลละงูได้เสนอโครงการฝึกอบรม "หมอน้อย" จำนวน ๒ รุ่น ประสานมายังมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ไปยังมูลนิธิชัยพัฒนา และได้รับพระราชทานทุนจำนวน ๒๘๐,๐๐๐ บาท และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริให้เปลี่ยนชื่อจาก "หมอน้อย" เป็น "ผู้ช่วยดูแลสุขภาพ" แทน และทางมูลนิธิชัยพัฒนาได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ๑ ชุด มีนายอำเภอละงูเป็นประธาน เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกและติดตามผลการเรียนของนักเรียนทุน ซึ่งเป็นเยาวชนเกาะบูโหลน และมีนักเรียนทุนที่ได้รับพระราชทานทุน ๒ คน คือ นายรอหีม หาญทะเล และนางสาวลิยานา เบนหามา

ปัจจุบันผู้ช่วยดูแลสุขภาพทั้ง ๒ คน สำเร็จการฝึกอบรมในหลักสูตรดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ และได้เข้าปฏิบัติหน้าที่ที่เกาะบูโหลนตอน และเกาะบูโหลนเล ตั้งแต่วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นมา แต่ยังมีปัญหาเรื่องค่าตอบแทนของผู้ช่วยดูแลสุขภาพทั้ง ๒ คน ยังไม่มีหน่วยงานใดที่มารองรับปัญหาดังกล่าว มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงได้มีหนังสือขอสนับสนุนงบประมาณค่าตอบแทนจากมูลนิธิชัยพัฒนา ประจำปี ๒๕๕๙ ให้ในเบื้องต้นก่อน และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ ได้นำเรียนนายภัทรพนธ์ รัตนพิเชฏฐชัย ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล เพื่อหาทางแก้ปัญหาแล้ว

ผู้ช่วยดูแลสุขภาพ ให้บริการคนไข้บนเกาะบูโหลนเล

การดำเนินงานของบริษัททีโอที จำกัด (มหาชน) สนับสนุนด้านการศึกษา

บริษัททีโอที จำกัด (มหาชน) ร่วมกับกลุ่มพนักงาน และหน่วยงานในเครือของบริษัทฯ ได้จัดโครงการ TOT Young Club กิจกรรม TYC ชุมชนบ้านเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ให้แก่นักเรียนโรงเรียนบ้านเกาะบูโหลนตอน และ

เยาวชนเกาะบูโหลน พร้อมทั้งได้สนับสนุนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ จำนวน ๕ เครื่อง มูลค่าประมาณ ๔๐,๐๐๐ บาท ให้กับโรงเรียนบ้านเกาะบูโหลนดอน เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดสตูลเป็นประธาน ในพิธีส่งมอบ

กิจกรรม TYC ชุมชนบ้านเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล

กิจกรรมส่งมอบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

การดำเนินงานของส่วนราชการในจังหวัดสตูลในโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล

เนื่องด้วยโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน ที่มีมูลนิธิชัยพัฒนา ให้การสนับสนุนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทั้ง ๘ ด้านนั้น เกือบทั้งหมดเป็นโครงการศึกษา วิจัย ทดลอง หรือโครงการนำร่องซึ่งจะไม่เข้าซ้อนกับงานปกติของส่วนราชการ และมีกำหนดจะสิ้นสุดในปีพ.ศ. ๒๕๕๙ เท่านั้น ดังนั้น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงได้ประสานกับจังหวัดสตูล เพื่อให้ทางจังหวัดได้พิจารณาดำเนินการต่อยังงบประมาณของจังหวัด ซึ่งต่อมา เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๘ นายเดชรัฐ สิมศิริ ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล จึงได้จัดประชุมคณะกรรมการศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสตูลขึ้น ณ ศาลากลางจังหวัดสตูล โดยได้มอบหมายภาระงานต่าง ๆ ให้ส่วนราชการในจังหวัดสตูล พิจารณาแผนงาน จัดทำภาระงาน และจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการต่อ สรุปได้ดังนี้

๑. ด้านโครงการสาธารณสุข

มอบหมายให้โรงพยาบาลละงูจัดอบรมหลักสูตรผู้ช่วยดูแลสุขภาพ ๒ รุ่น และมอบหมายให้หัวหน้าส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล ประสานให้องค์กรบริหารส่วนตำบลปากน้ำ ตั้งกรอบกำลังจำนวน ๒ อัตรา สำหรับรองรับผู้ช่วยดูแลสุขภาพที่จะจบการศึกษา และมอบหมายให้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสตูล จัดหางบประมาณสนับสนุนค่าใช้จ่ายระบบเครือข่ายไร้สายการให้บริการรักษาพยาบาลทางไกล จำนวน ๑๙,๒๖๐ บาท/ปี

๒. ด้านพลังงานและแหล่งน้ำ

มอบหมายให้สำนักงานชลประทานจังหวัดสตูล เข้าดำเนินการสำรวจ และหาวัสดุที่เหมาะสมในการตัดอ่างเก็บน้ำ พร้อมทั้งตั้งงบประมาณ ส่วนการลอกดินโคลนในถังเก็บน้ำ มอบหมายให้นายอำเภอละงูประสานกับราษฎรดำเนินการ

๓. ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

มอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสตูล ดำเนินการวางแผนและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในระยะต่อไป

๔. ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม

มอบหมายให้สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดสตูล ดำเนินการจัดกิจกรรม การแสดงต่าง ๆ ของจังหวัดสตูล โดยเชิญนักดนตรีจากเกาะบูโหลนไปแสดงบ้างในงานของจังหวัด

๕. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

มอบหมายให้ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสตูล และสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสตูล พิจารณา ศึกษาหาแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่อไป

๖. ด้านการพัฒนาประมง ปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์

มอบหมายให้สำนักงานประมง จังหวัดสตูล ไปดำเนินการเนื่องจากเคยประสบผลสำเร็จ ในโครงการพัฒนาที่เกาะปูยู และเกาะสาหร่ายมาแล้ว ส่วนการทำผลิตภัณฑ์ OTOP นั้น มอบหมายให้นายอำเภอละงู ประสานกับสำนักงานจังหวัดสตูล เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ และมาตรฐานสินค้า OTOP ของเกาะบูโหลนต่อไป และให้สำนักงานเกษตร และสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดสตูล สำรวจพื้นที่ และพัฒนาด้านการปลูกผักสวนครัว และเลี้ยงสัตว์ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และจัดตั้งกลุ่มเลี้ยงแพะ เพื่อเสริมรายได้ให้กับราษฎรต่อไปด้วย

๗. ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

มอบหมายให้สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสตูล ดำเนินการบูรณาการท่องเที่ยว ร่วมกับสำนักงานอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา เพื่อให้ราษฎรมีรายได้ จากการท่องเที่ยว โดยไม่ต้องเดินทางไปรับจ้างที่เกาะหลีเป๊ะอีกต่อไป

ผลการดำเนินงานของโครงการ ในปีพ.ศ. ๒๕๕๘ สรุปผลได้ดังนี้

๑. ด้านสาธารณสุข

ในปีพ.ศ. ๒๕๕๘ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้รับอนุมัติงบประมาณจากมูลนิธิชัยพัฒนาให้ดำเนินการโครงการพัฒนาเกาะบูโหลนคือ

คณะทันตแพทยศาสตร์ ผศ.ทพญ.ดร.อังคณา เรียรมนตรี และคณะ ได้ดำเนินโครงการบูรณาการด้านสุขภาพพัฒนาสุขภาพของชุมชน งบประมาณ ๘๑,๐๐๐ บาทเป็นโครงการที่เกิดจากความร่วมมือของบุคลากรด้านสาธารณสุข ได้แก่ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลละงู และโครงการบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยเป็นโครงการต่อเนื่องในระยะที่ ๒ ซึ่งมีทั้งกิจกรรมการติดตามประเมินผล และกิจกรรมใหม่เพื่อแก้ไขปัญหา โดยแบ่งเป็น ๔ กลุ่มกิจกรรมได้แก่

- ๑) การปลูกผักปลอดสารพิษและให้ความรู้ด้านอาหารปลอดภัยและการใช้สมุนไพรในท้องถิ่น
- ๒) การติดตามและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนักเรียน
- ๓) การศึกษาภาวะเครียดและฝึกวิธีการจัดการความเครียด

๔) การป้องกันการเริ่มสูบบุหรี่ในเด็กนักเรียน และสนับสนุนผู้ต้องการหยุดสูบบุหรี่ กลุ่มเป้าหมายหลักในโครงการนี้คือเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นนักเรียนในโรงเรียนเกาะบูโหลนดอน

ผลการดำเนินงานพบว่า กิจกรรมในระยะที่ ๑ ที่ยังคงมีการดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ เช่น “กิจกรรมการแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน” และ “การปลูกผักปลอดสารพิษ” อันเนื่องจากปัญหาอุปสรรคเรื่องการขาดแคลนน้ำ และการขาดการติดตามเพื่อสนับสนุน ส่วนกิจกรรมการเพิ่มโอกาสการรับบริการทางทันตกรรมและพัฒนาระบบการส่งต่อการรักษาในช่องปากของนักเรียน ได้ดำเนินการแล้ว ส่วนในเรื่องการรับประทานอาหารที่ไม่ประโยชน์พบว่าได้ลดลงบ้างแล้ว โดยโรงเรียนได้กำหนดนโยบายการควบคุมการกินขนมในโรงเรียนและได้จัดอาหารกลางวันให้เด็ก แต่พบว่าเด็กยังไม่ลดกินอาหารที่เสี่ยงต่อสุขภาพและสุขภาพช่องปาก เนื่องจากยังไม่สามารถควบคุมการกินของเด็กนอกโรงเรียนได้

เยาวชนร่วมการปลูกผักการปลูกผักคอนโด

การระดมความคิดเห็นภายในกลุ่ม

นำเสนอแผนงาน

สอนวิธีการแปร่งฟัน โดยการใช้ใช้น้ำน้อย

ในส่วนของกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาที่พบ เช่น “การศึกษาภาวะเครียดและฝึกวิธีการจัดการความเครียด” พบว่าความเครียดส่วนใหญ่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงได้จัดให้มีกิจกรรม “การออมเพื่อเป้าหมายในชีวิต” กับนักเรียน ส่งผลให้เกิดกิจกรรมการออมเงินของนักเรียนภายใต้การดูแลของครู ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพอื่นๆ โดยเฉพาะการลดการกินอาหารที่ไม่มีประโยชน์ของเด็ก ส่วน “กิจกรรมการป้องกันการเริ่มสูบบุหรี่ในเด็กนักเรียน” อาจยังไม่สามารถประเมินผลในระยะยาวได้เนื่องจาก เป็นการเริ่มต้นและระยะเวลาดำเนินงานค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตามจะเป็นการสร้างตระหนักรู้ให้เด็กและเยาวชน เพื่อให้ไม่ตกเป็นทาสของสิ่งเสพติดในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการต่อไปคือ ๑) โรงเรียนควรดำเนินกิจกรรมด้านส่งเสริมสุขภาพช่องปาก และกิจกรรมการออมเงินของเด็กอย่างต่อเนื่อง ๒) ควรสร้างแกนนำของนักเรียนในด้านต่างๆ เพื่อการดำเนินกิจกรรมที่ต่อเนื่องและทั่วถึง ควรมีแกนนำครูเป็นผู้รับผิดชอบ และควรนำเข้าไปในกระบวนการเรียนรู้หรือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของโรงเรียน ๓) ควรจัดหาอาหารที่มีประโยชน์โดยการผลิตเองในชุมชน และควรมีการขอความ

ร่วมมือจากร้านค้าในชุมชนในการร่วมจำหน่ายอาหารที่มีคุณค่าแก่ประชาชนในชุมชนโดยเฉพาะเด็ก ๔) ควรส่งเสริมการปลูกพืชที่เหมาะสมพื้นที่เกาะบูโหลน และ ๕) ควรเพิ่มบทบาทหน้าที่ของแกนนำด้านสุขภาพให้มีศักยภาพพร้อมที่จะทำงานในด้านสุขภาพและสุขภาพช่องปากของคนในชุมชน ที่สำคัญควรให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงปัญหาเพื่อให้เกิดความเป็นเจ้าของและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

คณะวิศวกรรมศาสตร์ รศ.สินชัย กมลวิวงศ์ ดำเนินโครงการจัดตั้งอาคารสุขศาลา เพื่อรองรับการรักษาพยาบาลทางไกลเกาะบูโหลนเล จังหวัดสตูล งบประมาณ ๑๑๐,๐๐๐ บาท ดำเนินการปรับปรุงอาคารโรงอาหารโรงเรียนบ้านเกาะบูโหลนเล เป็นอาคารสุขศาลา โดยติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์จำนวน ๖ แผง และระบบไฟฟ้าภายในอาคาร นอกจากนี้ทางโครงการได้รับความร่วมมือจากโรงพยาบาลละงู จังหวัดสตูล และจากคุณวัลลภ มุสิกเก-เจริญ ประธานงานสวัสดิการสำนักงานทางหลวงชนบทที่ ๑๒ (สงขลา) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ด้านการแพทย์ พยาบาลเบื้องต้น มูลค่า ๑๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้ผู้ช่วยดูแลสุขภาพได้ปฏิบัติหน้าที่ได้

อาคารสุขศาลาที่ปรับปรุงและติดตั้งระบบไฟฟ้าโซลาร์เซลล์ พร้อมอุปกรณ์การแพทย์

๒. ด้านพลังงานและแหล่งน้ำ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ รศ.สินชัย กมลภิวงค์ และคณะ ได้ดำเนินโครงการจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบไฟฟ้าเพื่อสนับสนุนโรงเรียนและระบบให้บริการด้านการรักษาพยาบาลและระบบแพทย์ทางไกล บ้านเกาะบูโหลน ได้ดำเนินการปรับปรุงระบบพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ของโรงเรียนบ้านเกาะบูโหลนตอน ด้วยงบประมาณ ๘๕๘,๐๐๐ บาท ได้ติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์จำนวน ๑๒ แผง และระบบอื่นๆ ซึ่งได้ปรับปรุงระบบไฟฟ้าที่จ่ายไปยังห้องเรียนทางไกล และห้องคอมพิวเตอร์ และปรับปรุงระบบแสงสว่างในห้องเรียนจำนวน ๓ ห้อง คือ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสอนทางไกลจำนวน ๒ ห้อง

โซลาร์เซลล์ และระบบไฟฟ้า ที่ได้ติดตั้งให้กับโรงเรียนบ้านเกาะบูโหลนตอน จังหวัดสตูล

๓. ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม ผศ.ดร.ปฎิญาณี อินทรพัฒน์ ได้ดำเนินโครงการจัดการและการกำจัดมูลฝอยชุมชนอย่างถูกหลักสุขาภิบาลอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนพื้นที่เกาะบูโหลนตอน จังหวัดสตูล งบประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ บาท ได้ดำเนินการติดตั้งเตาเผาขยะไร้ควัน ตามแบบของกระทรวงพลังงานโดยเลือกใช้วัสดุที่คงทนต่อความเค็มในพื้นที่เกาะ โดยได้ติดตั้งไว้ที่โรงเรียนบ้านเกาะบูโหลนตอน เพื่อให้นักเรียนนำขยะแห้งจากบ้านเรือนมาทำลาย นอกจากนี้โครงการได้ให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการขยะ การแยกประเภทขยะก่อนนำมาเผา และสร้างจิตสำนึกแก่เยาวชนให้ตระหนักในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ด้วย

เตาเผาขยะไร้ควันที่ติดตั้งไว้เกาะบุโหลนดอน

หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๔๕ (นพค.) สำนักงานพัฒนาภาค ๘ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เข้ามาดำเนินการโครงการหมู่บ้านตัวอย่างตามรอยเท้าพ่อ จัดทำธนาคารขยะ สร้างอาคารธนาคารปุ๋ยหมัก และถังรองน้ำฝน ให้กับโรงเรียนบ้านเกาะบุโหลนดอน ที่เกาะบุโหลนดอน จังหวัดสตูล

ธนาคารขยะ

อาคารธนาคารปุ๋ยหมัก

ถังน้ำรองน้ำฝนที่ติดตั้งไว้ที่โรงเรียนบ้านเกาะบุโหลนดอน

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน

๑. การสำรวจข้อมูลปี ๒๕๕๕ และ ๒๕๕๘

ตามมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ให้คณะกรรมการอำนวยการโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดำเนินการศึกษา สำรวจ วิจัยและพัฒนา เพื่อให้ราษฎรด้อยโอกาสของเกาะบูโหลนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยที่มีกรอบเวลาดำเนินการตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๕๕ ถึงพ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นระยะเวลา ๕ ปี ซึ่งคณะทำงานโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน ได้มอบหมายให้บัณฑิตอาสาของมหาวิทยาลัยซึ่งปฏิบัติงานภาคสนามเต็มเวลาที่เกาะบูโหลน ทำการสำรวจข้อมูลที่เกาะบูโหลนดอน ซึ่งเป็นราษฎรกลุ่มเป้าหมาย ในปี ๒๕๕๕ จำนวน ๗๖ ครั้วเรือน สรุปผลได้ดังนี้

๑) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของราษฎรเกาะบูโหลนดอน

- ๑.๑. รายได้เฉลี่ยของราษฎรต่อครั้วเรือน ๕,๐๐๐ – ๓๐,๐๐๐ บาท/เดือน
 ครั้วเรือนที่มีรายได้สูงสุดอยู่ในช่วง ๓๐,๐๐๐ – ๑๐๐,๐๐๐ บาท/เดือน
 ครั้วเรือนที่มีรายได้ต่ำสุด ๑,๐๐๐ บาท/เดือน
- ๑.๒ ครั้วเรือนที่มีเงินออม ๓๘ ครั้วเรือน ๕๐ %
- ๑.๓ ครั้วเรือนที่มีหนี้สิน ๕๓ ครั้วเรือน ๗๐ %
 (หมายเหตุ บางครั้วเรือนมีทั้งเงินออมและหนี้สิน)

๒) ด้านสุขภาพอนามัยของราษฎร

๒.๑ ราษฎรมีดัชนีมวลกายเกินมาตรฐาน	ไม่มีข้อมูล
๒.๒ ราษฎรมีความดันโลหิตสูง	๗๐ %
๒.๓ ราษฎรมีปัญหาสุขภาพปากและฟัน	๙๐ %
๒.๔ ราษฎรไม่มีความรู้ด้านการใช้ยาและสมุนไพร	๘๐ %
๒.๕ ราษฎรที่ได้รับการอบรมด้านการแพทย์ทางไกล	๐ %

๓) ด้านการศึกษา

๓.๑ ราษฎรที่มีความรู้ต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่ ๓	๘๐ %
๓.๒ ราษฎรที่มีความรู้จบชั้นมัธยมปีที่ ๓	๑๕ %
๓.๓ ราษฎรที่มีความรู้สูงกว่าชั้นมัธยมปีที่ ๓	๕ %

๔) ด้านศิลปวัฒนธรรมอุรึกลาไว้ย

๔.๑ ราษฎรที่พูดภาษาอุรึกลาไว้ยได้	๘๐ %
๔.๒ ราษฎรที่สามารถร่ำร้องเง้งได้	๒๐ %
๔.๓ ราษฎรที่สามารถเล่นดนตรีพื้นเมืองได้	๕ คน
๔.๔ จำนวนพิธีกรรมที่ได้รับการสืบทอด	

๕) ด้านพลังงานและแหล่งน้ำ

๕.๑ ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในบางช่วง	ระดับ ๒
๕.๒ พลังงานไม่เพียงพอต่อความต้องการ	ระดับ ๑

- ๖) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
๖.๑	ราษฎรได้รับการอบรมเรื่องการจัดการขยะ	๗๐ %
๖.๒	ราษฎรได้รับการอบรมเรื่องอนุรักษ์ป่าชายเลน	๑๐ %
๖.๓	ราษฎรที่ได้การอบรมเรื่องการอนุรักษ์แนวปะการัง	๒๐ %
๖.๔	จำนวนกิจกรรมอนุรักษ์ของชุมชน	๒ กิจกรรม
- ๗) ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยว
- ไม่มีผลิตภัณฑ์
- ไม่มีรายได้จากการท่องเที่ยว

ในปีพ.ศ. ๒๕๕๕ บัณฑิตอาสาได้ทำการสำรวจข้อมูลราษฎรที่เกาะบุโหลนสรุปได้ดังนี้

๑) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของราษฎรเกาะบุโหลนตอน

- ๑.๑. รายได้เฉลี่ยของราษฎรต่อครัวเรือน ๕,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท/เดือน
- ครัวเรือนที่มีรายได้สูงสุดอยู่ในช่วง ๓๖,๐๐๐ – ๑๒๐,๐๐๐ บาท/เดือน
- ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำสุด ๑,๐๐๐ บาท/เดือน
- ๑.๒ ครัวเรือนที่มีเงินออม ๖ ครัวเรือน ๗.๙ %
- ๑.๓ ครัวเรือนที่มีหนี้สิน ๖๖ ครัวเรือน ๘๖.๘ %
- ๑.๔ ครัวเรือนที่ไม่มีหนี้สิน ๔ ครัวเรือน ๕.๓ %

หมายเหตุ รายได้จากการประมง ๕,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท/เดือน

รายได้จากการค้าขาย ๘,๐๐๐ บาท/เดือน

รายได้จากการไปทำงานนอกพื้นที่ ๘,๐๐๐ – ๓๐,๐๐๐ บาท/เดือน

รายได้จากการท่องเที่ยว ๘,๐๐๐ – ๙,๐๐๐ บาท/เดือน

๒) ด้านสุขภาพอนามัย

ดัชนีมวลกายเกินมาตรฐาน	๑๗ คน	คิดเป็นร้อยละ	๕.๖
ความดันโลหิตสูง	๒๐ คน	คิดเป็นร้อยละ	๖.๖
โรคหัวใจ	๓ คน	คิดเป็นร้อยละ	๑.๐
โรคเบาหวาน	๘ คน	คิดเป็นร้อยละ	๒.๗
โรคฟันผุเหงือกอักเสบ	๒๘ คน	คิดเป็นร้อยละ	๘
- ราษฎรที่เป็นอสม. ได้รับการอบรมการรักษาพยาบาลทางไกล ๓ คน
- มีการอบรมด้านสุขภาพของสตรีแม่บ้าน ๒ ครั้ง
- ได้รับการอบรมด้านยาและสมุนไพร ๓ ครั้ง
- ได้รับการอบรมสุขภาพช่องปาก ๓ ครั้ง
- ได้รับบริการจากผู้ช่วยดูแลสุขภาพ ๑ – ๓ ครั้ง/เดือน
- ได้รับบริการรักษาทางไกลเฉลี่ย ๑ ครั้ง/เดือน

๓) ด้านพลังงานและแหล่งน้ำ

- ๓.๑ ราษฎรขาดแคลนน้ำในระดับ ๓ คือ เฉพาะในช่วงฤดูแล้งถึงระดับ ๔ คือไม่ขาดแคลน
- ๓.๒ ราษฎรมีความพอเพียงด้านพลังงานในระดับ ๓ ถึงระดับ ๔ คือ พอเพียง

บันทึกเพิ่มเติม ราษฎรทำการติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ และอุปกรณ์เพิ่มเติมเอง และติดตั้งรางน้ำเพื่อรองรับน้ำฝนเพิ่มสำหรับการบริโภค

๔) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ราษฎรได้รับการอบรมเรื่องการจัดการขยะ ๒ ครั้ง

ราษฎรได้รับการอบรมเรื่องอนุรักษ์แนวปะการัง ๓ ครั้ง

ทำกิจกรรม ปูยชีวภาพ และขยะรีไซเคิล

๕) คำถามปลายเปิด สรุปได้ดังนี้

ราษฎรเกาะบูโหลนตอนใต้ได้รับการอบรมเรื่องการดูแลสุขภาพ ทำให้มีการออกกำลังกาย การดูแลสุขภาพปากและฟัน และมีความรู้ด้านการใช้ยาสามัญประจำบ้านมากขึ้น

ราษฎรได้รับความรู้ด้านการออม การทำบัญชีรับจ่ายในการทำโฮมสเตย์จากนักวิจัย การทำอาหารพื้นบ้าน เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว

การถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ด้านดนตรีไวโอลิน การจัดการขยะมูลฝอย และการอนุรักษ์ปะการังและป่าชายเลน ทำให้มีความรู้ด้านต่างๆ เหล่านี้มากขึ้น

๒. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน

จากการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน ที่นักวิจัยจากคณะต่างๆ รวม ๑๓ คณะ ที่เข้าไปดำเนินการ ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๕๕ จนถึงปี ๒๕๕๘ โดยประเมินจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ราษฎรเกาะบูโหลนตอนใต้โดยบันทึกอาสา ในด้านต่างๆ สรุปผลได้ดังนี้

๒.๑ ด้านสาธารณสุข

ราษฎรเกาะบูโหลนได้รับการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพของราษฎรหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้ป่วยเดียวกัน (โรคหัวใจ ความดัน เบาหวาน) กลุ่มสตรี แม่บ้าน และกลุ่มนักเรียนและเยาวชน ทำให้ราษฎรมีความสามารถที่จะดูแลสุขภาพตนเองได้ดีขึ้น อีกทั้งยังได้รับการจากผู้ช่วยดูแลสุขภาพจำนวน ๓ คน ที่ให้บริการดูแลสุขภาพ ทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และให้บริการรักษาพยาบาลทางไกล ในช่วงฤดูมรสุม

๒.๒ ด้านพัฒนาสังคมและการศึกษา

นักวิจัยได้เข้าไปจัดโครงการฝึกอบรมอาชีพการซ่อมเครื่องยนต์เล็กตามความต้องการของราษฎร ทำให้ราษฎรมีความรู้ความสามารถในการซ่อมเครื่องยนต์เล็กได้ดีขึ้น ส่วนการศึกษาสามัญนั้นไม่สามารถจะทำการพัฒนาปรับปรุงได้มาก แต่ได้จัดทำระบบสอนทางไกลเสริมการศึกษาให้กับนักเรียนทั้งสองโรงเรียนไว้ โดยให้ผู้อำนวยการโรงเรียนบริหารจัดการต่อไป และได้คัดเลือกนักเรียนที่มีศักยภาพไปศึกษาต่อจนถึงปี ๒๕๕๙ นักเรียนคนหนึ่งได้เรียนถึงระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ ๒ แล้ว คาดว่าในปีพ.ศ. ๒๕๖๒ จะจบการศึกษา และกลับมาทำงานเป็นครูเพื่อพัฒนาการศึกษาที่บ้านเกิดของตนเองต่อไป

๒.๓ ด้านพลังงานและแหล่งน้ำ

ราษฎรเกาะบูโหลนมีระดับความพอเพียงของแหล่งน้ำ และพลังงานในภาพรวมดีขึ้น จากระดับ ๑ ระดับ ๒ มาเป็นระดับ ๓ และระดับ ๔ และหากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเข้าไปดำเนินการต่อด้วยงบประมาณปกติของส่วนราชการเหล่านั้น ก็น่าจะทำให้ความพอเพียงของแหล่งน้ำและพลังงาน อยู่ในระดับ ๔ คือมีความพอเพียงไม่ขาดแคลนอีกต่อไป

๒.๔ ด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมอูรักลาโว้ย

นักวิจัยได้พยายามทำการอนุรักษ์ภาษาอูรักลาโว้ยโดยการจัดทำพจนานุกรมภาษาอูรักลาโว้ย ซึ่งสามารถจะไปสืบทอดต่อไปได้โดยไม่สูญหาย ส่วนด้านดนตรีนักวิจัยได้จัดทำโน้ตสากลดนตรีพื้นเมืองไว้ ๘ เพลง และนำเยาวชนเกาะบูโหลนมาฝึกสอนการเรียนดนตรีไวโอลินไว้ ๑๖ คน ส่วนการสืบสานต่อจากนี้ ขึ้นอยู่กับเยาวชนและราษฎรเองว่าจะสามารถอนุรักษ์และสืบทอดต่อไปได้หรือไม่ ซึ่งรวมทั้งการสนับสนุนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้วย

๒.๕ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

นักวิจัยได้ทำการฝึกอบรมให้ความรู้และนำเทคโนโลยีการผลิตก๊าซชีวภาพจากขยะอินทรีย์ให้กับราษฎรนำไปใช้งาน สร้างเตาเผาขยะไร้ควัน ไว้สำหรับเผาขยะแห้ง โดยไม่ต้องเป็นภาระขนกลับมากำจัดที่ฝัง

ผลสัมฤทธิ์ของโครงการขึ้นอยู่กับราษฎรเกาะบุโหลนว่าจะนำความรู้และอุปกรณ์เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์อย่างจริงจัง ได้อย่างยั่งยืนหรือไม่

๒.๖ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

นักวิจัยเข้าดำเนินการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติทั้งพืช สัตว์ และปะการัง จัดทำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ และป้ายแสดงรายละเอียด ฝึกอบรมราษฎรและเยาวชนให้มีความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของเกาะบุโหลน อีกทั้งทำกิจกรรมปลูกป่าชายเลนเพิ่มเติมเป็นตัวอย่างแล้ว ซึ่งเกาะบุโหลนมีทรัพยากรหลายอย่างที่สวยงาม และสมควรที่จะช่วยกันอนุรักษ์เป็นอย่างยิ่ง

๒.๗ ด้านพัฒนาการประมง ปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์

นักวิจัยได้ดำเนินการสำรวจเรื่องอาชีพการประมง และเข้าไปสาธิตการทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ แต่ไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง กล่าวคือ ไม่มีการทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ ออกมาจำหน่าย เพื่อเพิ่มรายได้แก่ราษฎรแต่อย่างใด จะต้องให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานประมงจังหวัด เข้าไปส่งเสริมการทำธนาคารปู สำนักงานพัฒนาชุมชนเข้าไปส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเข้าไปสนับสนุนกลุ่มเลี้ยงแพะ ที่ได้รับพระราชทาน เพื่อให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มขึ้นและไม่ต้องเดินทางไปรับจ้างนอกพื้นที่อีกต่อไป

๒.๘ ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

นักวิจัยเข้าไปดำเนินการศึกษา สำรวจเกาะบุโหลนตอน โดยได้จัดตั้งกลุ่มโฮมสเตย์ สร้างห้องน้ำเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการทำอาหาร การทำบัญชีรายรับรายจ่ายของกลุ่ม และทำแพคเกจการท่องเที่ยว กำหนดอัตราค่าบริการที่เหมาะสมไว้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว แต่ก็ยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ในขณะนี้ ซึ่งขึ้นอยู่กับกลุ่มราษฎรต่อไปจะทำได้สำเร็จอย่างยั่งยืนต่อไปหรือไม่ ซึ่งจะต้องใช้เวลา ๒ - ๓ ปีเป็นอย่างน้อย

โครงการศึกษาสำรวจ วิจัย และพัฒนาเกาะบูโหลน ตำบลปากน้ำ อำเภอลง จังหวัดสตูล เป็นโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา ดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับราษฎรเกาะบูโหลน โดยมุ่งเน้นที่ราษฎรเกาะบูโหลนตอน ๗๖ ครัวเรือน ประมาณ ๓๐๐ คน ที่มีฐานะความเป็นอยู่ต่ำกว่าราษฎรเกาะบูโหลนเล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์กับมูลนิธิชัยพัฒนาได้จัดทำพิธีลงนามข้อตกลงความร่วมมือในโครงการพัฒนาเกาะบูโหลนเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ ณ ห้องประชุม ๑ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ต่อมามหาวิทยาลัยฯ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ การพัฒนาเกาะบูโหลนโดยกำหนดกรอบเวลาไว้ ๕ ปี (๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) และแต่งตั้งคณะทำงานโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน เพื่อกำกับดูแลโครงการต่างๆ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนา

ในช่วงปลายปีพ.ศ. ๒๕๕๔ มหาวิทยาลัยฯ ได้ส่งนักวิจัยด้านพัฒนาสังคมจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีประสบการณ์สูง เข้าไปฝังตัวอยู่ที่เกาะบูโหลนตอนประมาณ ๘ เดือน เพื่อศึกษาสภาพปัญหา เก็บข้อมูลต่างๆ ของราษฎรตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันตามยุทธศาสตร์ขอ ๓ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการทรงงาน " ระเบิดจากข้างใน" ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากนั้นได้จัดกิจกรรมต่างๆ ให้ราษฎรมีส่วนร่วม และค้นหาแกนนำธรรมชาติ เพื่อให้แกนนำเหล่านี้เป็นผู้นำในการพัฒนาต่อไป

โครงการศึกษาสำรวจ วิจัย และพัฒนาต่างๆ ได้เริ่มดำเนินการในปีพ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นโครงการที่ไม่ซ้ำซ้อนกับส่วนราชการต่างๆ แบ่งออกเป็น ๘ ด้าน ประกอบด้วย ด้านสาธารณสุข ด้านพัฒนาสังคมและการศึกษา ด้านพลังงานและแหล่งน้ำ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมอูรักลาโว้ย ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านพัฒนาการประมง ปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์ และด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

ผลการดำเนินงานโครงการต่างๆ ทั้ง ๘ ด้านตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ในภาพรวมสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านสาธารณสุข นักวิจัยจากคณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์ ได้ลงพื้นที่ไปดำเนินการศึกษาสำรวจราษฎร ด้านสุขภาพอนามัย เน้นที่บูโหลนตอน จากนั้นได้ดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ราษฎรกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มอสม. กลุ่มผู้ป่วยโรคความดัน หัวใจ และเบาหวาน กลุ่มสตรีแม่บ้าน และกลุ่มนักเรียนและเยาวชน ในเรื่องต่างๆ เช่น การดูแลสุขภาพด้วยตนเอง การช่วยเหลือกันในกลุ่มโรคเดียวกัน การใช้ยาสามัญประจำบ้านและสมุนไพร การดูแลสุขภาพเหงือกและฟัน เป็นต้น นอกจากนี้ในส่วนของโรงพยาบาลละงู ได้ทำการฝึกอบรมผลิตผู้ช่วยดูแลสุขภาพเพิ่มอีก ๒ คน จากเดิมที่มีอยู่ ๑ คน รวมเป็น ๓ คน ให้ปฏิบัติงานที่สุขศาลาทั้ง ๒ เกาะ ผู้ช่วยดูแลสุขภาพเป็นเยาวชนเกาะบูโหลน มีความสามารถในการเย็บแผล ทำแผล จ่ายยา ป้อนหัวใจ และติดต่อสื่อสารกับโรงพยาบาลละงู ด้วยระบบการรักษาพยาบาลทางไกล (Telemedicine) โดยเฉพาะในช่วงฤดูมรสุม ซึ่งผู้ป่วยมีปัญหาในการเดินทางไปรักษาที่โรงพยาบาล

ในปี ๒๕๕๘ นักวิจัยด้านสาธารณสุขได้ลงพื้นที่เพื่อบูรณาการความรู้ด้านสุขภาพให้กับราษฎรเกาะบูโหลน ตอน ๔ ด้าน คือปลูกผักปลอดสารพิษ และสมุนไพร การดูแลสุขภาพปากของนักเรียน การบริหารจัดการความเครียด และการป้องกันการติดบุหรี่ของนักเรียน และเยาวชน โดยให้แกนนำราษฎร และครูเป็นผู้กำกับดูแลให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

๒. ด้านการพัฒนาสังคมและการศึกษา นักวิจัยได้ลงพื้นที่เข้าฝึงตัวอยู่ที่เกาะบุโหลนดอน ๘ เดือน พบปัญหาสาธารณูปโภคไม่มีแกนนำที่เข้มแข็งและแตกแยกเป็นหลายกลุ่ม จึงได้ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง และลดความขัดแย้งของชุมชน ในที่สุดก็สามารถคัดเลือกแกนนำได้ ๑๘ คน และพาไปทัศนศึกษาดูงานชุมชน ตัวอย่างที่เกาะยวน้อย จังหวัดพังงา ซึ่งแกนนำทั้งหมดจะเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในอนาคตต่อไป

นักวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ ได้ลงพื้นที่ ศึกษา สํารวจ การศึกษาของโรงเรียนบ้านเกาะบุโหลน ทั้งสองเกาะ สรุปได้ว่า มีปัญหาด้านการเรียนการสอนหลายประการ เช่น ครูต้องสอนแบบรวมชั้น เนื่องจากนักเรียน มีน้อย ปัญหาการเดินทางของครูในช่วงมรสุม ปัญหาการย้ายออกของครูโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้อำนวยการโรงเรียน ทำให้การบริหารจัดการ และมาตรฐานการศึกษาค่อนข้างต่ำ การสอนด้วยระบบทางไกล จากโรงเรียนสาธิตม.อ. ปัตตานี และโรงเรียนไกลกังวลที่ได้พัฒนาขึ้นก็ยังไม่มืผลสัมฤทธิ์ที่น่าพอใจ อย่างไรก็ตามในส่วนของการต้องการของ ราษฎรเรื่องความรู้ด้านการซ่อมเครื่องยนต์เล็กนั้น นักวิจัยได้ดำเนินการฝึกอบรมให้สำเร็จ และสามารถจัดตั้งศูนย์ ซ่อมเครื่องยนต์เล็กได้

ในปีพ.ศ.๒๕๕๗ นักวิจัยด้านพัฒนาสังคมร่วมกับโรงเรียนบ้านเกาะบุโหลน ดำเนินการคัดเลือก นักเรียนที่เรียนจบ ม.๓ ที่มีศักยภาพได้ ๔ คน เพื่อส่งไปศึกษาต่อ โดยมีเป้าหมายให้สำเร็จศึกษาถึงระดับปริญญาตรี เพื่อจะได้กลับมาพัฒนาการศึกษาที่บ้านเกิดของตนเองต่อไป

๓. ด้านพลังงานและแหล่งน้ำ

- ด้านพลังงาน เนื่องจากเกาะบุโหลนเป็นเกาะขนาดเล็ก อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ราษฎรจึงไม่มี ไฟฟ้าใช้ แต่ละครัวเรือนจึงใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์ และเครื่องปั่นไฟ แต่เดิมกระทรวงพลังงานได้ติดตั้งแผง โซลาร์เซลล์และสถานีชาร์จไฟ ซึ่งปัจจุบันชำรุดเสียหาย และใช้การไม่ได้แล้ว โรงเรียนทั้งสองเกาะใช้ไฟฟ้าจาก พลังงานแสงอาทิตย์เช่นเดียวกัน และอุปกรณ์ต่างๆ ก็เริ่มเสื่อมสภาพไปตามอายุการใช้งาน

ในปีพ.ศ. ๒๕๕๖ นักวิจัยจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ ได้ลงพื้นที่เกาะบุโหลนดอน เพื่อพัฒนา ปรับปรุง และสร้างสถานีย่อยชาร์จแบตเตอรี่จากแผงโซลาร์เซลล์จำนวน ๖๐ แผง เป็น ๓ สถานี ๖ จุด แต่ผลปรากฏ ว่าไม่เพียงพอต่อความต้องการของราษฎร ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๕๕๗ องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ ได้ติดตั้งเครื่อง ปั่นไฟขนาด ๑๓ เควีเอ ที่เกาะบุโหลนดอน และให้ราษฎรบริหารจัดการเอง ทำให้บรรเทาปัญหาด้านพลังงานของ ราษฎรได้พอควร ส่วนราษฎรเกาะบุโหลนเลนนั้น มีการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ และบางรายจะมีเครื่องปั่นไฟ และเปิด เป็นรีสอร์ท เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว

- ด้านแหล่งน้ำ ที่เกาะบุโหลนดอนมีอ่างเก็บน้ำ และมีถังเก็บน้ำขนาด ๑,๐๐๐ ลบ.ม. รวม ๔ ถัง สร้างโดยกรมชลประทานในปีพ.ศ ๒๕๔๘ แต่น้ำที่กักเก็บภายในอ่างจะมีลักษณะขุ่น อีกทั้งมีการสูญเสียจากการซึม ลงผิวดินมาก ในปีพ.ศ. ๒๕๕๕ นักวิจัยจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาเขตปัตตานี ได้ดำเนินการคาด ยางพาราธรรมชาติที่อ่างเก็บน้ำชลประทาน ทำให้คุณภาพน้ำดีขึ้น และลดการสูญเสียจากการซึมลงได้มาก จากนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ นักวิจัยจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ เข้าดำเนินการเดินท่อส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำมายังถังเก็บ ระยะทาง ๕๐ เมตร ทำให้ลดการสูญเสียจากคลองส่งน้ำได้ ๑๐๐ % เป็นที่พอใจของราษฎร

ในปัจจุบันอ่างเก็บน้ำที่คาดด้วยยางพาราได้เสื่อมสภาพ และชำรุด เนื่องจากถูกแสงอาทิตย์แผดเผา ในช่วงฤดูแล้ง จึงได้ประสานกับจังหวัดสตูล ให้พิจารณาหาแนวทางแก้ปัญหาต่อไป

เกาะบุโหลนเลน ราษฎรบนเกาะใช้น้ำจากน้ำใต้ดินโดยขุดเป็นบ่อน้ำตื้นใช้ในครัวเรือน ในปีพ.ศ. ๒๕๕๕ นักวิจัยจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๘ จังหวัดสงขลา และ ราษฎรเกาะบุโหลนเลน สร้างฝายชะลอน้ำที่ลำธารธรรมชาติ บริเวณอ่าวม่วงขึ้น ส่งผลให้ระดับน้ำใต้ดินสูงขึ้น สร้าง ความชุ่มชื้นให้กับผืนป่า ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๕๕๗ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ได้จัดสรรงบประมาณสร้าง

อ่างเก็บน้ำขนาด ๘ x ๘๕ x ๕.๕ เมตร ขึ้นในบริเวณสวนยางเก่า ส่งผลให้มีแหล่งน้ำเพิ่มให้กับสัตว์ป่า เช่น นกเงือก ตะกวด และเพิ่มความชุ่มชื้นให้ผืนป่าบริเวณนั้นเป็นอย่างมาก อีกทั้งราษฎรบนเกาะบูโหลนเลได้ใช้อุปโภคได้เกือบตลอดทั้งปี

ในปีพ.ศ. ๒๕๕๕ นักวิจัยจากคณะวิทยาศาสตร์ ดำเนินการศึกษาศักยภาพของพลังงานลม และทดลองนำเครื่องกังหันน้ำพลังแสงอาทิตย์มาใช้งาน สรุปผลได้ว่าไม่สามารถสร้างกังหันลมได้เพราะติดขัดกฎระเบียบของกรมอุทยานแห่งชาติฯ ส่วนเครื่องกังหันน้ำพลังแสงอาทิตย์มีขนาดเล็กเกินไป และใช้งานได้เพียงไม่นานก็เสื่อมสภาพไป

นอกจากนั้น โครงการปลูกหญ้าแฝกบริเวณขอบอ่างเก็บน้ำ เกาะบูโหลนดอน รวมทั้งโครงการอบรมการบริหารจัดการน้ำ จำเป็นต้องยกเลิกไป เนื่องจากราษฎรส่วนใหญ่ออกเดินทางไปรับจ้างนอกพื้นที่

๔. ด้านการจัดการขยะมูลฝอย นักวิจัยจากคณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม เข้าสำรวจชนิดและปริมาณของขยะมูลฝอย และน้ำเสียของชุมชน ทั้งในช่วงฤดูการท่องเที่ยวและฤดูมรสุม และให้การฝึกอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนในการคัดแยกขยะ การทำธนาคารขยะ ตลอดจนการนำขยะอินทรีย์มาผลิตเป็นก๊าซชีวภาพในครัวเรือนโดยสร้างถังผลิตก๊าซต้นแบบให้กับชุมชนด้วย แต่ต่อมาไม่นานถังผลิตก๊าซชีวภาพได้หยุดใช้ไป เนื่องจากไม่มีการนำขยะอินทรีย์มาเติมในถัง อีกทั้งอุปกรณ์ชำรุดราษฎรไม่สามารถซ่อมได้

ในปีพ.ศ. ๒๕๕๘ นักวิจัยจากคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมได้ติดตั้งเตาเผาขยะไร้ควันขนาด ๗๐ กิโลกรัม ตามแบบกระทรวงพลังงาน เข้าไปติดตั้งทดลองที่เกาะบูโหลนดอน และหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๔๕ (นพค.) สำนักงานพัฒนาภาค ๔ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เข้าไปส่งเสริมการทำกรังคัดแยกและทำธนาคารขยะที่บูโหลนด้วย การทดลองเผาขยะแห้งในระยะแรกพบปัญหาการเผาไหม้ไม่สมบูรณ์ จึงต้องทำการปรับปรุงวัสดุกรังใหม่ เพื่อให้การเผาไหม้สมบูรณ์ขึ้น สำหรับเตาเผาขยะไร้ควันนี้ เป็นที่สนใจขององค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่ง ซึ่งหากการทดลองที่บูโหลนดอนได้ผลที่ดี ก็จะมีการนำสร้างที่อื่นๆ ต่อไป

๕ ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมอุรักลาไวย์ นักวิจัยจากคณะศิลปศาสตร์ ลงพื้นที่ศึกษาและสำรวจ ด้านภาษาอุรักลาไวย์ ด้านตำนาน ความเชื่อ และวัฒนธรรมทางดนตรีของราษฎรเกาะบูโหลน พบว่าราษฎรพูดภาษาอุรักลาไวย์ลดน้อยลง ตำนานความเชื่อของชาวอุรักลาไวย์ก็สูญหายไปเกือบหมด ส่วนด้านดนตรีและการแสดงนั้นราษฎรยังร่าร้องเงิงกันได้เป็นส่วนใหญ่ แต่มีราษฎรที่เล่นดนตรีไวโอลินเหลืออยู่เพียงคนเดียว และอายุค่อนข้างมากแล้ว ไม่มีผู้สืบทอด นักวิจัยจึงได้ทำการรวบรวมข้อมูลด้านภาษาอุรักลาไวย์ และได้จัดทำเป็นปทานุกรมศัพท์หมวดภาษาอุรักลาไวย์ เพื่อการอนุรักษ์ไว้ได้ถึง ๑,๑๘๑ คำ โดยใช้เวลาประมาณ ๒ ปี ส่วนประเพณีอุรักลาไวย์ที่ยังคงเหลืออยู่เพียงพิธีแก้บน และการบวงสรวงเข้าที่ที่ศาลเจ้าเล็กๆ กลางหมู่บ้าน เพราะชาวอุรักลาไวย์ได้หันมานับถือศาสนาอิสลามแล้ว

สำหรับการอนุรักษ์วัฒนธรรมด้านการแสดงร่าร้องเงิงและดนตรีนั้น พบว่า การร่าร้องเงิงของราษฎรยังคงมีการอนุรักษ์และถ่ายทอดกันอยู่ไม่สูญหาย แต่การแสดงดนตรีไวโอลิน ซึ่งเหลือนักดนตรีสูงวัยอยู่เพียง ๑ คน นั้นน่าเป็นห่วงมาก นักวิจัยจึงได้ทำการอนุรักษ์เพลงพื้นเมืองอุรักลาไวย์แล้วจัดทำเป็นโน้ตสากลไว้ได้รวม ๘ เพลง ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๕๕๗ ได้คัดเลือกเยาวชนเกาะบูโหลนซึ่งมีอายุ ๑๒ - ๑๘ ปี จำนวน ๑๖ คน มาเข้าค่ายดนตรีที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แล้วฝึกสอนจนเยาวชนสามารถแสดงดนตรีพื้นเมืองได้เพียง ๑ เพลง เนื่องจากเยาวชนไม่มีทักษะพื้นฐานมาก่อน และได้มอบไวโอลิน ๕ คัน ไว้ให้เยาวชนทำการฝึกซ้อมเพิ่มทักษะที่เกาะบูโหลนต่อไป

๖. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ นักวิจัยกลุ่มแรกจากคณะวิทยาศาสตร์ได้ลงพื้นที่เกาะบูโหลนเพื่อศึกษาสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ ได้พบพรรณไม้ต่างๆ ๓๒๔ ชนิด แมลง ๓๖ ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ๓ ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน ๑๕ ชนิด นก ๓๔ ชนิด และสัตว์เลี้ยวลูกด้วยนมอีก ๗ ชนิด ได้จัดทำเป็นบันทึกไว้และได้พบสัตว์ที่ไม่เคยพบในประเทศไทยมาก่อน (New Record) ๑ ชนิด คือ จิ้งจกไว้ทุกข์ และยังพบสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ตามอนุสัญญา CITES II อีก ๑ ชนิด คือผีเสื้อทอง มหาวิทยาลัยฯ จึงได้ทำเรื่องขอความเห็นชอบจากมูลนิธิชัยพัฒนา เพื่อนำการค้นพบดังกล่าว เข้าร่วมในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) และได้รับความเห็นชอบและนำเข้าโครงการ อพ.สธ. เรียบร้อยแล้ว

ขณะทำงานสำรวจ นักวิจัยได้ทำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติบนเกาะบูโหลนตอน ๑ เส้นทาง และบนเกาะบูโหลนเล็กอีก ๔ เส้นทาง พร้อมทั้งจะทำป้ายถาวรแสดงรายละเอียดทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ติดตั้งไว้ตามเส้นทางเป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมาก

ในช่วงเวลาเดียวกัน นักวิจัยอีกกลุ่มหนึ่งจากคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้ทำการสำรวจแนวปะการัง และพรรณไม้ป่าชายเลนธรรมชาติ พร้อมทั้งจัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ราษฎรทุกกลุ่มในการอนุรักษ์ปะการัง ไม่นำปลาสวยงามในแนวปะการังมาบริโภค ไม่ถ่ายน้ำมันลงในพื้นที่ป่าชายเลน และในปีต่อมาได้ทำกิจกรรมร่วมกับราษฎรปลูกป่าชายเลนเพิ่มอีก ๓๐๐ ต้นด้วย โดยมีอัตราการรอด ๕๐ - ๙๐ %

๗. ด้านพัฒนาการประมง ปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์ ในปีพ.ศ. ๒๕๕๕ นักวิจัยจากคณะทรัพยากรธรรมชาติ ทำการศึกษาด้านการประมงของราษฎรเกาะบูโหลน สรุปผลได้ว่าชาวประมงเกาะบูโหลนทำอวนปู ลอบดักปลาหมึก เบ็ดราว และเบ็ดลากปลาเป็นประมงขนาดเล็ก ซึ่งยังมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรประมงอยู่ เนื่องจากมีการสร้างปะการังเทียม ๓ แห่ง บริเวณโดยรอบหมู่เกาะบูโหลน ปัญหาที่พบคือภัยคุกคามจากเรือประมงพาณิชย์เข้ามาลักลอบจับสัตว์น้ำบริเวณใกล้ฝั่ง และควรส่งเสริมให้ราษฎรทำธนาคารปูม้า เพื่อให้มีทรัพยากรปูม้าเพิ่มขึ้น

ในช่วงปีพ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖ นักวิจัยจากคณะอุตสาหกรรมเกษตร ลงพื้นที่เกาะบูโหลนทำการสาธิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นต่างๆ เช่น มะม่วง มันสำปะหลัง ปลาหมึกแห้ง และข้าวเกรียบปลา โดยได้สร้างตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ร่วมกับเชื้อเพลิงธรรมชาติ ให้จำนวน ๒ ตู้ ที่เกาะบูโหลนตอน และเกาะบูโหลนเล แต่ต่อมาได้ถูกพายุพัดซัดชำรุดเสียหาย ใช้การไม่ได้ สรุปผลจากโครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์นี้ไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ ราษฎรไม่มีแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์เหล่านี้ จึงทำให้ไม่เกิดรายได้ ซึ่งต่อไปในอนาคตหากมีโอกาส ราษฎรซึ่งมีความรู้แล้วก็จะสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นมาจำหน่ายได้

ในปีพ.ศ. ๒๕๕๖ นักวิจัยจากคณะสัตวแพทยศาสตร์ ลงพื้นที่เกาะบูโหลนเพื่อสำรวจสุขภาพแพะที่ราษฎรเลี้ยงประมาณ ๑๐๐ - ๒๐๐ ตัว มีการเก็บตัวอย่างเลือด อุจจาระ ฉีกวัดชินป้องกันโรค รักษาแผล และถ่ายพยาธิ และจัดทำทะเบียนแพะ จำนวน ๔๐ ตัว ผลการตรวจเลือดไม่พบโรคติดต่อที่สำคัญ เช่นโรค แท้งติดต่อ โรคทูเบอร์คิวโลซิส และโรคข้อ และสมองอักเสบ จึงมีศักยภาพที่ส่งเสริมให้เป็นเขตปลอดโรคได้ในอนาคต ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ คณะทรัพยากรธรรมชาติ ได้รับพระราชทานแพะพ่อและแม่พันธุ์แบล็คเบงกอลจากมูลนิธิชัยพัฒนา จำนวน ๒ คู่ จึงได้นำมาเลี้ยงที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก อำเภอกลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา และทำการผลิตแพะลูกผสมแบล็คเบงกอลกับพันธุ์พื้นเมืองได้ ๓๓ ตัว ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงติดตามผลการดำเนินงานและได้พระราชทานแพะลูกผสมจำนวน ๑๑ ตัวให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงแพะเกาะบูโหลนตอน เพื่อนำไปเลี้ยงเป็นอาชีพเสริมรายได้ต่อไป

๘. ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ในปีพ.ศ. ๒๕๕๕ นักวิจัยจากคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้ทำการสำรวจศักยภาพการพัฒนาเกาะบูโหลนดอนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการฝึกอบรมมัคคุเทศก์น้อยสำรวจแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ป่าชายเลน แนวปะการัง เส้นทางศึกษาธรรมชาติ และศิลปะการดนตรี ที่กลุ่มนักวิจัยอื่นๆ ได้ทำไว้ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ นักวิจัยคณะศิลปศาสตร์ ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวต่อเนื่องโดยจัดสร้างห้องน้ำเพิ่มเติมรวม ๖ ห้อง สำหรับนักท่องเที่ยว และจัดตั้งกลุ่มท่องเที่ยวโฮมสเตย์ได้ ๓ กลุ่ม จัดทำ Website และแผ่นพับ พร้อมทั้งกำหนดโปรแกรมท่องเที่ยว และอัตราค่าบริการที่เหมาะสม และในส่วนสุดท้ายได้ทำการอบรมให้ความรู้ด้านการทำบัญชีกลุ่มโฮมสเตย์ สาธิตการทำอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และอบรมเรื่องการดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวด้วย

โครงการพัฒนาเกาะบูโหลน กำหนดแล้วเสร็จในปี ๒๕๕๙ โดยมีโครงการต่างๆ ๔๐ โครงการจากนักวิจัยคณะต่างๆ ๑๓ คณะ ใช้งบประมาณจากมูลนิธิชัยพัฒนา ๗,๕๗๗,๓๔๔ บาท มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ๓๔๒,๗๔๐ บาท และสนับสนุนการดำเนินงานของบัณฑิตอาสา ๗๒๐,๐๐๐ บาท และมีหน่วยงานต่างๆ ร่วมดำเนินการสนับสนุนประกอบด้วย กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ๒,๔๘๕,๗๐๐ บาท บริษัททีโอที จำกัด (มหาชน) ๔,๔๙๐,๕๘๐ บาท บริษัทโซติวิชั่นโฮลดิ้งส์ จำกัด ๓๐๐,๐๐๐ บาท บริษัทไอเอสเอส จำกัด ๑๐๐,๐๐๐ บาท คุณวัลลภ มุสิกะเจริญ และคณะ ๑๕๐,๐๐๐ บาท บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) กลุ่มพนักงานและหน่วยงานในเครือบริษัทฯ ๔๐,๐๐๐ บาท และได้รับประสานกับจังหวัดสตูล เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๘ โดยคณะกรรมการศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสตูล ณ ศาลากลางจังหวัดสตูล ได้มอบหมายให้ส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของจังหวัดสตูล พิจารณาแผนงาน จัดทำภาระงานและจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการโครงการพัฒนาเกาะบูโหลนต่อไป ด้วยงบประมาณปกติของหน่วยงานและจังหวัดสตูล

ภาคผนวก ก - ๑

ตารางที่ ๑ โครงการพัฒนาเกาะบูโหลน ระยะที่ ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๕๕

ตารางที่ ๑ โครงการพัฒนาเกาะบุโหลน ระยะที่ ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๕๕

กลุ่มที่ ๑ โครงการด้านสาธารณสุข

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้า โครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงปม.	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๑.	การเสริมสร้างสมรรถนะให้กับอาสาสมัครหมู่บ้าน (อสม.) ในการดูแลสุขภาพคนในชุมชนเกาะบุโหลนดอน รองรับบริการแพทย์ทางไกล	นพ.สีลม แจ่มอุลิตร์ตัน	แพทยศาสตร์	๙๒,๔๕๐	๑๘ - ๒๕ พ.ค. ๕๕	๘ วัน	งปม.มูลนิธิชัยพัฒนา	
๒.	กระบวนการพัฒนา การดูแล สุขภาพแบบพึ่งตนเองของสตรีที่อาศัยบนเกาะบุโหลนดอน จังหวัดสตูล	ผศ.ดร.ขวัญตา บาลทิพย์	พยาบาล ศาสตร์	๑๑๗,๒๘๐	ม.ค. - ธ.ค. ๕๕	๑๒	งปม.มูลนิธิชัยพัฒนา	
๓.	การจัดตั้งห้องยาชุมชน และการใช้สมุนไพรในสาธารณสุขมูลฐานเพื่อดูแลสุขภาพเบื้องต้น	ดร.รุติมา ด้วงเงิน	เภสัชศาสตร์	๖๓,๖๓๐	ก.พ. - ส.ค. ๕๕	๗	งปม.มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๒๗๓,๓๖๐				

กลุ่มที่ ๒ โครงการพัฒนาด้านสังคมและการศึกษา

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้า โครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงปม.	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๔.	โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเกาะบุโหลนดอนและเกาะบุโหลนเล	รศ.ดร.ชุกีรี หะยีสาแม	วทท. วิทยา เขตปัตตานี	๔๙๕,๘๐๐	ธ.ค. ๕๔ - มิ.ย. ๕๕	๗	งปม.มูลนิธิชัยพัฒนา	
๕.	โครงการพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพอย่างยั่งยืนชุมชนเกาะบุโหลน จ.สตูล	ดร.ศักรินทร์ ชนประชา	คณะศึกษา ศาสตร์	๒๐๕,๑๘๐	ก.พ. - ธ.ค. ๕๕	๑๑	งปม.มอ.	
รวม				๗๐๐,๙๘๐				

กลุ่มที่ ๓ โครงการพัฒนาด้าน แหล่งน้ำและพลังงานสะอาด

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้า โครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงปม.	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๖.	โครงการการประเมินศักยภาพพลังงานลมและ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการนำพลังงาน แสงอาทิตย์มาใช้ประโยชน์ของเกาะบูโหลน	รศ.ดร.ยุทธนา ภูริระวณิชย์กุล	วิทยาศาสตร์	๑๔๗,๗๖๐	ม.ค. - ธ.ค. ๕๕	๑๒	งปม.มูลนิธิชัยพัฒนา	
๗.	การประยุกต์ใช้ยางธรรมชาติในการสร้างสระเก็บ กักน้ำในพื้นที่เกาะ บูโหลนดอน	ผศ.ดร.อดิศักดิ์ รุ่งวิชานวิวัฒน์	วทท. วิทยา เขตปัตตานี	๕๐๒,๓๐๐	ม.ค. - ธ.ค. ๕๕	๑๒	งปม.มูลนิธิชัยพัฒนา	
๘.	โครงการจัดทำฝายชะลอน้ำเกาะบูโหลนเล	นายวิวัฒน์ สุทธิวิภากร	คณะวิศวะ กรรมศาสตร์	๔๓,๗๒๐	ก.พ.- เม.ย. ๕๕	๓	งปม.มอ.	
รวม				๖๕๐,๐๖๐				

กลุ่มที่ ๔ โครงการจัดการขยะมูลฝอย

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้า โครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงปม.	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๙.	วิธีการเลือกระบบการจัดการมูลฝอยที่เหมาะสม สำหรับพื้นที่เกาะกรณีศึกษา : เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล รูปแบบระบบการจัดการมูลฝอย ชุมชนที่ยั่งยืนสำหรับพื้นที่เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล	ผศ.ดร.จรีรัตน์ สกุลรัตน์	วิศวกรรม ศาสตร์	๒๐๙,๗๒๐	ม.ค. - ธ.ค. ๕๕	๑๒	งปม.มูลนิธิชัยพัฒนา	

กลุ่มที่ ๔ โครงการจัดการขยะมูลฝอย (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้า โครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงปม.	หมายเหตุ
					เริ่ม – สิ้นสุด	เดือน		
๑๐.	การจัดการขยะอินทรีย์และมูลฝอยโดยใช้ถังหมัก ก๊าซชีวภาพครัวเรือนสำหรับพื้นที่เกาะ กรณีศึกษา : เกาะบุโหลน จังหวัดสตูล	รศ.ดร.สุเมธ ไชยประพัทธ์	วิศวกรรม ศาสตร์	๙๑,๕๖๐	ม.ค. – มิ.ย. ๕๕	๖	งปม.มูลนิธิชัยพัฒนา	
๑๑.	การถ่ายทอดความรู้การจัดการขยะมูลฝอยอย่าง ครบวงจร กรณีศึกษา : พื้นที่เกาะบุโหลน จังหวัดสตูล	ดร.ปัญญาวิช อินทรพัฒน์	การจัดการ สิ่งแวดล้อม	๑๕๗,๓๒๐	ก.ย. – ส.ค. ๕๕	๑๒	งปม.มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๔๕๘,๖๐๐				

กลุ่มที่ ๕ โครงการด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมอุรักลาไวย์

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้า โครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงปม.	หมายเหตุ
					เริ่ม – สิ้นสุด	เดือน		
๑๒.	การฟื้นฟูและอนุรักษ์ภาษาอุรักลาไวย์	ผศ.ดร.ปรัชมน อักษรจรุง	ศิลปศาสตร์	๒๑๗,๐๒๐	ม.ค. – ธ.ค. ๕๕	๑๒	งปม.มูลนิธิชัยพัฒนา	
๑๓.	ตำนาน ความเชื่อ พิธีกรรมและความเป็นอยู่ชาว อุรักลาไวย์ในหมู่เกาะ บุโหลน จังหวัดสตูล	ผศ.ดร.ศรีสุพร ปิยรัตน์วงศ์	ศิลปศาสตร์	๑๗๘,๕๑๐	ม.ค. – ธ.ค. ๕๕	๑๒	งปม.มูลนิธิชัยพัฒนา	
๑๔.	วัฒนธรรมทางดนตรีชาวอุรักลาไวย์ในหมู่เกาะบุ โหลนจังหวัดสตูล	ดร.เรวดี อิงโพธิ์	ศิลปศาสตร์	๑๓๕,๕๙๐	ม.ค. – ธ.ค. ๕๕	๑๒	งปม.มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๕๓๑,๑๒๐				

กลุ่มที่ ๖ กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้า โครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงปม.	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๑๕.	การศึกษาทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนา เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติบนเกาะบุโหลนเล และเกาะบุโหลนดอน อุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะ เภตรา	นายยิ่งยศ ลาภวงศ์	วิทยาศาสตร์	๕๖๕,๙๖๐	ม.ค. ๕๕- มิ.ย. ๕๖	๑ ปี ๖ เดือน	งปม.มูลนิธิชัย พัฒนา	
๑๖.	โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชายเลนและแนว ปะการังหมู่เกาะบุโหลน จังหวัดสตูล	รศ.ดร.นพรัตน์ บำรุงรักษ์	การจัดการ สิ่งแวดล้อม	๑๑๓,๐๐๐	ก.พ. - เม.ย.๕๕	๓	งปม.มูลนิธิชัย พัฒนา	
รวม				๖๗๘,๙๖๐				

กลุ่มที่ ๗ โครงการพัฒนาด้านประมงและผลิตภัณฑ์

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้า โครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงปม.	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๑๗.	การวิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงระบบการประมง และการจำแนกประเภทของชาวประมงเกาะบุ โหลนดอน จังหวัดสตูล	ดร.กอบชัย วรพิมพ์ษ์	ทรัพยากร ธรรมชาติ	๑๙๐,๖๘๐	ม.ค. - ธ.ค. ๕๕	๑๒	งปม.มูลนิธิชัย พัฒนา	
๑๘.	การศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยี การแปรรูป มะม่วงและมันสำปะหลัง	นายสุทธิรักษ์ เพชรรัตน์	อุตสาหกรรม เกษตร	๔๐,๕๐๐	ม.ค. -ก.ค. ๕๕	๗	งปม.มูลนิธิชัย พัฒนา	
๑๙.	การผลิตปลา ปลาหมึกตากแห้ง ด้วยตู้อบ พลังงานแสงอาทิตย์/ไม้พิน	นายสุทธิรักษ์ เพชรรัตน์	อุตสาหกรรม เกษตร	๑๒๒,๒๖๐	ม.ค. -ก.ค. ๕๕	๗	งปม.มูลนิธิชัย พัฒนา	
รวม				๓๕๓,๔๔๐				

กลุ่มที่ ๘ โครงการพัฒนาการท่องเที่ยว

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้า โครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงปม.	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๒๐.	การจัดการเครือข่ายและรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวของราษฎรหมู่หมู่เกาะบุโหลน อ.ละงู จ.สตูล	ผศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร	การจัดการ สิ่งแวดล้อม	๒๐๐,๐๐๐	ก.ย. ๕๕ - มี.ค. ๕๖	๗	งปม.มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๒๐๐,๐๐๐				

รวมงบประมาณจากมูลนิธิชัยพัฒนา ๓,๖๔๑,๓๔๐ บาท
 รวมงบประมาณจากมหาวิทยาลัยฯ ๓๔๒,๗๔๐ บาท
 รวมงบประมาณสนับสนุนทั้งสิ้น ๓,๙๘๔,๐๘๐ บาท

ภาคผนวก ก - ๒

ตารางที่ ๒ โครงการพัฒนาเกาะบูโหลน ระยะที่ ๒ ปีงบประมาณ ๒๕๕๖

ตารางที่ ๒ โครงการพัฒนาเกาะบูโหลน ระยะที่ ๒ ปีงบประมาณ ๒๕๕๖

กลุ่มที่ ๑ โครงการด้านสาธารณสุข

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่ง งบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๑.	การสร้างกลุ่มช่วยเหลือกันเองด้านสุขภาพ: โรคเบาหวานและความดันสูง	นพ.สีลม แจ่มอุลิตรัตน์	แพทยศาสตร์	๒๗๙,๗๔๐	๑๓ - ๓๑ พ.ค. ๕๖	๑๙ วัน	มูลนิธิชัยพัฒนา	
๒.	การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสตรี ผู้ดูแลประจำครอบครัว	ผศ.ดร.ขวัญตา บาลทิพย์	พยาบาลศาสตร์	๑๕๔,๔๕๐	ม.ค.-ธ.ค.๕๖	๑๒	มูลนิธิชัยพัฒนา	
๓.	โครงการเสริมสร้างสุขภาพในช่องปาก สำหรับ ประชาชนบนเกาะบูโหลน	ผศ.ทพญ.เสมอจิต พิธพรชัยกุล	คณะทันต แพทยศาสตร์	๑๐๗,๕๓๐	ม.ค.- ธ.ค.๕๖	๑๒	มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๕๔๑,๕๓๐				

กลุ่มที่ ๒ โครงการพัฒนาด้านสังคมและการศึกษา

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่ง งบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๔.	โครงการศึกษาการพัฒนาศักยภาพการศึกษาของ ชุมชนเพื่ออนาคตที่ยั่งยืนของชุมชนเกาะบูโหลน	รศ.ดร.ชุกรี หะยีสาแม	วทท. วิทยาเขต ปัตตานี	๑๙๑,๙๘๐	ต.ค.๕๕ - มี.ค. ๕๖	๖	มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๑๙๑,๙๘๐				

กลุ่มที่ ๓ โครงการพัฒนาด้าน แหล่งน้ำและพลังงานสะอาด

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๕.	โครงการจัดกลุ่มพลังงานแสงอาทิตย์ให้ราษฎร เกาะบูโหลนดอน	ผศ.สาวิตรี ตัณขานุช	วิศวกรรม ศาสตร์	๑๔๔,๓๐๐	ต.ค. - ธ.ค. ๕๖	๓	มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๑๔๔,๓๐๐				

กลุ่มที่ ๔ โครงการจัดการขยะมูลฝอย
(ไม่มีโครงการเสนอ)

กลุ่มที่ ๕ โครงการด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมอุรักลาโว้ย

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๖.	การอนุรักษ์และเผยแพร่ภาษาอุรักลาโว้ย	ดร.ปรัชมน อักษรจรุง	ศิลปศาสตร์	๑๔๔,๓๐๐	ม.ค. - ธ.ค. ๕๖	๑๒	มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๑๔๔,๓๐๐				

กลุ่มที่ 6 กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๗.	โครงการปลูกป่าชายเลนและการอนุรักษ์แนวปะการังเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมหมู่เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ระยะที่ 2	รศ.ดร.นพรัตน์ บำรุงรักษ์	การจัดการ สิ่งแวดล้อม	๑๘๐,๖๖๐	ม.ค. - ธ.ค. ๕๖	๑๒	มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๑๘๐,๖๖๐				

กลุ่มที่ ๗ โครงการพัฒนาด้านปศุสัตว์ ประมงและผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่ง งบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๘.	การศึกษาวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต ข้าวเกรียบปลา มันสำปะหลัง	ดร.สุทธิรักษ์ เพชรรัตน์	อุตสาหกรรม เกษตร	๕๐,๔๔๐	ม.ค. - ก.ค. ๕๖	๗	มูลนิธิชัยพัฒนา	
๙.	โครงการบริการสุขภาพสัตว์ เกาะบูโหล่น อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเกตรา จังหวัดสตูล	รศ.สพ.ญ.อุษา เชษฐานนท์	โครงการจัดตั้ง คณะสัตวแพทย์	๑๑๑,๔๐๐	ม.ค.-ธ.ค. ๕๖	๑๒	มูลนิธิชัยพัฒนา	
๑๐.	โครงการสวนผักประยุกต์และเลี้ยงไก่พื้นเมือง โรงเรียนบ้านเกาะบูโหล่น	ผศ.ดร.ปราโมทย์ แก้ววงศ์ศรี	ทรัพยากรธรรม ชาติ	๑๙๙,๓๐๐	ม.ค. - ธ.ค. ๕๖	๑๒	มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๓๖๑,๑๔๐				

กลุ่มที่ ๘ โครงการพัฒนาการท่องเที่ยว

(ไม่มีโครงการเสนอ)

งบประมาณที่ได้รับการอนุมัติประจำปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑,๕๖๓,๙๑๐ บาท

ภาคผนวก ก - ๓

ตารางที่ ๓ โครงการพัฒนาเกาะบูโหลน ระยะที่ ๓ ปีงบประมาณ ๒๕๕๗

ตารางที่ ๓ โครงการพัฒนาเกาะบูโหลน ระยะที่ ๓ ปีงบประมาณ ๒๕๕๗

กลุ่มที่ ๑ โครงการด้านสาธารณสุข
(ไม่มีโครงการเสนอ)

กลุ่มที่ ๒ โครงการพัฒนาด้านสังคมและการศึกษา

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่ง งบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๑.	การศึกษาทางไกลสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต กรณีศึกษาโรงเรียนเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล	ดร.ศักรินทร์ ชนประชา	ศึกษาศาสตร์	๑๙๘,๐๐๐	ม.ค. - ก.ย. ๕๗	๙	มูลนิธิชัยพัฒนา	
๒.	โครงการประยุกต์ใช้ระบบปรึกษาแพทย์ทางไกล เพื่อการรักษาเบื้องต้นในพื้นที่เกาะบูโหลน	รศ.สินชัย และ บมจ.ทีไอที	วิศวกรรมฯ	๑๒๐,๐๐๐	ต.ค. ๕๖ - ธ.ค.๕๗	๑๕	มูลนิธิชัยพัฒนา	
๓.	ทุนอบรมผู้ช่วยดูแลสุขภาพเกาะบูโหลน	โรงพยาบาลละงู	โรงพยาบาลละงู	๒๘๘,๕๐๐	ม.ค. -ธ.ค. ๒๕๕๗	๑๒	มูลนิธิชัยพัฒนา	จำนวน ๒ ทุน
รวม				๓๑๘,๐๐๐				

กลุ่มที่ ๓ โครงการพัฒนาด้าน แหล่งน้ำและพลังงานสะอาด

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่ง งบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๔.	โครงการเดินท่อส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำเข้าสู่ถังเก็บน้ำ เกาะบูโหลนดอน	นายเสถียร วาณิชวิริยะ	คณะ วิศวกรรมศาสตร์	๑๘๓,๔๓๑	เม.ย. - พ.ค. ๕๗	๑๐ วัน	มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๑๘๓,๔๓๑				

กลุ่มที่ ๔ โครงการจัดการขยะมูลฝอย
(ไม่มีโครงการเสนอ)

กลุ่มที่ ๕ โครงการด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมอุรุกรลาไวย

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่ง งบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๕.	โครงการค่ายเยาวชนสืบสานดนตรีชาวเลอุรุกรลาไวย	นายทงศักดิ์ ปานงาม	ศูนย์ส่งเสริม ศิลปะและ วัฒนธรรม	๑๙๐,๐๐๐	เม.ย. - ก.ย. ๕๗	๖	มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๑๙๐,๐๐๐				

กลุ่มที่ ๖ กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
(ไม่มีโครงการเสนอ)

กลุ่มที่ ๗ โครงการพัฒนาด้านปศุสัตว์ ประมงและผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่ง งบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๖.	โครงการพัฒนาสายพันธุ์แพะแบล็กเบงกอล เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะให้กับราษฎรเกาะบู โหลนดอน จังหวัดสตูล	ผศ.ดร.ไชยวรรณ วัฒนจันทร์	ทรัพยากรธรรม ชาติ	๔๐๐,๐๐๐	ม.ค. - ธ.ค. ๕๗	๑๒	มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๔๐๐,๐๐๐				

กลุ่มที่ ๘ โครงการพัฒนาการท่องเที่ยว

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๗.	โครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะบูโหล นดอน	ผศ.ดร.เกีตถวา บุญปรากฏ	ศิลปศาสตร์	๕๑๑,๘๘๓	ม.ค. - ธ.ค. ๕๗	๑๒	มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๕๑๑,๘๘๓				

รวมงบประมาณสนับสนุนจากมูลนิธิชัยพัฒนา จำนวน ๑,๘๙๑,๘๑๔ บาท

ภาคผนวก ก - ๔

ตารางที่ ๔ โครงการพัฒนาเกาะบูโหลน ระยะที่ ๔ ปีงบประมาณ ๒๕๕๘

ตารางที่ ๔ โครงการพัฒนาเกาะบูโหลน ระยะที่ ๔ ปีงบประมาณ ๒๕๕๘

กลุ่มที่ ๑ โครงการด้านสาธารณสุข

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๑.	โครงการเพื่อพัฒนาเกาะบูโหลนด้านสุขภาพ	ผศ.ทพญ.ดร. อังคณา เถียรมนตรี	คณะทันต แพทยศาสตร์	๘๑,๒๐๐	ม.ค. -ธ.ค. ๒๕๕๘	๑๒	มูลนิธิชัยพัฒนา	
๒.	โครงการจัดตั้งอาคารสุขศาลา เพื่อรองรับการ รักษาพยาบาลทางไกล เกาะบูโหลนเล จังหวัดสตูล	รศ.สินชัย กมลภิ วงศ์	วิศวกรรมศาสต ร์	๑๑๐,๐๐๐	ม.ค. -ธ.ค. ๒๕๕๘	๑๒	มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๑๙๑,๒๐๐				

กลุ่มที่ ๒ โครงการพัฒนาด้านสังคม
ไม่มีโครงการเสนอ

กลุ่มที่ ๓ โครงการพัฒนาด้าน แหล่งน้ำและพลังงานสะอาด

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่งงบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๓.	การจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบไฟฟ้าเพื่อ สนับสนุนโรงเรียนและระบบให้บริการด้านการ รักษาพยาบาลและระบบแพทย์ทางไกล บ้านเกาะ บูโหลน	รศ.สินชัย กมลภิวงศ์	วิศวกรรมศาสต ร์	๘๕๘,๐๐๐	ม.ค. -ธ.ค. ๒๕๕๘	๑๒	เงินบริจาค บ. โชติวัฒน์โฮนดิ่ง และมูลนิธิชัย พัฒนา	
รวม				๘๕๘,๐๐๐				

กลุ่มที่ ๔ โครงการจัดการขยะมูลฝอย

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	หัวหน้าโครงการ	สังกัด	งปม. (บาท)	ระยะเวลาดำเนินการ		แหล่ง งบประมาณ	หมายเหตุ
					เริ่ม - สิ้นสุด	เดือน		
๔.	การจัดการและการกำจัดมูลฝอยชุมชนอย่างถูกหลักสุขาภิบาลอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนพื้นที่เกาะบุโหลนดอน จังหวัดสตูล	ผศ.ดร.บุญญานิช อินทรพัฒน์	การจัดการ สิ่งแวดล้อม	๓๕๐,๐๐๐	ม.ค. -ธ.ค. ๒๕๕๘	๑๒	มูลนิธิชัยพัฒนา	
รวม				๓๕๐,๐๐๐				

กลุ่มที่ ๕ โครงการด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมอรัทลาไวย

ไม่มีโครงการเสนอ

กลุ่มที่ ๖ กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ไม่มีโครงการเสนอ

กลุ่มที่ ๗ โครงการพัฒนาด้านปศุสัตว์ ประมงและผลิตภัณฑ์

ไม่มีโครงการเสนอ

กลุ่มที่ ๘ โครงการพัฒนาการท่องเที่ยว

ไม่มีโครงการเสนอ

งบประมาณสนับสนุนจากมูลนิธิชัยพัฒนา

จำนวน ๑,๐๙๙,๒๐๐ บาท

งบประมาณสนับสนุนจากบริษัท โซติวดีเอ็นไอเอส จำกัด

จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

รวม

๑,๓๙๙,๒๐๐ บาท

ภาคผนวก ข

คำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำสั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่ 1143 / 2554

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเกาะบุโหลน จังหวัดสตูล

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

.....

ตามที่ มูลนิธิชัยพัฒนาได้ขอให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเกาะบุโหลน ด้านสุขภาพอนามัย และการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม พลังงาน สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และต่อมาที่ประชุมคณบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้มีมติเห็นชอบให้เป็นโครงการพัฒนาระดับมหาวิทยาลัยที่จะดำเนินการร่วมกันหลายคณะ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2553 จากนั้นได้มีพิธีลงนามข้อตกลงในการพัฒนาเกาะบุโหลน ระหว่างมูลนิธิชัยพัฒนากับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในวันที่ 20 เมษายน 2554 นั้น

เพื่อให้ได้ผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นประโยชน์โดยแท้ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 (6) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2522 จึงแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเกาะบุโหลน จังหวัดสตูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดังนี้

1. เลขธิการมูลนิธิชัยพัฒนา	ที่ปรึกษา
2. ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล	ที่ปรึกษา
3. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช	ที่ปรึกษา
4. อธิการบดี	ประธาน
5. รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา	รองประธาน
6. คณบดีคณะแพทยศาสตร์	กรรมการ
7. คณบดีคณะเภสัชศาสตร์	กรรมการ
8. คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการ
9. คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์	กรรมการ
10. คณบดีคณะทรัพยากรธรรมชาติ	กรรมการ
11. คณบดีคณะวิทยาศาสตร์	กรรมการ

12. คณะบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	กรรมการ
13. คณะบดีคณะการจัดการสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
14. คณะบดีคณะวิทยาการจัดการ	กรรมการ
15. คณะบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กรรมการ
16. คณะบดีคณะอุตสาหกรรมเกษตร	กรรมการ
17. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา	กรรมการ
18. ผู้อำนวยการสำนักงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรรมการและเลขานุการ
19. นายสุพร เกื้อพิทักษ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
20. นางสาวราภรณ์ จันทร์แก้ว	ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

1. กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และยุทธศาสตร์ การพัฒนาเกาะบาหลี
2. ให้การสนับสนุน และกำกับดูแล รวมทั้งติดตามประเมินผล โครงการพัฒนาเกาะบาหลีให้เป็นตามกำหนดเวลาและข้อตกลงความร่วมมือ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่

7 มิ.ย. 2554

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม ศิริบำรุงสุข)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคผนวก ค

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำสั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ที่ 1142/2554

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเกาะบุโหลน จังหวัดสตูล
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตามที่ มูลนิธิชัยพัฒนาได้ขอให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เข้าร่วมในโครงการพัฒนาเกาะบุโหลน ด้านสุขภาพอนามัย และการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม พลังงาน สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และต่อมาที่ประชุมคณบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้มีมติเห็นชอบให้เป็นโครงการพัฒนาระดับมหาวิทยาลัยที่จะดำเนินการร่วมกันหลายคณะ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2553 จากนั้นได้มีพิธีลงนามข้อตกลงในการพัฒนาเกาะบุโหลน ระหว่างมูลนิธิชัยพัฒนากับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในวันที่ 20 เมษายน 2554 นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นประโยชน์โดยแท้ อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 21 (6) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2522 จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเกาะ บุโหลนจังหวัดสตูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดังนี้

ที่ปรึกษา

1. ผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา
2. นายอำเภอละงู จังหวัดสตูล
3. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลละงู จังหวัดสตูล
4. ผู้ใหญ่บ้าน เกาะบุโหลน จังหวัดสตูล
5. ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ จังหวัดสตูล

คณะกรรมการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ ลิ้มสกุล	ประธานคณะกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.พีระพงศ์ ทิมสกุล	รองประธาน
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ชัย กลิ่นพิกุล	คณะกรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล อารีย์กุล	คณะกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ สันติประชา	คณะกรรมการ

7. รองศาสตราจารย์ ดร.จวีร์รัตน์ บัวแก้ว	คณะกรรมการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินดาพร ภูริพัฒน์	คณะกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โลจนากวิวัฒน์	คณะกรรมการ
10. นายสามารถ นาคมา	คณะกรรมการ
11. นางสาวนราภรณ์ อินนุกูล	คณะกรรมการ
12. นายสุพร เกื้อพิทักษ์	คณะกรรมการและเลขานุการ
13. นางสาวนราภรณ์ จันทร์แก้ว	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

1. กำหนดแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบายและยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเกาะภูเก็ต
2. รวบรวมข้อเสนอโครงการ พิจารณากลับกรอง และนำเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติงบประมาณประจำปีจากมูลนิธิชัยพัฒนา
3. ติดตามประเมินผลโครงการ
4. ประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอผลการดำเนินงานประจำปีต่อคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาเกาะภูเก็ต

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 7 มิ.ย. 2554

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม ศิริบำรุงสุข)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำสั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่ **1233** / 2554

เรื่อง ขอเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเกาะบุโหลน จังหวัดสตูล
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

.....

ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ 1142/2554 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2554 ได้แต่งตั้ง
คณะกรรมการพัฒนาเกาะบุโหลน จังหวัดสตูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นประโยชน์โดยแท้ อาศัยอำนาจตามความใน
มาตรา 21 (6) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2522 จึงขอเพิ่มเติมคณะกรรมการ
โครงการพัฒนาเกาะบุโหลนจังหวัดสตูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ นพ.สีลม แจ่มอุลิตร์ตัน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทพญ.อังคณา เขียวมนตรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทพญ.ดวงธิดา ไพบูลย์วรชาติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ **15** ส.ย. 2554

ดร.นพ.สีลม

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม ศิริบำรุงสุข)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำสั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่ 0437 /2557

เรื่อง ขอเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

.....

ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ 1142 / 2554 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2554 ได้
แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นประโยชน์โดยแท้ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา
21 (6) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2522 จึงขอเพิ่มเติมคณะกรรมการ
พัฒนาเกาะบูโหลนจังหวัดสตูล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดังนี้

1. คณบดีคณะทรัพยากรธรรมชาติ
2. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา
3. ผศ.ดร.ไชยวรรณ วัฒนจันทร์

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ - 6 ส.ค. 2557

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ ลิ้มสกุล)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามครัวเรือน เพื่อใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์
ของโครงการพัฒนาเกาะบูโหลน

แบบสอบถามครัวเรือนเกาะบุโหลนดอน
ประจำปี.....

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อเจ้าของบ้าน.....บ้านเลขที่.....

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน นับถือศาสนา อิสลาม อื่นๆ (ระบุ).....

ครอบครัวเป็นเชื้อสายอุรักลาไวย์หรือไม่ เป็น พุดภาษาอุรักลาไวย์ได้.....คน ไม่เป็น

ประกอบอาชีพหลัก ทำประมง ค้าขาย อื่น ๆ

อาชีพรอง (ระบุ).....

ทรัพย์สินที่มีอยู่ บ้าน เรือประมง.....ลำ อื่น ๆ (ระบุ).....

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

 สูงสุดในรอบปี.....บาท/เดือน

 ต่ำสุดในรอบปี.....บาท/เดือน

มีเงินออม.....บาท มีหนี้สิน.....บาท

รายชื่อ สมาชิกในครัวเรือน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อายุ (ปี)	ระดับ การศึกษา	ทำงานแล้วหรือยังเรียนอยู่	
				ทำงานแล้ว	เรียนอยู่
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

บันทึกเพิ่มเติม.....
.....
.....
.....
.....

2. ข้อมูลด้านสุขภาพอนามัย

สมาชิกในครอบครัวมีสุขภาพเป็นอย่างไรบ้าง? เจ็บป่วยหรือมีโรคประจำตัวอะไรบ้าง?

- ดัชนีมวลกายเกิน 25 (อ้วน).....คน
- ความดันโลหิตสูง.....คน
- โรคหัวใจ.....คน
- โรคเบาหวาน.....คน
- ฟันผุ เหงือกอักเสบ.....คน

อื่น (ระบุ)มีวิธีดูแลตนเองและครอบครัวอย่างไร.....

สมาชิกครัวเรือนได้รับการตรวจสุขภาพ การอบรม ดูแลสุขภาพ หรือเข้าเป็นสมาชิกเครือข่ายสุขภาพอย่างไรบ้าง ?

- เป็นสมาชิกรักษาทางไกลกลุ่มผสม. ไม่เป็นสมาชิก
- เป็นสมาชิกรักษาทางไกลกลุ่มเป้าหมายโรคเดียวกัน ไม่เป็นสมาชิก
- อบรมการดูแลสุขภาพสตรี (แม่บ้าน).....ครั้ง
- อบรมด้านยาและสมุนไพร.....ครั้ง
- อบรมการดูแลสุขภาพช่องปาก..... (ถามของแต่ละคน หรือรวม ถ้ารวมจะนับอย่างไร??)
และตรวจสุขภาพเหงือกและฟัน.....คน
- ได้รับการบริการสุขภาพจากหมอน้อย.....ครั้ง
- ได้รับการบริการรักษาทางไกล.....ครั้ง

บันทึกเพิ่มเติมข้อดีข้อเสียของโครงการหรือได้รับประโยชน์ในแต่ละโครงการอย่างไร โครงการไหนสำคัญสุดให้จัดอันดับ

3.ด้านเศรษฐกิจ

- การประมง ทำการประมงประเภทใด ลอบปลาหมึก อวนปู อื่นๆ(ระบุ).....

มีรายได้จากการประมงเฉลี่ย.....บาท/เดือน

- ทำการค้าขาย ระบุ.....

มีรายได้จากการค้าขายโดยเฉลี่ย.....บาท/เดือน

- ไปทำงานรับจ้างนอกพื้นที่ (ระบุ พื้นที่และช่วงเวลา).....

มีรายได้เฉลี่ย.....บาท/เดือน

- ทำผลิตภัณฑ์จำหน่ายคือ.....

มีรายได้เฉลี่ย.....บาท/เดือน

รายได้จากการท่องเที่ยว (แสดงดนตรี, พิธีกรรม, โฮมสเตย์, ไกด์นำเที่ยว, จำหน่ายอาหาร ฯลฯ)

มีรายได้.....บาท/ปี

รายได้อื่นๆ เช่น ปลุกผักสวนครัว เลี้ยงไก่ เลี้ยงแพะ (ระบุ).....

มีรายได้รวม.....บาท/ปี

บันทึกเพิ่มเติม.....

4. ด้านแหล่งน้ำ/พลังงาน

ครัวเรือนมีความพอเพียงของน้ำอุปโภคบริโภคในระดับใด?

- ระดับที่ 1 ขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค ในช่วงฤดูแล้งตลอดทุกฤดู
- ระดับที่ 2 ขาดแคลนในช่วงฤดูแล้งเป็นบางช่วง
- ระดับที่ 3 ไม่ขาดแคลน แต่คุณภาพน้ำไม่ดี เช่น ชุน น้ำกร่อย
- ระดับที่ 4 ไม่ขาดแคลน คุณภาพน้ำพอใช้ได้
- ระดับที่ 5 ไม่ขาดแคลนเลย และคุณภาพน้ำดีมาก

ครัวเรือนมีความพอเพียงของพลังงานในระดับใด?

- ระดับที่ 1 พลังงานไฟฟ้ามีใช้ไม่เพียงพอ เครื่องมืออุปกรณ์ชำรุด เสียหาย ไม่มีคนซ่อมและดูแล
- ระดับที่ 2 มีใช้ด้านแสงสว่าง แต่ไม่พอใช้สำหรับการดูโทรทัศน์
- ระดับที่ 3 มีใช้ด้านแสงสว่าง และดูโทรทัศน์ แต่บางช่วงก็ไม่พอใช้เนื่องจากอุปกรณ์ชำรุด
- ระดับที่ 4 มีพลังงาน แสงสว่าง และดูโทรทัศน์ พอเพียง แต่ไม่มีการดูแลรักษาอุปกรณ์ที่ดี
- ระดับที่ 5 มีพลังงานแสงสว่าง และดูโทรทัศน์ พอเพียง และมีระบบการดูแลรักษาอุปกรณ์อย่างดี

บันทึกเพิ่มเติม ปัญหาที่พบแก้ไขอย่างไร ช่วยเหลือตัวเองอย่างไรดูแลของส่วนรวมอย่างไร มีวิธีดูแลแหล่งน้ำอย่างไร

5. ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม / ศิลปวัฒนธรรม

การอบรมและการเข้าร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ได้รับการอบรม เรื่องการจัดการขยะมูลฝอย.....ครั้ง ไม่ได้รับการอบรม

ได้รับการอบรม เรื่องกานอนุรักษ์ปะการัง.....ครั้ง ไม่ได้รับการอบรม

ร่วมทำกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอะไรบ้าง

ทำธนาคารปู ทำปุ๋ยชีวภาพจากขยะ ขยะรีไซเคิล ไม่ได้รับการอบรม

อื่น ๆ (ระบุ).....

บันทึกเพิ่มเติม 1.หน่วยงานไหนที่เข้ามาจัดอบรมหรือเข้ามาส่งเสริม.....2มีแผนดำเนินการต่ออย่างไร
คนกลุ่มไหนที่เข้าร่วม.....
.....
.....

การอบรมและเข้าร่วมในกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมอุรุกรลาไวย์

สมาชิกเคยเข้าร่วมในพิธีกรรมอุรุกรลาไวย์อะไรบ้าง? เช่น ต่อเรือ แก้วบน สะเดาะเคราะห์ ฯลฯ

ไม่เคยเข้าร่วม
สมาชิกได้รับการสอน/อบรมศิลปวัฒนธรรมอุรุกรลาไวย์อะไรบ้าง? เล่นดนตรี(ระบู้).....

เดินรำรองเง็ง ร้องเพลง อื่น (ระบู้).....

ไม่เคยได้รับการอบรม

บันทึกเพิ่มเติมจะเอาไปใช้ประโยชน์อย่างไร คิดทำอะไรต่อไป.....
.....
.....

6. คำถามปลายเปิด

สิ่งที่สมาชิกครัวเรือนได้รับประโยชน์จากโครงการพัฒนาเกาะบูโหลนด้านต่างๆ และหัวข้อ ที่ได้รับการอบรมไปแล้ว ได้นำมาปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร

ด้านสุขภาพ (สุขภาพอนามัย) เช่น สุขภาพทั่วไป สุขภาพช่องปาก การช้ยา พยาบาล

ด้านเศรษฐกิจ (การทำผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยว).....

ด้านแหล่งน้ำและพลังงาน.....

ด้านการศึกษา.....

ด้านศิลปวัฒนธรรม.....

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นอื่นๆ.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สำรวจ

วันที่...../...../.....